

1988-01-03, söndag.

①

Exkursion. Se närmare efter färdprotokollet. Lena och jag lämnade Lund 0910, hämtade två flickor i S Sandby och for sedan följande runda, med talrika uppehåll: S Sandby - Revinge - Kvinnevad - Silvåkra by - över Vombs ängar - Vombs by - Vombsjöns V sida - sjöns NV hörn - Svansjö - Övedskloster - Björka - Ilstorp - Spjälla - väg 12 genom Sjöbo Ora - Eriksdal - Fyleverken - Röddinge by - väg 12 - Fylan - mot Lyckås, men rastade på vanliga platsen med god sikt över dalen - Lyckås - Högestads by - tillbaka samma väg - Lyckås - Fylan - därefter upp genom skogen - Ållskog - Eneborg - Krageholm - Krageholmssjöns S spets - Skårby - Bellinga - mot Knickarp - Hylla - Blentarp - Sövde by - längs Sövde flygfält - Ilstorpsgården - Ilstorp - över Klingavälsån - Kumlatofta - Everlov - Hasslemölla - Veberöd - Silvåkra by - Silvåkra allé, som nu fallit för motorsågarna - Stensoffa vägsäl - S Sandby - Lund. Ungefärlig tidtabell: Från Lund 0910 - från S Sandby 0940 - Vombs ängar 1000 - Ilstorp c 1030 - på rastplatsen före Lyckås 1155-1230 - Högestad c 1245 - Krageholmssjön c 1330 - Ellestasjön (utsiktspunkten vid Bellinga) c 1410 - Sövde by 1500 - S Sandby 1620 - Lund 1635.

Fågelanteckningar längs vägen: Efter S Sandby 1 ormråk letande föda till fots på betesmark. På översvämning nära Revingeby 8 låg 15 sångsvanar varav 10 ad 5 juv. Här 1 ~~blåhök~~ blåhök hona eller juv, nästan säkert juv, lågt passerande. Revinge 1 kretsande ormråk. Över fält S om ~~vägen~~ vägen först minst 75 fiskmåsar, kort därefter ny flock allra minst 200 dito. Mycket vatten på slätten.

Vombs ängar: helt få sädgäss flygande på håll. 1 fjällvråk sittande. Kråkfåglar i måttligt antal.

Vombsjön utanför V stranden: tomt så när som på en knipa hona. Ute vid översvämning långt väster om vägen 2 sångsvanar ad. Vombsjöns NV hörn: minst 500 gräsänder, låg ojämnt fördelade, mest m 1 m glest. I flocken fann jag en brunand-drake, tyvärr omöjligt att demonstrera för övriga deltagare. Några knipor låg här också, högst c 6 - 8 ex sedda. 2 glador på håll.

Det blir ösregn, men vi använder tiden till att utan nämnvärda raster fara vidare Öved-Björka-Ilstorp. Regnet slutar ungefär här. Jag går av, gör noggrann rundspaning över Klingavälsåns flacka dalgång, ser dock mycket litet, nästan inga gäss, inget annat heller utom en del kråkfågel. Väder nu my. bättre. Vi fortsätter.

Stora vägen (=väg 12) i Orebacken: 1 ormråk. Genom Oran: intet sett, men vid första nerfarten till Fyledalen sågs 5 ormråkar varav 1 börringe och 4 "normala". Dessutom 1 fjällvråk. ~~Blåhök~~ i dalen 3 flygande hägrar och 1 halvljus ormråk. (Sedan, vid Fylan) Måsar i betydande antal flyger över dalen, mestadels m 1 m mot S-SV, i oordnade skaror, fiskmåsar och skratmåsar i o vissa proportioner. Över den kala branta sluttningen och i omgivningarna ses ytterligare 4 eller 5 ormråkar; en sparvhök kommer på långt håll mot S, tyvärr tror jag inte att de andra fick se den. En kungsörn ~~kommer~~ kommer lågt från N och börjar glida fram och åter längs med sluttningen, oftast helt lågt. Dräkt: stjärten som hos juv, vingarna på ovansidan utan vit fläck men med en del diffusa och föga kontrasterande ljusa teckningar; vingarnas undersida däremot med en hel del vitt. Huvud och hals tämligen väl avsatt ljusare än resten av dräkten. Treåring?? Studerades mycket länge. En blåhök nästan säkert juv kom förbi. En mycket stor flock snöskator på våt betesmark i dalen, lyfte när vi stannade och fällde delvis i trädridå, väl synliga i solen. Minst 400-500 ex, troligen fler, ty en god del av flocken blev kvar på marken och kunde inte ses bra från bilen.

Här matrast i god stämning. Svängen förbi Lyckås till Högestads slott och by och samma väg tillbaka gav bara en ormråk.

Fyledalen full av vatten, jag har aldrig sett dalen sådan. På återvägen nära Fylan fortsatt riklig förekomst av passerande måsar samt en gles flock av 7 glador, delvis my. fint. En rundspaning gav också en varfågel, den satt på en låg stolpe och flög ner till marken efter byte, sågs bara av mig tyvärr.

Jätteflock c 500 blandade svartfåglar. Minst 100 måsar, jag tror

1988-01-03 forts.

(2)

det var mest fiskmås. Därtill 2 havstrutar ad! Ytterligare 1 glada och 2 korpar, de sistnämnda länge synliga, ropade; vid ett tillfälle slog gladan och den ena korpen efter varandra, det var mest gladan som mobbade korpen. 40 kajor.

Upp genom den rätt stora skogen mot Ållskog. I skogen 1 ormvråk, därtill 2 andra som jag inte såg. På vägen i skogen helt få finkar, bara c 4 ex, men jag hann se både bofink och bergfink. Rundspaning på den kuperade terrängen efter Ållskog, men intet att se. Kort där- efter kråkfågelflockar, detta nära Eneborgs by.

Krageholmssjöns sydspets: uppehåll som vanligt. I sjön låg inom rimligt håll c 500 gräsänder, en knipa ♂ och en vigg ♂. Långt ute över sjön massor av mås flygande lågt och snart till stor del fällande på vattnet. Märkligt nog var majoriteten gråtrut, men ännu märk- ligare var antalet gamla havstrutar: säkert 50 ex!! Och gråtrutarna var säkert 800 - 900, dessutom mindre måsar i ringare antal. En förnyad granskning visade att havstrutarna nog var bortåt 100 ex, men exakt siffra omöjlig eftersom mycket mås rörde sig långt uppe i norr. Långt ute fann jag också ~~mmmm~~ c 30 - 40 storskrakar, fördelade på små flockar. Och allra längst i norr, invid vassen och skogen, låg flera hundra obestämbara simfåglar, högst sannolikt mest gräsand, men kritisk bestämning kunde inte göras.

Vi gick upp söder om sjön till de odlade fälten med kvarstående gamla ekar, en mycket trevlig och ~~estetiskt fängslande~~ estetiskt fängslande plats, men här blev fågelutbytet noll. Fortsatte därför till utsikts- platsen nära Bellinga, där man ser över Ellestasjön. Många av de mäktiga bokarna just i skogsbrynet här hade avverkats. På och över Ellestasjön nästan intet att se, summa en gammal havstrut kretsade där! En fjällvråk skall tilläggas, sågs nära Skårby.

Roligt blev det just när vi skulle lämna obs-platsen vid Bellinga: unga fröken Brandt ropade att en örn kom över skogen, och det stämde precis! Ung kungsgörn var det, och lågt över trädkronorna kom den, försvann snart mot SO. I samma ögonblick hördes livliga läten av korsnäbb, och en flock på 28 ex kom över skogen och fortsatte rakt över oss i flyktsväng så att alla kunde se och höra dem. Säkert mindre korsnäbb.

Stopp sedan, också som vanligt, på höga punkten på vägen från Bellinga lagård mot Knickarp med utsikt över Sövdesjön långt borta i norr etc: Gav dock intet. Kort därpå svartfågelflock nära Hylla, och på våt betesmark 2 ormvråkar som såg ut att leta mask. Överfullt av vatten i markerna.

Sövdesjön: stopp vid stranden, i byn. 15 + 12 sädgäss kom från NV ut över sjön. Mycket gräsand, minst 700 ex, låg i vattnet norr om kyrkogårdsudden, däri fann jag ett ex som var helt gulgrått, rätt ljust. Kunde ej peka ut det för de andra. Däremot kunde jag demonst- ra c 20 storskrakar som också låg bland gräsänderna, mest helt nära den skogklädda stranden. Ute på sjön ytterligare litet storskrak och en del flygande trutar. men jag kunde inte se vad som ev. fanns långt söderut på vattnet.

"Kumlatofta bro" (inget bra namn eftersom byn ligger ett par km från bron): ån måttligt men inte starkt översvämmad, vilket förvånade mig en del. På översvämning precis vid bron räknades noga 20 sång- svanar varav 15 vita och 5 juv. Kråkfågelflockar på håll. Inga gäss trots noggrann spaning!

På resten av sträckan till S Sandby mycket litet att se: svart- fågelflockar ett par gånger, samt summa en blåhök, också hona eller juv, men inga andra ~~mmmm~~ rovfåglar.

OBS: markerna osedvanligt ~~vattendränkta~~ vattendränkta. Stora vattensamlingar snart sagt överallt på fälten. Fyledalen hade massor av vatten, den såg nog ut som för hundra år sedan, innan ån ~~mmmm~~ rätats och markerna dränerats!

Silvåkra allé finns inte mer, nästan alla träden kapade som ett led i kampen mot almsjukan; detta såg vi när vi i skymningen for från Silvåkra by västerut.

FORTS

1988-01-03 forts.

(3)

	ormvråk	fiällvråk	glada	kungörn	sparvhök	blåhök	korp	sädgås	gräsand	sångsvan	anm.
Lund - SSandby											
SSandby - Vombsj.	2	1	2			1		<20		15	
Vombsj. - Ilstorp									500	2	ösregn
Ilstorp - Oran	1							10			
Fyledalen till Lyckås	10	1		1	1	1			?		
L. - Högesvad och åter	1										
Lyckås - Ållskog	≥ 1		7+1				2				
Ållskog - Krageholm											
Krageh-sjön - Atmaljelund		1							minst 500		
utrikten över Ellesvarjön				1							
Bell. Lagård - Hylla - Blenåarp	2										
Blenåarp - Sövde - Ilstorp						1		27	minst 700		
Ilst. - (Veberöd - Everlövs)	1								sedd	20	
SSandby											
SSandby - Lund											
summa	18	3	10	2	1	3	2	57	1700	37	

högst

minst

varar 10 juv.

Forts.

1988-01-03 forts.

Tillägg och rättelser.

Jag hann inte anteckna i färdprotokollet riktigt allt vad som hände. Följande tillägg skall göras:

häger: i ett mycket stort och yvigt lövträd vid Krageholmssjöns strand, rätt nära sydligaste spetsen, satt 4 hägrar, glest fördelade. Det såg verkligen ut som ett japanskt konstverk.

ormvråk: siffrorna från Fyledalen är i underkant, men om man färdas en viss sträcka åt båda hållen inom en kort stund kan man ju inte utan vidare addera alla sedda exemplar, eftersom det finns risk för dubbelräkning. - Summan sedda ex skall i alla fall ökas till 20, om man medtar de 2 ex i skogen mellan Fylan och Ållskog. - Dagens sista ex, som står i tabellen men inte i färdprotokollet, sågs vid Hasslemölla strax öster om Veberöd; den satt i hög bok nära vägen.

gulsparv: ett par ex överflygande vid obs-platsen nära Bellinga

steglits: 3 ex flög lågt förbi när vi hade matrast i Fyledalen nära Lyckås, samtidigt med att kungsörnen var i sikte

domherre: hörd i Fyledalen nära Eriksdal

skata sedda några ggr

måsar: överflygande i glesa förband men i betydande antal flerstädes på sträckan från och med Fyledalen fram till Krageholmssjön. Sannolikt var det mest fiskmåsar; trutar i nämnvärt antal sågs bara vid sistnämnda sjö.

OBS bland annat att sothöna och ringduva inte sågs. Antalet gäss var också mycket ringa. Kanske har gässen dragit sig ut mot Skånes västkust. Detta brukar regelbundet ske om det blir vinter med snö, men nära nog hela sista månaden har ju varit ovanligt mild och fullständigt snöfri.

Förhistoria: I S Sandby hämtade vi de två skolflickorna Camilla Brandt och Marie Mårtensson, tidigare omnämnda i mina anteckningar av 1986-10-11, se sidan 1986:170. Efter den fina exkursionen den dagen hade vi hållit sparsam kontakt, och i våras var vi redan överens om en ny exkursion, när flickorna i sista stund fick förhinder. Nu ringde unga fröken Brandt den 2 januari, och vi kom genast fram till att vi borde göra en rundtur redan nästa dag. Så skedde alltså. Vädret skulle enligt prognosen bli rätt bra med endast kortvariga skurar, god sikt, en del sol etc. Det stämde rätt bra, även om skuren på förmiddagen var häftig. Men mer regn fick vi inte. Camilla Brandt hade vuxit decimetervis och utvecklats mycket även andligen, var mycket vaken och skarpsynt, och båda flickorna var lika trevliga och kultiverade som förra gången.

1988-01-24, söndag.

5

Lena och jag gjorde rundtur. Från Lund 1110. For Östra Torn - S Sandby - Revingeby - Kvinnevad - Krankesjön vid stugan/tornet. Där stod jag 1140-1210. Intressant att se Krankesjön, fågelfauna mycket avvikande från det vanliga. Vi fortsatte till Silvåkra by. Såg att vartenda träd i Silvåkra allé nu sågats ned, de flesta så att bara låga stubbar fanns kvar; en del träd dock kvar till c 2-3 meters höjd. Massor av grovt almvirke låg ut på fältet, vi for dit-upp och beskådade förödelser. Även alla askar avverkade; det finns nog ingen som tror att länsstyrelsens eller kommunens experter kan skilja på ask och alm.

Vi fortsatte till Vombs ängar, kort stopp där 1235-1250, for så via Vombs by (ej stopp där!) - Vombsjöns V sida dess NV hörn - Svansjö - Övedskloster (ej stopp) - Björka - korsade väg 12 - Ilstorp, här rätt långt stopp vid byn, kul resultat, sedan snabb färd Ilstorpsgården - Spjälla - Tågra - tillbaka på stora vägen till Spjälla - Ilstorpsgården - söderut längs Sövede flygfält - mycket kort och flyktig titt över Sövedesjön - upp på den enskilda vägen förbi Sövedemölla gård tillbaka till Ilstorps by.

Ankomst första gången till Ilstorps by kl 1328, kort stopp i Sövede by 1405, ankomst andra gången till Ilstorps by 1420. Fortsatte ner till bron över Klingavälsån på vägen till Kumlatofta och Everlöv; här mycket fattigt. Vi vände och for tillbaka Ilstorp - väg 12 till tvärs för Klostersågen, där vi vek norrut och sedan stannade vid vanliga utsiktsplatsen vid Vombsjöns SO hörn. Måttligt utbyte här. For så genom Vombs Pure - Vombs by - korsade nu ängarna mot väster - Silvåkra by - genom den totalskövlade allén - Stensoffa (kl 1525) - S Sandby - ~~----~~ norrut mot Dalby men vred mot väster nära Skryllegården - Rögle - Lund, ankom dit 1600.

Vädret var tämligen bra, mest mulet av låga moln men delvis lättande. En stund före starten var det solsken, som dock snart upphörde. Svag vind, lätt dis, plusgrader. Från Silvåkratornet var sikten god på närhåll men tyvärr inte på långa håll, Västsidan av sjön synlig bara matt. Efter Öved ånyo bättre sikt men grått. På återvägen över Vombs ängar betydligt ljusare ett slag, blå fläckar på himlen. Alla sjöar givetvis helt öppna. Kävlingeån nedströms Vombsjön översvämmad, så att de stora plöjda fälten söder om ån var dyblöta och fälten norr om ån ordentligt översvämmade, stora vattenytor. Fågellivet där dock ej närmare studerat; se nedan.

När vi kom till Ilstorp första gången och såg de stora massorna av gäss, beslöt jag att fara relativt snabbt till Ilstorpsgården och Tågra och Lottentorp och leta efter gäss och sedan återvända till Ilstorp, ~~----~~ förhoppningsvis innan gäsflockarna där hade hunnit ~~----~~ flytta sig. Detta för att få en bra gäsräkning på området. Tyvärr gick detta inte så bra som jag hoppats: just när vi var vid Tågra började ett par lätta flygplan fara runt över flygfältet och Ilstorps by! Detta medförde oro ~~----~~ hos gässen, dock blev den största flocken stående. Jag fick faktiskt en bra minimisiffra på gässen.

I nedanstående artlista användas följande förkortningar:

B = nära Björka by
Ip = Ilstorp nära byn
Kr = Krankesjön, sedd från Silvåkratornet, med närmaste omgivningar
Sö = Sövedesjön, sedd från byn
VS = Vombsjön
VSV = Vombsjöns västra sida
VSSO = " sydöstra hörn
VÄ = Vombs ängar

häger: 1 ex Kr; minst 8 stående på fältet nära Heljesjön, dessa var juv allihopa; och 11 ex kretsande rätt högt B, säkerligen uppskrämda.
vigg: Kr på närmsta klarvatten c 10 ex, och Sö några få i viken söder om byn. Alltså synnerligen fåtalig.
knipa: flock c 10 ex långt ute på Kr, och VSV några få ex sedda. Också mycket låg siffra!

FORTS

x) markerna var fortfarande mycket blöta, dock ej som 3 januari. Vatten-samlingar på fälten starkt minskade i antal och omfång. Men avsevärt med vatten på Vombs ängar. Klingavälsån över Vombs ängar bräddfull.

FORTS

storskrak: långt ute på Kr en flock på 8 ex varav ett par tre granna hannar. På närmsta klarvatten i Kr en ensam lyftande hona. I VS vid nordvästra hörnet också ett ex!, säker hona. Vid spaning på återvägen från VSSO fann jag långt ute en flock på 8 ex, härav flera fina hannar ad. Allmänintryck: my. fåtalig.

gräsand: Krankesjön erbjöd en egendomlig bild. På närmsta klarvatten mycket litet fågel och ingen gräsand. Men på sjön, allra mest långt ute, låg gräsänder m 1 m jämnt fördelade, ytan såg "pepprad" ut, änderna låg glest, ibland förstås 10-20 rätt nära varandra, men mycket ofta svårt att säga ~~hur~~ hur ev. flockar skulle avgränsas. Antalet ändrar på sjöns yta var mycket stort, jag räknade ett par ggr till c 1800 ex, däri dock de svårbestämbare på långt ~~håll~~ håll inräknade. Men läget längst bort i väster oklart. Gräsänder (och den lilla storskrakflocken) låg också i sjöns nordöstra del, som brukat vara tom på fågel åtminstone sedan ett par tre år (nästan alltid, men särskilt tydligt höst och vinter). - Heljesjön ej granskad. Översvämn. ~~översvämning~~ väster om Vombsjön ej heller noga granskade. Vombsjöns NV hörn hyste bara c 50 ex. På återvägen sågs från VSSO två flockar gräsand långt ute, en på c 230 ex, en på c 600, båda glesa. - Sö: ~~översvämning~~ i viken nedanför prästgården några få ex eller par, längre ute på sjön högst 75 ex sedda, men granskning my. flyktig. - Se även obestämda ändrar.

obestämda ändrar: en god del av änderna på Kr svåra eller omöjliga att bestämma; de som låg längst i västra änden helt omöjliga. Men den stora majoriteten ute på fria vatten var faktiskt gräsand. Jag skattar att c 1000 ex kunde bestämmas säkert, c 800 ej säkert, men nästan säkert var 90 procent av dessa också gräsänder.

knölsvan: också en rätt underlig bild i Krankesjön. På närmsta klarvatten 3 ad och 5 juv. Därutänför, men rätt nära, låg vid en liten vassrugge minst 26 men troligen 28 ex mycket tätt tillhopa, dessa troligen alla rent vita. I deras närhet, ore-gelbundet fördelade, låg ytterligare 25 vita ex, några enstaka sådana längre bort, och så på andra ställen, 1 ad och 4 juv, 1 ad och 1 juv, 1 ensam juv och ännu 1 ensam juv. Summa knölsvan i Kr alltså c (minst) 60 vita (=ad) och 12 bruna juv.

Se även obestämda svanar.

sångsvan: i VS i nordvästra hörnet låg 1 ad och 1 juv. Inga andra sedda, men se obest. svanar.

obestämda svanar: på betydande översvämnings nedströms Vombsjön, norr om åfåran, sågs på långt håll c 50 svanar, kanske flera. Några uppe och flög, däri flera juv. Vi for inte dit eftersom vi ville undersöka förekomsten av gäss neråt Ilstorp och Sövde.

sädgås: på VÅ ungefär utanför Nygård gick c 800 ex, siffra ungefärlig. Sädgäss i mycket stark majoritet, men bläsgäss hörda ett par ggr. Något hundratal sädgäss kom från S och fällde hos de förstnämnda. Fingranskning av de betande gässen kunde ej ske. - Över de nyssnämnda översvämn. nedströms Vombsjön flög några tiotal gäss, och där stod en del också, totalsiffra sedda här dock ej över 40 ex. Några smärre gäsflockar sågs flyga norrut över Vikens gård, försvann bort.

Vid Ilstorp blev det annat av.

Öster om byn. på stort helt öppet fält med höstsäd stod en jätteflock, rätt smal men tät och minst 700 m lång. Jag räknade flocken två ggr, fick c 1600 ex. Bläsgäss ingick i betydande antal, säkert 150 med vita bläsar, varav c 70-80 nära varandra, de övriga insprängda bland sädgässen. Två gånger lyfte ett par tiotal gäss på ena flanken, då såg jag att ett ex hade delvis vita vingar: i vänster vinge ungefär de 3 yttersta handpennorna, i höger vinge mycket mera, kanske de 6 yttersta. Sakerligen en sädgås.

Västerifrån kom c 105 sädgäss och en samlad flock på 85 bläsgäss och fällde hos huvudmassan.

Någon kilometer bortom den stora flocken, på stort öppet fält, stod en annan, mycket stor flock, skattningsvis c 1000 ex. Avstånd alldeles

1988-01-24 forts.

för stort för närmare studier; flocken stod tydligen rätt nära Sövdemölla gård.

För att få en uppfattning om antalet gäss i trakten startade vi nu den ovannämnda rundan österut. Resultat: vid Ilstorpsgården inga gäss, vid Spjälla och Tågra inga gäss, på markerna norr om Lottentorps gård inga gäss, på Sövde flygfält och öster därom inga gäss. Vid återkomsten sågs gäss på fälten öster Sövdemölla i måttligt antal, knappt mer än 250, därtill en del flockar i luften. Den stora flocken ~~var~~ på c 1600 vid Ilstorps by var kvar, underligt nog, ty ett par lätta flygplan kom på låg höjd förbi. Flockar av gäss fortsatte att komma från väster, antal dock högst ett par hundra.

Vi for ner till bron över Klingavälsån V om Ilstorp; ån var rätt ordentligt översvämmad både öster och väster om bron. Här var emellertid inga gäss, inga svanar och inga änder att se!!

Vid färden från Ilstorps by mot väg 12 såg jag ~~ca~~ c 5-6 gäss tätt stående på ett fält väster om vägen, men vi gjorde inte uppehåll här.

Vid återfärden över VÄ: gäss ej kvar utanför Nygård, men flockar av både säd- och bläsgäss flög söderut.

Trots partiell otur vid inventeringen blev det förvisso fullt klart att massor av gäss fanns i trakten. Totalsiffran sedda, incl. obestämda, blir åtminstone 3700.

bläsgås: se sädgås. Ingen god räkning av totalantalet möjlig, men jag såg direkt 250-275 ex.

?duvhök vid Östra Torn: se efter övriga arter.

ormvråk. Ingen enda sågs före Spjälla, där lyfte 1 ex vid vägen. Därefter 2 kretsande tillsammans över Orans kant, sedan 1 lyftande från död hare i vägkanten vid Ip, 1 annan i träd i närheten, 1 på VÄ på återresan och 2 + 2 nära varandra vid Silvåkra, alla lågt. Summa 10 ex

fjällvråk: på VÄ på utresan 3 ex alldeles nära varandra, 2 av dem slog efter varandra helt lågt, fällde snart. Därefter 1 ryttlande vid f d Sövdeborgs station samt 1 nära Ip tillhoppa med ormvråken på den döda haren. När vi for förbi dem första gången, satt ormvråken på bytet och fjällvråken bredvid; vid återfärden var rollerna ombytta. Summa 5 fjällvråkar sedda.

glada: 1 ex kretsade vid S Sandby på utvägen, och på hemfärden kretsade 2 ex i sällskap någon km öster om S Sandby. Totalsiffra alltså ej med säkerhet mer än 2.

havsörn: över skogsbrynet öster om Svansjö, just när vi nalkades, steg 2 havsörnar upp i krets, en med rent vit stjärt och en helmörk juv. Lågt och fint, den gamla fågeln skruvade högre och högre i stora kretsar, den unga förblev på lägre höjd. Ovanligt grant, vi kunde stanna och beundra dem.

blåhök: vid det rätt korta uppehållet på VÄ på hemvägen kom fem blåhökar mot öster, alla my. lågt. Först 1 hona eller juv i stadig flykt, sedan 1 finfin hanne ad, som jagade ytterst lågt och fällde en gång men sedan fortsatte österut, och därefter 1 + 2 ex till, inga av dessa var hanne ad; de 2 sista i sällskap. Rimlig förmodan: att de har en gemensam nattplats någonstans öster om Ängarna.

tornfalk: på utvägen 1 ryttlande strax väster om Revingeby, och på återvägen 1 över Kungsmarkens golfbana. Summa 2.

sothöns: på närmsta klarvatten nedanför tornet i Kr. summa 33 ex, varav c 20 i flock, resten mera spridda. Därutöver ej sedd.

fiskmås: över de vattendränkta VÄ flög 3 - 4 ungfåglar lågt omkring. Nära Spjälla sågs c 15-20 måsar på fält, nästan säkert fiskmås. Även på något annat ställe i ringa antal, artbestämning kanske ej bergsäker.

gråtrut: en enda ad sågs över Vombsjön vid spaningen från utsiktsplatsen VSSO

obestämda måsar: i ringa antal, se fiskmås

större hackspett: i trädtopp i S Sandby på återvägen, mitt i samhället.

varfågel: 1 ex på telefonträd nära tornet vid Kr.

gårdsmyg: hörd från tornet vid Kr. kråka sedd mångenstädes. Några få Kr, sedd VÄ, VSV, flock Spjälla, etc. Ej noga antecknad.

FORTS

råka: vid VSV, alldeles vid vägen, en väl samlad flock på högst 100 råkor och kanske 10 kråkor. Vid Spjälla en hel del ~~kråkor~~ kråkfågel, och nära Ip, vid den döda haren, kråkor och råkor i ringa antal. Ej noga antecknad.

korp: vid vårt korta uppehåll i Sövde by kom ~~två~~ två korpar rakt över byn med kurs mot sydost.

stare: helt oväntat kom 3 ex förbiflygande när vi beskådade vråkarna vid den döda haren nära Ilstorp.

obestämd Carduelis sp: på återvägen över VA en länge rundflygande flock över plöjd mark vid Södergården. Snabba rörelser, rätt tät flock, c 35 ex. Nästan säkert hämpling eller vinterhämpling; närmare kunde jag ej komma.

hök, högst sannolikt duvhök: precis efter starten, när vi for genom Östra Torn, lyfte ett par tiotal kråkfåglar och 10-15 måsar mycket häftigt från betesmarken. I samma ögonblick kom en hök, en Accipiter, snett emot oss mycket snabbt och på några decimeters höjd över marken. Det hela gick fortare än det kan beskrivas. Jag tror inte jag såg fågeln längre än att den hann tillryggalägga 5 meters flygväg, vilket, om dess flyghastighet var 60 km/timmen, skulle innebära ungefär en tredjedels sekund. Jag såg huvudets ~~form~~ form och tvärteckningen på undersidan och en skymt av vingprofilen. Det förefaller högst sannolikt att fågeln var en duvhök. En sparvhök borde inte ha orsakat ett så våldsamt uppflog.

Jämför också notisen från 16 jan.!

Tillägg:

- 1) en stor och rätt väl avgränsad flock gräsänder sågs faktiskt, den låg vid de vassruggar som avgränsar närmaste klarvatten i Krankesjön och bestod av c 200 ex. Ingår i siffran bestämda ex.
- 2) på hemvägen sågs en mindre gåsflock fälla bara några hundra meter öster om tätbebyggelsen i S Sandby. Enligt min erfarenhet ingen plats där gäss brukar rasta.
- 3) inga småfåglar sedda utöver de nämnda! Jag noterade särskilt från tornet vid Krankesjön att endast varfågel sågs och endast gärdsmyg hördes.
- 4) kanalen från Silvåkrakärret till Krankesjön nyligen kraftigt uppgrävd. Detta har jag sett ske många gånger, kanske inträffar det m 1 m årligen.
- 5) numera är det sällan som Kävlingeån svämmar över strax nedströms Vombsjön. Men denna höst och vinter har det varit rekordmilt, och riklig nederbörd, här i Skåne praktiskt taget bara som regn.

jan. 9: en talgoxe i trädgården lät höra sin vårvisa.

" 10: jag gick på Hardebergaspåret och åter kl. 1330-1430. Såg mycket litet. Av rovfågel bara två ex: en fjällvråk ryttlande på avstånd över Kungsmarkens golfbana, och en tornfalk förbiflygande.

" omkring 13: rödhake sedd och hörd ett par olika dagar på vägen mellan Tenorgränden och Ekologihuset. En dag 2 ex.

" 16: gick på Hardebergaspåret och åter kl. 1315-1405. I höga buskage i villakvarteren satt 5 stenknäckar. De lyfte och försvann, men en stund senare såg jag alla fem flyga förbi. Arten ses sällan i Lund. - Vidare: dagens enda rovfågel blev en hök, som kom över stora öppna fält, steg uppåt och fällde i hög trädtopp vid gård. Såg stor ut från första början, och flykten och vingslagsrytmen verkade tydligt tyngre än hos sparvhök. Jag anser fågeln som en nästan säker duvhök, på gränsen till alldeles säker. Se också artförteckningen för 1988-01-24, sista art!

" 26: rödhake sedd nära Ekologihuset. Hela månaden ovanligt mild, ingen snö, mycket vatten i markerna, många dagar med dis eller dimma, föga sol.

" 30: på kvällen svagt snöfall, så att ett mycket tunt men m.l.m. sammanhängande snötäcke bildades. Detta var (nästan säkert) första gången i januari som vi haft snötäcke i Lund.

" 31, söndag: fullständigt förändrad bild. Snö hade fallit, lugnt och i riklig mängd. Det var mulet och stilla. Jag skottade snö kl 1020-1055. Därvid sågs ett par överflygande råkor, fem dito grönfinkar, en dito fiskmåsar; och jag hörde sädgäss på nära håll men kunde inte se dem, de måste flugit mycket lågt. Jag mätte snödjupet noga, det var 15 centimeter, överallt lika eller med mindre än en cm variation.

Väderlekstjänsten meddelade: klockan 10 hade Lund, Malmö och Sturup minus en grad C, Falsterbo hade noll grader och lugnt. Utsikter: Först en del snö, sedan mest uppehåll, svag växlande vind, men från i natt ökande vind från SO och snöblandat regn.

Kl 1515-1550 gick Lena och jag rätt sakta fram och åter på Hardebergaspåret. Absolut lugnt, molnen hade spruckit upp en aning så att det blev solsken kanske 10 minuter. Men medan vi gick, steg eller tätnade en frostdimma. Fågel: c 6 + 13 grönfinkar, de satt i stora Crataegus-buskar vars bär delvis var rätt röda. Vidare c 22 gråsparvar med ett fåtal pilfinkar i flocken. Koltrast flera ex, mest flygande enstaka eller sittande i busktoppar. Råkor enstaka eller parvis, skator rätt många, säkert 12-15 sedda. Blåmes och talgoxe bara 1-2 av vardera. Intet spår av överflygande måsar eller andfågel etc etc.

1988-02-01 -- 06.

(10)

Jag var i Stockholm. Huvudändamål: inte att arbeta med afrikanska fåglar utan att genomgå de renskrivna årgångar av mina dagböcker, som förvaras på Riksmuseet innan de lämnas vidare till WWF. En del sidor i dessa årgångar är alltför matta och måste omkopieras. Jag gjorde en förteckning över alla dessa sidor, i stort sett inom årgångarna 1972-82, för att sedan kunna kopiera om dem från originalrenskriften, som står i Lund. Det blev nästan ingen tid till fågelstudier. Dock med nedanstående undantag.

Lokal: Strömmen nedanför Operakällaren.

art	5 febr.	6 febr.
knölsvan	2 ad + 1 juv	20 ad + 21 juv
kanadagås	-	1
gräsand	450-500	500
vigg	25	275
sothöna	75	80
gråtrut	75	200
fiskmåsar	40-50	50
summa ex	c 700	c 1150

Kommentarer:

knölsvan: den stora skillnaden i antal mellan 5 och 6 febr. torde ha berott på att en flock, som tidigare legat några hundra meter nedströms, flyttat sig upp till matplatsen, rimligen i samband med utfodring. OBS rätt hög andel juv!

gräsand: antalet mycket mindre än på 60-talet, när jag arbetade på Riksmuseet och ofta studerade fåglarna på Strömmen. Jag gjorde två stickprov på könsfördelningen. 5 febr. fann jag 30 hannar och 18 honor, 6 febr. 30 hannar och 19 honor. En hane hade synnerligen brett vitt halsband, och två andra hannar hade rent vita, resp. nästan rent vita långa scapularer.

vigg: stor skillnad i antalet de båda dagarna. Den 6 febr. kom flera flockar och fällde. Möjligen också i samband med utfodring, men detta ingalunda säkert. - Ett stickprov 6 febr. gav 30 hannar och 21 honor.

sothöna: mycket låga siffror.

gråtrut: en del låg, eller lade sig ett slag, på vattnet. Den 6 febr. bestod en sådan flock av 6 ex ad i vinterdräkt och ej mindre än 45 ungfåglar i fläckig dräkt. - För övrigt flög trutarna omkring över Strömmen och omgivningarna.

Från 60-talet minns jag att antalet trutar var förvånande lågt, åtminstone mycket ofta. Orsak okänd.

fiskmåsar: flög runt liksom gråtrutarna.

OBS att ingen skrattmåsar sågs. På 60-talet, även under kalla vintrar, fanns ett par tiotal skrattmåsar, som ofta satt rätt väl koncentrerade nedanför riksdagshusets gavel mot vattnet. (Sedan 60-talet torde skrattmåsen ha minskat starkt som häckfågel i landet).

Väder 5 och 6 febr.: sol och grant, mycket vårlikt. Strömmen förstas helt öppen. Stark genomströmning.

(11)

1988-02-13, lördag.

Lång bilrunda med Lena. Från Lund 0930, for via S Sandby (rätt långt uppehåll för bensinköp etc) - Revinge - Kvinnevad - tornet vid Krankesjön, stod här 1010-1045 och såg många fina saker. Sedan via Vombs ängar (ej stopp!) - Vombs by - den s.k. norra Vombvägen genom Vombs fure - utsiktspunkten vid sjöns SO hörn (stopp c 1100-1115), därefter for vi utan uppehåll via Björka - Ilstorps by - Ilstorpsgården - längs Sövde Flygfält - Snogeholms slott - Bellinga lagård, stopp här 11,45, och grundlig rundspaning. Sedan vidare via Amalie-lund - Skårby (stopp, rundspaning, men ej fram till Krageholmssjön nu) - Marsvinsholm - Charlottenlund - Svarte (stopp 1230-1310, intog kaffe och matsäck, spanade över havet). Vände så norrut igen via Ruuthsbo - Bjäresjö - Krageholm - Krageholmssjön, vanliga rastplatsen vid utsiktspunkten på S sidan, rätt långt stopp här. Fortsatte så via Skårby - Bellinga (nytt stopp, noggrann rundspaning men ingen undersökning av fågellivet i Ellestasjön; vid ytlig granskning såg den tom ut). Fortsatte mot Snogeholm men tog in på den enskilda vägen som söder om Snogeholmssjön leder till Assmåsa. Stopp kort före Assmåsa! For så norrut på stora vägen mot Sjöbo men vek av mot Eriksdal och for så i Fyledalen förbi Fyleverken - Röddingeberg - Röddinge by - upp på väg 12 men ner igen till Fylan (stopp för spaning samt granskning av det stora beståndet av Petasites albus vid vägkanten), fortsatte därefter fram till bästa utsiktsplatsen över dalen strax före uppfarten till Lyckås. Rätt långvarigt uppehåll på denna utsiktsplats, klockan var nu c 1500. Körde sedan till Lyckås och såg på det där befintliga beståndet av Petasites albus, som är morfologiskt tydligt skilt från det förstnämnda. Fortsatte förbi Baldringe - Sövestad - Assmåsa - Snogeholmssjön, stopp vid P-platsen med utsikt över sjön nära Bellevue, men i sjön sågs ingen fågel (dock ser man ju inte hela sjön härifrån). For så via Spjälla - väster om Sjöbo - S Åsum - Torp - Övedskloster - Svansjö - Vombsjöns NV hörn (mycket högt vattenstånd, ingen fågel här i vattnet!) - Vombsjöns V sida (fågeltom som vanligt, men översvämningarna nedströms sjön hyste en del fågel, som granskades när vi stannade vid åns utflöde ("Fiskar Bergströms"). Därefter via Vombs by - över Vombs ängar utan uppehåll - Silvåkra by - Tvedöra - S Sandby - Lund, ankomst hem 1620.

Mycket fint, milt och soligt väder hela dagen! Stora alléer av grov alm avverkade bl a vid Övedskloster, även andra almbestånd fällida i stor omfattning. Och Silvåkra allé är helt borta, som jag tidigare antecknat. Vissa träd dock kapade på ungefär 2-3 m höjd, andra däremot vid markytan. Även i lövskog på andra ställen, t ex mellan Snogeholm och Bellinga, har betydande avverkning skett.

Det förstnämnda beståndet av Petasites albus: hundratals "tappar" stående upp ur marken, höjd skattat 8-15 cm. Men ett ex hade vecklat ut sig, så att de enskilda blomställningarna var åtskilda, och ett annat var just på väg att "spricka upp". Det andra beståndet ej lika noga granskat, det är stort och individrikt och hade kommit ungefär lika långt.

Vid Svarte: jag fann en Veronica blommande på kulturmark just vid P-platsen. Tog med ett par grenar hem. Det var Veronica persica, den som förr kallades V. Tournefortii. Många blommor, stora och fina och helt utslagna. Här vid stranden i solskenet flög rikligt en tämligen liten fluga, den såg ut som den vanligaste tångflugan (vetenskapligt namn kan jag inte). Det var sol och mycket fint, och svag vind omkring väst, alla flugorna passerade förbi mig mot öster längs stränder alltså i medvind.

Fågelutbyte mycket gott. Tornet vid Krankesjön var fyllt med folk, mest danskar, men jag kom upp så småningom. Lena brukar aldrig följa med upp i tornet. Fågelliv här alldeles utmärkt, behandlas separat på nästa sida. Även Krageholmssjön fin idag. Se nästa sida.

FORTS

1988-02-13 forts.

Krankesjön kl 1010-1045 gav ovanligt rikt utbyte:

storskarv: flock 7 ex i välformad plog flög över mot SV, måttlig höjd. På flera ex lyste den vita fläcken på låren i solen.
 häger: minst 11. De flesta eller alla stod först i "tarmen". Se även havsörn, och gräsand!
 knölsvan: jag räknade c 60 svanar i sjön, de flesta m 1 m långt ute. De allra flesta var knölsvanar ad. Någon god siffra på ungfåglar fick jag inte.
 ?sångsvan: sannolikt några ex i sjön, men jag såg intet ex med full säkerhet.
 mindre sångsvan: 2 ad rätt långt ute, intill varandra, men knölsvanar låg i närheten. Det var danskarna som fann dem och demonstrerade dem för mig; själv hade jag troligen inte upptäckt dem, eftersom min tub nu är helt pensionsmässig. Mycket rolig obs; arten ses högst sällan i sjön!
 obestämd svan: åtminstone 8-10 ex långt bort i västra delen kunde jag inte bestämma. Dessa ex är inräknade i totalsiffran på c 60.
 sädgås: över sjön kom på rätt stor höjd en flock på c 65 ex, de kacklade flitigt men höll ungefär rak kurs mot NO. Kort efter dem kom 5 ex till på samma sätt
 grågås: 2 ex kom västerifrån i sällskap, rakt emot tornet, så att de gråvita framvingarna lyste skarpt. Fällde rätt nära tornet.
 kanadagås: långt ute i sjön låg en flock, eller snarare två flockar rätt nära varandra, totalantal osäkert men troligen c 50.
 obestämda gäss: på denna plats bara ett par smärre flygande flockar långt borta
 gräsand: låg spridd i sjön; vid en del vassruggar rätt täta flockar, annars oftast otydliga eller glesa flockar. Nästan hela sjön. Dock ovisst hur stora flockar som fanns långt bort i väster. Utanför vassen i NO, där det brukat vara tomt på fågel i årtal, låg flera tiotal gräsänder. Jag hade efter

en stund kommit till resultatet att c 650-700 gräsänder syntes på vattnet; däri dock icke inräknat vad som låg m 1 m obestämbart långt bort i väst-änden.

Då kom en gammal vitstjärtad havsörn från SO ut över sjön. Det blev ett verkligt storslaget uppflog. Minst 1500 änder tog till vingarna (även nu excl. vad som hände långt bort). Jag tror att 97-98 procent av den siffran var gräsänder. Se följande arter. Även hägrarna gick till vaders, med raka halsar som vanligt i dylika fall. Kanadagässen for också upp. Men alla svanarna blev liggande. - Örnen flög långt bort mot V, återkom sedan och skrämde på nytt upp de stora andflockar som just fällt rätt nära utanför tornet.

Det finns skäl att tro att totala antalet gräsänder i sjön låg omkring 1800-2000.

vigg: mycket få sedda i Krankesjön; efter letande bland gräsänderna fann jag c 10 ex, hannar och honor

knipa: likaledes mycket få ex; jag fann ett par spridda ex vid första stora uppfloget

storskrak: också avgjort fåtalig, enstaka sedda flygande även innan de blev skrämde. Möjligen en flock på c 20 ex långt ute, men osäkert.

salskrak: flera ggr före örnens ankomst sågs enstaka hannar ad i flykt lågt över sjön, och jag fann en flock på 9-10 ex på närmsta klarvatten, däri minst 4 fina hannar. Annan, mindre flock längre ute, därtill strö-ex; totalantal sedda c 15-18 varav c 6-7 granna hannar. Mycket kul!

ormvråk: över Krankesjön bara 1 ex

gråtrut: 2 - 3 ungfåglar sedda rätt nära, flygande och sittande på vassbankar.

havstrut: en mäktig ad över sjön, i dess sällskap ett par gånger en ungtrut som högst sannolikt var en havstrut.

sånglärka hörd från tornet

tofsmes lockade "kirrirätt kirrirätt" nära tornet. Ses och hörs sällan här.

kråka enstaka sedda

korp: ute över sjön 2 + 2 ex samtidigt, lekte två och två.

grönsiska: livligt lockande flock c 20 ex flög snabbt precis över tornet mot S-SV. Knappt meterhögst över oss och förbi oss.

havsörn

X) borde naturligtvis ha anförts i artlistan också, som vanligt.

FORTS

1988-02-13 forts.

Övriga observationer, Krankesjön ej medtagen här!

Förkortningar:

B = Bellinga, rundspaning
F = Fyledalen
Krh = Krageholmssjön
Sv = Svarte vid sydkusten

VSNV = Vombsjöns NV hörn
VSSO = " SÖ hörn och övriga
obsar därifrån
VSV = " västra sida
VÅ = Vombs ängar
Ö = översvämningarna nedströms Vombsjön, norr om ån.

häger: 1 ex flygande Sv
sångsvan: Ö på håll c 48-50
tillsynes helt vita ex och
5-6 tydliga juv. Detta är
minimisiffror

obestämd svan: i Vombsjön,
sedda från VSSO, låg 11 ex
i rad, långt ute. Alla
tillsynes rent vita. Därtill
några obestämda ex Ö.

sädgås: VÅ på utvägen stora
mängder söder om "olje-
vägen", troligen bortåt
800-1000 ex, ej granskade.
Norr om Ilstorpsgården på
jordigt fält c 500 ex.

Därtill flygande flockar
flerstädes, måttligt antal.

bläsgås: i flocken (flockarna)
vid Ilstorp några få
ex sedda, andra hörda. F.Ö.
ej konstaterad idag

kanadagås: Ö: i kanten av
översvämningarna, på naken
och blöt och troligen plöjd
jord, sågs c 10 ex röra sig
sakta gående. Fler ex kan
ha funnits.

gravand: i gräsandflock VSSO
låg en gravand

gräsand: stor och långsträckt
flock i Vombsjön, sedd från
VSSO, antal c 600 ex.

Sv flock på c 35 ex, troligen
uppskrämd. Krh: i utmärkt
ljus c 900 ex låg
spridda, men vad som låg
längst i norr i sjön kunde
ej bestämmas kritiskt.

QBS att inga gräsänder sågs
i Ellestasjön eller i Snogeholmssjön
eller i de avsevärda översvämningarna
i Fyledalen.

skedand: en ensam fin hanne
i ren praktdräkt bland
gräsänderna i Krh. Mitt
första februaridatum i
Sverige.

vigg: liten flock i vattnet
utanför Snogeholms slott,

och högst 8-10 ex funna i Krh bland
gräsänderna. *Några få även VSSO.*
knipa: några hannar spridda bland
gräsänderna i Krh, och några flygande
ex vid Sv. Även helt få, 3-4 ex, sedda
bland gräsänderna VSSO
storskrak: långt ute i Krh en flock på
skattningsvis 50 ex, därtill några
strö-ex. VSSO 3 ex nära gräsand-
flocken.

salskrak: Krh några hannar bland
gräsänderna (men andfågel på långt håll
i norr kunde ej bestämmas kritiskt)

ormvråk: 1 sittande Skatteberga, 1
flygande Revingeby; vid Bellinga lagård
1 + 1 + 2 + 1 + 1 + 1 ex kretsande,
växlande höjd, en av dem på jättehöjd.
Skårby 1 + 1 krets, därtill
1 + 1 andra, ej säkert bestämbara, på
jättehöjd. Marsvinsholm 1 lågflyg.,
Svarte: 1 lågt över land, och 1 + 1
rätt lågt kretsande över havet, nära,
det kan ha varit fåglar på insträck
söderifrån, men detta sågs inte med
säkerhet. Nära Ruuthsbo 1 sittande.
Krh: 3 kretsande ex, därefter nära
Skårby minst 5 olika ex kretsande,
varav 1 högt och 2 + 1 oerhört högt.
Assmåsa 1 lågt kretsande + 1 medelhögt
+ ännu 1 lågt. Eriksdal 1 lågt.
Röddingeberg 1 sittande. Fyledalen
inalles 1 + 4 sedda, varav en med
my. ljusa övre vingtäckare, den enda
hittills idag med sådan färg. Annat
ex allmänt blekt, kretsade på måttlig
höjd. Nära Lyckås en fint ryttlande
ormvråk, sedan 2 andra ex "lekande"
med varandra. Nära Eneborg 1 ormvråk
i träd och minst 1 på marken. Vid
Spjälla 2 ex lågt, vid S Åsum kl.
1535 1 sittande och 1 flygande.
Summa ormvråkar (säkertbestämda)
minst c 42 ex

fjällvråk: bara summa två: en vid Kvinne-
nevad och en uthålligt ryttlande
nära Bjäresjö, över stort fält.

kungsörn: F över branten 1 juv kretsande,
först rätt lågt, gled åt olika
håll, steg sedan i kretsar och försvann
mot NO, sågs mycket länge.

FORTS

1988-02-13 forts.

havsörn: en gammal vitstjärtad fågel flög sakta västerut vid Ellestasjön.

glada: de första sågs vid Bellinga på nervägen, 1 + 2 ex rätt högt resp. högt krets., därefter 1 ex Charlottenlund, mobbat av kajor. Vid Sv kom 1 ex ytterst lågt mot V, precis längs vägen; sedan vid Krh 1 kretsande och nära Bellinga på återvägen 2 lågt. Assmåsa 1 lågflygande; ~~mm~~ kort före Fylan 1 + 1 rätt lågt, och i dalen vid Fylan 2 ex till. Benestad-Lyckås 1 glada jättehöjd och 1 lägre. Baldringe 1 ex och vid Eneborg 1 precis längs marken. Slutligen 1 ex vid Svansjö norr om Vombsjön. Summa 17 ex.

blåhök: VÄ på återvägen 1 ex och någon minut senare vid Silvåkrakärret ännu 1 ex, båda var honor eller juv, flög my. lågt.

skrattnås: vid Sv flög 1 + 1 ex förbi, ingendera var utfärgad.

fiskmås också ett par tre juv vid kusten vid Sv, därtill några spridda ex, mest icke utfärgade, på sträckan Sv - Bjäresjö. Inga andra sedda.

?ringduva: 2 ex flög troligen förbi vid Spjälla. Egendomligt att inga fler sågs!

större hackspett: vid Övedskloster på e.m. flög 1 ex framför bilen, fällde i högt träd.

sånglärka: ett par ex hördes vid Östra Torn, just efter starten; därefter vid Skårby åtskilliga ex både sedda och hörda sjungande, och senare ^Qhörd någon gång och sedd vid Krh. Inga flockar. Även VÄ.

^Q Sv och entita: sjöng vid Bellinga lagård

skata sedd flera ggr, bl a vid Svarte

kaja flerstädes, flock bl a vid Charlottenlund. I träden vid Bjäresjö kyrka satt kajor parvis, och i träd vid Övedskloster satt en hel flock. Ej noga antecknad.

råka sedd flerstädes

kråka: vid Revingeby 2 ex på harkadaver. På våtäng vid Assmåsa välsamlad flock, nog 30-35 ex.

korp: nära Skårby 2 ex tillsammans, och därefter hörd vid Assmåsa.

kråkfågelflockar sedda bl.a. vid Amalielund nära Bellinga, och på väldig höjd över Fyledalen fann jag en flock på c 90-100 ex som länge svärmade omkring. Även en annan dylik flock sedd. Ej noga antecknade obestämd småfågelflock på c 20 ex flög förbi vid Krh.

Nära Snogeholm sågs ett rådjur, men inte flera, och nära Assmåsa kom en hare helt nära inne i skogen.

Det var mycket vatten i markerna, något som noterades många ggr, vid Sövde flygfält, i Fyledalen massor av vatten, på Vombs ängar likaså, etc.

Kanalen från Silvåkrakärret till Krankesjön kraftigt uppgrävd.

Vid Svarte såg jag två flockar av stora fåglar, sannolikt gäss, som flög söderut på stor höjd och försvann över havet. Antal ex högst c 15 + 20.

OBS att sothöns inte sågs, ej heller fasan. Och inte vipa, något som dock varit tänkbart en så extremt mild februari.

Vädret vackert hela dagen, ett par middagstimmar rätt mycket cumulusmoln, men mot eftermiddagen åter nästan molnfritt.

Härligt att komma ut efter så lång tid inomhus.

Sedda arter inalles:

storskarv	kungsörn
häger	havsörn
knölsvan	glada
sångsvan	blåhök
mi. sångsvan	skrattnås
ob. svan	fiskmås
sädgås	gråtrut
bläsgås	havstrut
grågås	sånglärka
kanadagås	st. hackspett
obest. gås	tofsmes
gravand	entita
gräsand	skata
skedand	kaja
vigg	råka
knipa	kråka
storskrak	korp
salskrak	obest. kråkfågel
ormvråk	grönsiska
fjällvråk	obest. småfågel
ob. rovfågel	

= 36 säkert bestämda arter.

1988-02-20, lördag.

15

Start från Lund 0915. Härligt väder, tunt snötäcke, absolut molnfritt, lugnt. Skuggtemperatur nog fortfarande under noll. Torra vägbanor. - Vi for mot S Sandby, såg enstaka kråkor, summa c 5 ex, även c 10 råkor. Köpte bensin i S Sandby. Här satt i en trädtopp 6-7 råkor bredvid ett bo, otvivelaktigt ett råkbo. Skator sedda, delvis i par; även några få kajor parvis när vi var på väg mot Dalby.

Dalby - Gödelöv bara 10-12 svartfåglar, eljes ingen fågel alls. Genarp 0950. Stopp 0955 vid Håckeberga slott; sjön frusen, men det var tunn nyis. Alldeles stilla. Ej en storfågel att se, men nötväcka s h, blåmes s h, talgoxe s h. Rundspaning gav intet därutöver. Vi fortsatte 1005, fick se en del av sjön som förut varit osynlig. En liten vak, snarast bara en ränna i isen, rätt långt ute. Vid denna c 500 gräsänder, delvis i vattnet, delvis på iskanten. Minst 20 knipor, hannar, sedda bland gräsänderna, men honor svåra eller omöjliga att se i detta flacka perspektiv. Vidare 1 sångsvan ad i vattnet samt 1 + 4 + 4 obestämbara svanar sovande på isen. Därutöver intet.

Fortsatte 1020, stannade 1027 vid Rockarp; rundspaning. 3 obestämbara svanar flög mot V. Absolut lugnt, molnfritt. 3 ~~dovhjortar~~ betade på fält på avstånd. Lärka överflygande, kort därefter hördes den sjunga. 1 skata ses, 2 kråkor flyger söderut rätt högt, enstaka andra kråkor s. Flock 30 snöskator faller i trädtopp. Ensam ringduva överflygande. Ej en rovfågel sedd. Vi fortsätter. Vid liten damm med is på står 2 knölsvanar!

Vi korsar E 14. 1 fjällvråk sitter i trädtopp my. nära. - Därefter, söder om Tärnö gård, ses på stubbåker 90-100 svartfåglar, varav approx 50 kajor, 25 råkor och 15 kråkor. Minimisiffror, my. approx. -

3 rådjur betar långt ute på ett snötäckt fält, men snötäcket är tunt och nätt och jämnt sammanhängande. Här lång spaning. Finner ännu en fjällvråk sittande i trädtopp; rätt nära sitter en ormvråk på marken. Båda lyfta. 2 sånglärkor överflygande, de faller. Gulspurv h. Skata s. 6 + 3 gäss flyger tämligen högt mot Ö. Art oklar.

Drömväder! Vi forts. 1055 mot Lemmeströ. 1 hare. En obestämbar småfågelflock. Vikar ner mot Havgård, korsar Ystadbanan, stannar sedan med fin utsikt över Havgårdssjön. Denna har tunn nyis, men troligen finns på en ~~en~~ plats vid stranden någon minimal vak eller ränna, ty här står mycket gräsänder. Några tunna träd hindrar i viss mån sikten just däråt, men där ligger c 300 gräsänder fritt synliga och c 450 andra delvis mindre klart synliga. 2 knölsvanar ad ligger på isen. En stor rovfågel, som ser grå ut - troligen är det en stor ljus duvhök - flyger lågt över änderna, de lyfter men faller snart igen; dessutom lyfter här 8-10 hägrar, som ej synts tidigare! Dessa fällde dock strax igen. - Vingläte av knölsvan hörs: från öster kommer 3 knölsvanar, varav 2 ad 1 juv, i helt otroligt ljus, sänker sig i mycket stor sväng, faller på isen i sjön nära den plats där de flesta fåglarna står. Ovisst om de fällde i öppet vatten eller på is, som i så fall brister nästan genast. - Gulspurv h. Kråka s, annars noll trots lång spaning.

Vi fortsätter 1131, far förbi Havgårdssäteri med kurs mot Börringesjön. Nära säteriet 1 sittande ormvråk lågt i skogsbyn. Sedan ses flock svartfågel på c 15-18 ex. Stopp vid vanliga vägskalet, där man ser en del av Börringesjön. Över sjön, lågt, flyger 3 grågäss. 1 ormvråk i trädtopp, lyfter troligen för oss, blir genast mobbad av kråka. Annan ormvråk kretsar högt. Vi går upp och får fri sikt över sjön. Ur den höga bokskogen på västra sidan av sjön lyfter 2 örnar, den ena ses bara ett ögonblick, försvinner igen, men den andra gör en flygtur helt fritt ehuru lågt över träden, det är en havsörn juv. Även det förstnämnda ex. var nästan säkert en havsörn. - Ensam snöskata i träd. Sånglärka hörd 1 - 2 ggr.

Börringesjön (Stora sjön alltså) har tunn nyis ungefär på norra fjärdedelen, resten är helt öppen. Vid den spetsiga udden på ~~den~~ sidan - den heter Skyttanäbben - ligger ingen fågel, men ett stycke därförån, nära Ö stranden, ligger c 60 gräsänder, minst 4 viggas och en

//östra

FORTS

1988-02-20, forts.

16

vitlyssande salskrake, gammal hane. Medan vi obsar här, hörs vingläte av knölsvan, och österifrån kommer 3 ex i flock, 2 ad och 1 juv; det måste utan rimligt tvivel vara de 3 ex som för en stund sedan kom österifrån och fällde i Havgårdssjön. I närheten, men ~~ett~~ några hundra meter bort, ligger 2 svanar, halvdolda bakom träd. - Långt ute på sjön upptäckes en liten flock storskrak, det är c 10-11 ex varav 4 eller kanske 5 hannar ad. - 4 ringduvor flyger österut över sjön.

Ivrig spaning ger endast några få kråkor, eljes intet nytt. Vi fortsätter 1220, stannar sedan vid Lilla Börringesjön (=Norra Börringesjön = Klosterviken). Helt täckt av mycket tunn is, möjligen finns en liten strimma öppet vatten nära stranden, här står c 90 gräsänder, och 2 knölsvanar ad ligger faktiskt i vattnet. - 1 ormvråk faller nära lyfter snart. Vid slottet en ren ~~kråk~~ kråkflock på c 35 ex, därjämte 2 kajor. Relativt litet alltså att se här. Vi fortsätter till platsen med god sikt över Fjällfotasjön, ank. dit 1240. 1 ormvråk sitter lågt, 3 andra ormvråkar kretsar nära varandra. Tunn is, säkerligen nyis, på sjön, ett par små vakar. Vid Orön i vattnet ligger storskrak ~~♂~~, gräsand ~~♂~~, vigg 2 ~~♂♂~~, knipa ~~♂~~ och kanske även en ~~♀~~. På isen nära ön ligger 3 grågäss, varav 2 precis inpå varandra, den tredje kanske 10-15 m därifrån. Alla 3 lyfter, flyger bort i sällskap.

Väster om Orön strimma öppet vatten, delvis vid små holmar och stenar, här ligger 120 gräsänder. - I träden vid stranden några bergfinkar samt entita. - Sjön till 98 procent islagd.

Vi fortsätter genom Bökebergsskogen - förbi f d sommarrestauranten - på vägen mot Roslätt, stannar här, söder om Yddingen alltså (men utan att kunna se sjön). Här: 1 sittande ormvråk, en kretsande glada som snart får sällskap av ~~en~~ ännu en. Flock 38 snöskator flygande. 5 + 2 grågäss flyger över.

Kl 1313 fortsätter vi, stannar väster om Holmeja, spanar ut över Yddingen, som här en del is men är till stor del öppen. Stark motsol, men i vattnet resp. på iskanter står inalles minst 800 - 900 gräsänder och därtill c 50-75 ses obestämda änder. Omöjligt var det också att bestämma alla ex i gräsandflockarna kritiskt. - På isen 5 svanar, och i kanten 15 gäss, rimligen grågäss. 1 vråk i trädtopp. 4 - 5 fiskmåsar ad och juv lågt rundflygande, männe attraherade av fiskfarmen här? (Inga andra måsar sedda idag!). - Vi fortsätter mot Lund. Obsar från backen vid Hyby men ser inga betande eller flygande gäss. Bara skator. Ankomst Lund c 1410.

Sedda arter:

1	kråka	12	bergfink	-	obestämda gäss
2	råka	13	gräsand	21	ormvråk
3	kaja	14	vigg	22	fjällvråk
4	skata	15	knipa	23	havsörn
5	nötväcka	16	storskrak	-	obestämd örn
6	talgoxe	17	salskrak	24	glada
7	blåmes	-	obestämda änder	-	obestämd rovfågel
8	entita	18	sångsvan	25	häger
9	sånglärka	19	knölsvan	26	fiskmå
10	snöskata	-	obestämda svanar	27	ringduva
11	gulspurv	20	grågås		

Summa 27 bestämda fågelarter, en låg siffra.

Därtill:

dovhjort 3 ex
rådjur 3 ex
hare 1 ex

1988-02-28, söndag.

Gick kl 1330 - 1440 på Hardebergaspåret och åter. Fågel:

art	utvägen	nära vänd- platsen	hemvägen	
fjällvråk	-	1	-	
blåhök	1 ♂ ad	-	-	blåhök: se nedan
tornfalk	-	1	-	tornfalken satt i busktopp
fasan	1 tupp	-	-	fasanen: i villakvarteren
fiskmås	-	-	1	kretsande
gråtrut	-	-	9 - 10	se nedan
ringduva	-	-	1	sittande, kuttrade
koltrast	2 - 3	-	5 - 6	
talgoxe	3	-	-	
skata	1	-	4	
kråka	-	1	2	
svartfågel	-	400	-	se nedan
bergfink	-	-	1	
grönfink	-	-	8 + 2	
stenknäck	-	-	1	sittande i högt träd
pilfink	-	-	1	
summa	8 - 9	403	35 - 37	

Kommentarer:

blåhöken, fin gammal hanne, kom lågt österifrån, svängde tvärt några hundra meter före villabebyggelsen, steg något, vek av skarpt mot söder, gick ner på låg höjd över åkrarna och försvann med kurs ungefär mot SSV

gråtrut: flocken gles och på mycket stor höjd, steg ännu högre, sedan gled åtminstone 2 ex mot NO men de flesta ungefär mot OSO

svartfågelflocken: mycket stor, steg upp på långt håll över dungen och byggnaderna vid Hardeberga stenbrott, kretsade tätt och rätt lågt, blev delvis mera spridd, steg. Det syntes att flocken bestod delvis av kaja, delvis av en större art, kråka och/eller råka, i praktiken säkert mest råka, men närmare studier omöjliga. Flocken försvann efter några få minuter.

OBS: ingen vipa, ingen sånglärka, ingen stare!

Väder: mulet men mycket god sikt. En mycket kraftig snöby kom c kl 12, alltså innan jag startade min promenad; men snön blev inte liggande. Det var plusgrader.

Notiser februari 1988

Datum

- 12 Över Botulfsplatsen, Lund, en sparvhök, observerad på grund av att mycket fågel plötsligt visade oro: kajor, tamduvor, ett par tre skrattmåsar. - Kort därefter kom en sånglärka över platsen. Och någon timme senare hördes sånglärka över Tenorgränden 8, dock troligen bara ett ex.
- 14 en sparvhök över villorna på Tenorgränd, mycket lågt, startade jaktflykt men försvann innan resultatet kunde ses
- 16 på morgonen två ringduvor i trädgården, de gick alldeles nära varandra på gräset, plockade ibland. Hannen mycket bredare över bringan än honan; han hade också tydligt större huvud och mycket större vita halsfläckar. - Ringduvor ses ofta flyga över dessa villakvarter; denna vinter dock i oväntat ringa antal. Däremot är det avgjort sällsynt att de faller på marken i vår trädgård.
- 17 en duvhök kom med god fart österifrån, passerade 75 - 100 meter norr om Ekologihuset och försvann över taket på Gamla Zootis, Helgonavägen 3. Jag har flera ggr haft nästan säkra duvhökar över eller nära bostaden på Tenorgränd; idag sågs äntligen ett absolut säkert ex.
- 20 rundtur i mycket grant väder. Se särskilt protokoll.
- 21 kl 17,25 flög 8 svanar av okänd art mot öster, stor höjd. Väder: det hade mulnat på natten, men först på f.m. blev det helt mulet och regn. Detta blev dock rätt kortvarigt: omkr. kl. 15 ljusnade det alltmera, molntäcket bröts upp, och c kl 17 var det nästan molnfritt. Lätta små moln drev mot öster. Snön på marken smälte snabbt, först av regnet och sedan av plusgraderna. - Obsen av svanflocken var rent tillfälligt.
- 26 när jag kom hem c kl 1530, vistades en flock på minst 3 bo-finkar, 6-7 bergfinkar och c 5 grönfinkar i trädgården. Några ex på marken under största äppelträdet, andra i det trädet eller i angränsande buskar. Bo- och bergfink har jag inte sett i trädgården på månader. Nu har vi förstås inte heller bedrivit någon regelbunden utfodring av småfågel denna vinter. Men ~~likafullt~~ har småfågelförekomsten i trädgården varit ytterst sparsam.
- Lena sade mig samma kväll, att antalet bergfinkar varit betydligt större, troligen c 25 ex, innan jag kom hem.
- Tidigare denna dag, när jag gick genom gamla lasaretsområdet, satt c 5 ringduvor i en trädtopp; och för några få dagar sedan kom en rätt välsamlad flock på exakt 10 ringduvor över Östra Torn; nära dem flög flera tiotal råkor och kajor.

(c 23)

X

även om detta beaktas

1988-03-03.

Tog buss ut till Harlösa, möttes där av en kollega till Berith Cavallin, en flicka som hjälper henne med sekreterarjobbet på Skånes Naturvårdsförbund. Fick lift ner till Berith, lämnade henne renskrift av mina anteckningar för år 1939 och hade ett par andra ärenden. Fick trevlig pratstund med båda två, fick därtill kaffe och kakor samt gratisskjuts med bil till Silvåkratornet vid Krankesjön. På vägen över Vombs ängar några obsar, se nedan. Sedan stöd jag i tornet en stund och vandrade så upp till Kvinnevad, ej längs gamla järnvägs-spåret denna gång utan över det nedlagda sandtaget och på landsvägen, detta för att gå över öppen mark hela tiden och därför ha bättre kontroll av himmelen och vad som rör sig därunder.

Det var vackert väder, utmärkt ljus, sol, svag vind. Men kallt. Tid: ankom Harlösa 0958, for över ängarna 1110-1130, var i tornet 1130-1200, vandrade till Kvinnevad sakta, 1200-1305. ■ Snöfritt. Krankesjön hade mest tunn is, men en liten vak i SO utanför tornet samt långt ute ett par öppna fält, smala, skattade till c ■ meter vardera. Därtill ett par miniatyrvakar. - Fågel: (50 x 250 m.)

häger: minst 7 Kr, därtill 1 ex vid Revingeby, flygande vid ån
sångsvan: på Vombs ängar, eller möjl. på odlad mark därintill nära Nygård c 30 betande ex, varav tämligen många juv.
knölsvan: Kr dels tät flock på 13 ad och 9 juv, dels ■

på annat ställe 2 ad + 2 ad till obest. svan: Kr på långt håll 2 ad och 3 juv samt en flock på c 5 ad och 5 juv, alla troligen knölsvanar

sädgås: över Vombs ängar bara c 10-15 flygande, därefter komp c 150 ex västerifrån till ängarna. Vid Kvinnevad flock på 39 ex mot SO. Därtill enstaka ex sedda några ggr. Fåtalig!

grågås: Kr på isen 2 + 2 + 2 ex, därtill flock på 5 flygande över sjön. Vidare fann jag att minst c 30 ex betade på betesmarken helt nära sjön, söder om kanalen från Silvåkrakärret. På denna plats betar grågäss gärna, men sädgäss har jag aldrig sett där.

gräsand: vid vaken i SO (se nedan betr. issituation!) stod ungefär 1400 ex. Nästan alla stod på iskanten eller därintill, bara några tiotal låg i vattnet. Bland dessa änder sågs två mer eller mindre enfärgat brungula ex, rätt ljusa, därtill ett tredje med samma allmänna färg men med tillsynes vita eller nästan vita ■ handpennor. Även ryggen nästan vit på detta ex. OBS att änderna stod my. tätt, så att långtifrån alla kunde granskas noga. Ljuset bra!

vigg: Kr SO c 15-18 i flock i vaken

knipa: en enda hanne sedd långt ute

storskrak: Kr SO 2 ♂♂ 2 ♀♀, och i liten vak långt ute sågs en flock på c 15 ex

ormvråk: på den korta sträckan från Vombs by över ängarna till Krankesjön sågs 5 ex varav ett med bakryggen och stjärtbasen vitaktiga, my. väl kontrasterande. Däremot sågs ingen ormvråk eller annan rovfågel från tornet.

På vandringen från Kr till Revinge (Kvinnevads hållplats) sågs 2 ytterl. ormvråkar.

fjällvråk 1 över ängarna och 1 rätt nära Kvinnevad.

glada 1 ex kretsade lågt ■

■ över Silvåkra by

fasan: en tupp vid Holmby på utvägen. Därutöver intet.

sothöna: i vaken nära den stora mängden gräsänder sågs bara 5-6-7 ■ ex; men i mycket liten vak i vasskanten rätt nära låg en synnerligen tät flock på minst 60 ex. I den vaken fanns inget annat; det fick inte plats mera!

sånglärka: 4-5 sedda Vombs ängar och vid Öbacken kom en rätt gles flock på c 15 ex. Därtill enstaka ex, några få

koltrast: 1 + 1 sedda skata sedd rätt många ggr

kaja } ofta sedda, särskilt
råka } råka. Denna sågs i
kråka } flock vid Hardeberga, S Sandby, vidare c 100 ex Holmby på utvägen, c 100 även Revingeby och c 50 över Silvåkraskogen.

FORTS

1988-03-03 forts.

Beträffande kråka och kaja gjorde jag inga närmare anteckningar
grönsiska: 3 ex flög hastigt och lågt förbi tornet mot SV
gulspurv: ensamt ex överflygande när jag stod i tornet.
domherre: när bussen passerade Fågelsång flög en hane alldeles nära förbi, i ögonhöjd.

Tidtabell för denna utfärd: från Lund 0909, ankomst Harlösa 0958. Bussen går över S Sandby - Flyinge - Revingeby. Åter från Kvinnevad 1307, ankomst Lund 1352.

OBS: trots flitig spaning såg jag icke en enda vipa, ej heller någon mäs (!), ej heller duva eller stare.

Isläge: Krankesjön var till allra största delen islagd, men isen tunn. I SO hörnet, vid kanalens utlopp och som en smal ränna ett kort stycke ut, var en öppen yta, c 50 x 250 m (förutom rännan). Därtill ett ~~par~~ mycket små vakar nämnda härovan, och långt ute ett par öppna fält, tedde sig smala, var kanske 50 x 250 m (grov skattning).

1988-03-05, Lördag.

Rundtur med Bengt-Olof och Silluf Landin och Anders Dahm. For från Lund 1045 via S Sandby - Kvinnevad - Silvåkra by - Vombs ängar - Vombs by - Vombsjöns V sida - dess N sida - Övedskloster - Björka - Ilstorps by - Spjälla - väg 12 genom Sjöbo Ora - hela vägen till det s k Svampakorset strax V om Tomelilla (här korsas vägarna Malmö - Simrishamn och Kristianstad - Ystad) - in på vägen mot Ystad fram till Benestad - Lyckås - långt stopp vid bästa utsiktsplatsen i Fyledalen mitt emot Benestad backar; här även matpaus. Fortsätter mot NV i dalen förbi Fylan - upp på väg 12 en kort sträcka - ner igen till Röddinge by - ~~Röddingeberg~~ Fyleverken - Eriksdal - Vasen - Assmåsa gård - enskilda vägen söder om Snogeholmssjön - ner till Ellestad med sikt över Ellestasjön; här långt stopp. Sedan via Bellinga lagård - Skoghult - Beden - Rydsgård - Slimminge - fram till väg 102, följer den norrut men tar av till vänster via Sångåtorp - Gyllebo - Håckeberga. Rätt kort stopp ~~vid~~ vid sjön, for sedan via Nötabo - Bramstorp - Kullaröd - Rockarp - ner på E 14 - västerut - vek in söderut mot Lemmeströ - Havgård - nu mot Börringesjön, men bara kort stopp på vägen, varför vi aldrig såg södra (=Stora) Börringe sjön på närhåll. Fortsatte strax förbi Börringe samhälle - Norra Börringesjön (=Klosterviken), här stopp. Sedan ånyo ut på E 14 men vek av mot höger, passerade Fjällfotasjön - genom Bökebergsskogen - Holmeja. Nu var det sent på eftermiddagen, och jag såg att tröttheten började sprida sig bland deltagarna. Men de ville absolut stanna vid fiskaffären, köpte en hel del fisk; sedan fortsatte vi utan att stanna via Klågerup - Staffanstorp - Lund, ankomst 1725.

Synnerligen remarkabel tur. För rovfågel och korp se särskild tabell. För övrigt gäller följande förkortningar i artlistan:

Ell = Ellestasjön, obs-plats NV, vid gårdarna
Fyl = Fyledalen
Fyl B = " vid Benestad backar, nära Lyckås
Häck = Håckeberga, även sjön
N Börr = Norra Börringesjön
VSN = Vombsjöns norra sida
VSV = " västra "
VÄ = Vombs ängar
VÖ = översvämningarna i Kävlingeån nedsträms Vombsjön

Fågel:

häger: 1 ad Häck, 2-3 ex N Börr
sångsvan: flock 6 ad rundflygande över markerna vid Ilstorp, men inte över ån utan nära Ilstorpsgården. Flög lågt
knölsvan: 3 ex kom på stor höjd mot Ö vid S Börringe gård
obestämd svan: minst 10 ex, kanske mycket flera, sågs på håll på VÖ. Stannade ej för undersökning.
sädgås: måttliga mängder, se kommentar.
grågås: osäker obs på VÄ, men flera ex N Börr etc.

FORTS.

kanadagås: flock 40 ex på höstsäd vid Ilstorp/Spjälla, tillsammans med c 40 sädgäss och en spännande bastardgås. Se kommentarer
 bastardgås: 1 ex tillsammans med kanadagässen, se kommentar.
 gräsand: Ell, Häck, N Börr, även Yddingen etc, se kommentar
 knipa: ett enda ex i Vombsjön vid V sidan. Här som vanligt mycket fågelfattigt, nästan intet alls utom knipan
 storskrak några sedda Ell, och c 10 ex flygande vid Assmåsa

glada
 ormvråk
 fjällvråk
 havsörn
 kungsörn
 blåhök
 obest rov. (vråk!)

se särskild tabell!

vipa 2 över VÄ, ej flera!!
 fiskmå: över våta marker på VÄ c 15 ex lågt flygande, både juv och ad; därtill enstaka ex.
 obestämd trut: några sedda
 ringduva: en flock + enstaka ex, se kommentar
 sånglärka: flerstädes, även 1 el.
 2 flockar på 10-15 ex vardera.
 Ej hörd sjungande

skata

kaja } mycket allmänna idag, men
 råka } ej noga bokförda. Se nedan.
 kråka }

korp: 1 + 2 ex, se tabellen

stare: på VÄ, delvis på marken men delvis lågt flygande, sågs en flock; antal ex skattat till 75.

grönsiska Hörd Fyl

gulspurv: flock i allén vid Assmåsa, och ~~annan flock vid Rockarp~~

bofink } blandflockar särskilt
 bergfink } nära Rockarp, delvis c 100 ex/flock

obestämda småfåglar: flera flockar särskilt på e m nära Häckeberga - Rockarp, tydligen mest bofink och (troligen my. färre) bergfink, även inblandning av gulspurv och grönfink m l m säkerställd. Kanske även andra arter.

Kommentarer rörande vissa arter:

Mina anteckningar under färden var knapphändiga. De följer här, i den mån de inte är medtagna i artlistan. Kommentarer till rovfågel och korp: se sid.

gäss: på VÄ på långt avstånd en del betande gäss, på närmare håll nästan säkert några grågäss.
 Vid Öved flock 70 sädgäss överflygande. Vid Björka några småflockar ~~gäss~~ gäss överflygande.
 Vid Ilstorp, nära Spjällakorset c 40 kanadagäss och c 40 sädgäss på fält rätt nära, i långsträckt flock: alla kanadensarna stod till höger, alla sädgässen till vänster. Främst bland kanadensarna en bastardgås, mycket stor och rund, större (och rundare!!) än kanadensarna. Färg: i stort sett rätt enfärgat brun, som en Ansergås. Även hals och huvud bruna, men kinderna tydligt avstickande blekgrå eller kanske mellangrå, ej vita men kontrasterade my. väl mot omgivande färg. - Ett tu tre började kanadensarna, men inte sädgässen, röra sig framåt och lyfta. Bastardgäsen följde med; då sågs att vingarnas ~~mm~~ ovansidor (täckarna, inte pennorna) var gråaktiga, nästan säkert rätt ljusa. Omöjligt att se om den ljusa färgen på kinderna sträckte sig ned under hakan (som på kanadensarna). Men det förefaller högst sannolikt att bastardens ena förälder är en kanadagås och den andra föräldern en Anser-art. - Inga fler gäss sågs senare, vilket förvånade mig något.

gräsand: från Ellestasjön lyfte stora mängder. Långt håll, och delvis dolda av träd vid stranden. I Häckebergasjön, som huvudsakligen var islagd, sågs idag bara en mindre flock. Yddingen hyste stora flockar, men obsarna här och på andra ställen (på gräsand) var idag helt flyktiga.

ringduva: nära Svansjö på Vombsjöns N sida en flygande flock på c 40 ex. Dessutom bara få ex; och inga fler flockar.

gulspurv: flocken vid Assmåsa var på c 30 ex. Vid Rockarp sågs gulspurvar inblandade i finkflockarna.

kråkfågel: se sid. 23.

x) även sedd vid Rockarp etc.

1988-03-05 forts. Rovfågel och korp.

Sträcka	glada	ormvråk	fjällvråk	obesv. vråk	havsörn	kungsörn	blåhök	korp	summa
Lund-Vombs by									0
Vombsjöns V sida	2	2							4
— " — N — "	1								1
nära Öved		1							1
" Björka	1	1							2
Ilstorp-Svampakorset									0
söder om — " —	3	4						1	8
Fyledalen, rastplatsen	2	3			3	2	1		11
" till Eriksdal		7	1					2	10
Ellestad					6				6
Bellinga Lagård	3	1							4
nära Skönabäck		1							1
" Rockarp	2	2		2					6
" Igelsjö		1							1
E 14		1							1
vid Fjällfotastjön	1	1	1						3
Holmeja/Yddingen		1							1
Staffanstorp		2		1					3
summa	15	28	2	3	9	2	1	3	63

summa bestämda rovfåglar : 57.

fler kommentarer på nästa sida.

1988-03-05 forts. Rovfågel och korp forts., samt tillägg.

glada: vid Vombsjön blev en glada ofredad av en stor flock råkor.-
När 2 eller 3 glador antecknats i tabellen, var de i sällskap.

ormvråk: de flesta flygande, m 1 m lågt; några sittande. - I Fyledalen en extremt mörk ormvråk förbiflygande på kort håll, tedde sig så gott som enfärgat brunsvart, intet synligt bröstband trots gott ljus och 40 m avstånd. - Börringevråkar: två sedda, en i Fyledalen och en nära Rockarp, den sistnämnda hade åtminstone på ovansidan en nästan blekorange ton! OBSERVERA: på hela den mycket långa sträckan från Bellinga Lagård via Rydsgård - Håckeberga - stor krok ner till Kullaröd sågs endast en ormvråk, nära Skönabäck! Och ingen annan rovfågel. Egendomlig kontrast mot det tidigare genomfarna området.

fjällvråk: båda på närhåll

obestämda vråkar: nästan säkert var det två orm- och en fjäll-!

kungsörn: vid rastplatsen i Fyledalen sågs en ungfågel länge, flög fram och tillbaka, försvann en gång mot NV men kom tillbaka, åtminstone var det nästan säkert samma ex. Fågeln i ad-dräkt eller åtminstone subad-dräkt (hade intet vitt på stjärtroten och inte ungfåglarnas vita vingfläckar) var intressant, den dök upp delvis nära övriga örnar, flög flera gånger fram och åter och bar hela tiden en stor gren i klorna; grenen var grov och ungefär Y-formad, så att båda spetsarna och bars pekade bakåt. Säkert stack de ut en meter bakom stjärtens spets. Ena "skänkeln" var tillsynes ~~benad~~ ^{grenad}, den andra var rikt grenad, snarast risig. Sällan eller aldrig har jag sett ett sådant beteende förut i Skåne.

havsörn: på samma plats som föreg. art visade sig först två unga havsörnar, hängde lågt över "kanten" mitt emot, d v s på dalens norra sida, just där det är skarp gräns mellan rätt horisontal mark och brant sluttning. Här också mycket kråkfågel. Kanske var mat utlagd där, i så fall osynligt för oss som stod vid vägen nere i dalen. Så småningom kom en tredje havsörn, också juv, och anslöt; alla tre hängde över branten eller gled fram och åter, ibland nära varandra, ibland med flera hundra meters inbördes avstånd. - Vid Assmåsa beslöt jag att, trots dåligt väglag, leda turen ner till Ellestad gårdar nära Ellestasjöns NV hörn. Här hängde två havsörnar juv mycket lågt över den kulliga marken mot stranden, ofta bara 2-5 m högt, länge "lekande" med varandra. Anders Dahm pekade sedan diskret åt annat håll: där hängde fyra havsörnar juv mycket nära varandra i luften, svängande om varandra, gjorde "vingtippningar", sträckte ~~svängde~~ fötterna mot varandra etc. Höll på länge, rörde sig för övrigt knappast ur fläcken. Alla sex fåglarna samtidigt synliga. Högeligen imponerande.

blåhök: dagens enda fågel, vid rasten i Fyledalen, var en utfärgad hanne, lyste nästan vit mot bakgrunden. Korsade dalen i sakta fart mot söder, deltog ej i kretsande med andra rovfåglar.

korp: ett ex med glada S Svampakorset (se ovan). De två andra kretsade i sällskap vid Fylan.

Tillägg:

- a) svartfågel ej noga bokförd, men var allmän eller talrik. Massor av råkor antecknade från Hjälmaröd vid Vombsjön, massor eller stora flockar svartfågel från Ilstorp och Rockarp, kajflock från Öved.
- b) antalet grågäss sedda vid N Börr ~~skall~~ ^{skall} vara c 20 ex.
- c) OBS: inte en hare sedd, ej heller ett rådjur eller en hjort. Men en fin exkursion var det förvisso.

1988-03-06, söndag.

Fint värväder, sol och klar sikt och en del drivande vita moln.
Jag gick kl 1255-1405 på Hardebergaspåret och åter. Utbyte:

art	utvägen	golfbanan, nära vänd- punkten	hemvägen	
glada	-	-	1	
fjällvråk	-	1	-	
tornfalk	-	1	-	
ringduva	-	-	17	i gles flock mot väster
sånglärka	-	några över- flygande	likaså, och lyftande	
koltrast	flera ex	-	-	
talgöxe	sedd	-	-	
kråka	2 i säll- skap	-	-	
skata	flera, oftast parvis	-	sedd	
obest. småf.	-	-	2-3 överflyg.	
summa c	16-18	7-10	27-33	

Inga andra arter sågs på vandringen, men en sparvhök kom på låg höjd över Östra Torn kl. 1130.

Egendomligt att icke ens en kaja eller råka, eller en mås, blev iakttagen!

1988-03-12, lördag.

Rundtur med Lena. Start 1015, återkomst 1400. För Lund - Furulund - Kävlinge - Hög - Löddeköpinge, där vi stannade länge på FFV över-skott, d v s försäljningscentralen för överskottslager från försvaret. Där finns massor av grejor, från använda skjortor till terrängbilar. Massor av folk också. Egentligen letade vi efter bokhyllor, men vi fann inga som passade. Fortsatte till Barsebäckshamn. Kort stopp, för därefter på kustvägen till Häljarp med flera uppehåll, dock bara ett långt, se nedan. Därefter färd Häljarp - Saxtorpskorset - Dösjebro - Dagstorps kyrka, stopp i blixtrande klart väder men i frisk eller hård vind omkring N. Sedan på småvägar via Trä - Teckomatorp - och så på väg 17 till Trollenäs, stopp rätt kort i parken. Därifrån via Remmarlöv - V Sallerup - Örtofta - Stångby till Lund. - Oerhört klar luft, husen i Köpenhamn sågs i färger; Ven och Landskrona och Malmö föreföll ligga nära; radarmasten vid Romeleklint sågs knivskarpt. Ut-sikten från Dagstorps kyrka alltså helt magnifik. Men det var kallt och blåsigt, och i skuggan låg frost kvar hela dagen. - Fågel:

- x kanadagås c 15 ex inalles
- x obestämd gås 1
- x gravand mycket allmän
- x gräsand allmän
- x bläsand 2, ♂♀
- x obestämda änder ringa antal
- fjällvråk Löddeköpinge 1 och på strandängarna strax norr om Barsebäckshamn 3 ex!
- ormvråk: Dagstorp 1 och Trollenäs 1 ex, därutöver intet.
- fasan: en tupp Trollenäs slottspark, därutöver intet
- x strandskata 2
- vipa: över Löddeköpinge kom 3 ex lågt mot norr; fler icke sedda!
- x skrattnås fåtalig vid stranden
- x fiskmås några få sedda "
- x gråtrut: över hamnen Barsebäck c 20 ex, många icke utfärgade. Långt ute över havet, efter en fiskebåt, massor av trut.
- x havstrut: ej Barsebäckshamn men norr därom på sandrevlarna rätt många ~~sedda~~ sedda, glest fördelade.
- ringduva bara få ex sedda
- sånglärka: rätt allmän faktiskt, sågs ofta från bilen, mest enstaka eller 2-3 samtidigt. Både kust-ängarna och inlandet. Sjöng flerstädes också
- svartmes: vid passerandet i sakta fart av Häljarp sågs några mesar korsa vägen, en fällde precis vid bilen i liten talltopp: en svartmes!
- blåmes: sedd Dagstorp

knölsvan: 2 ad och 5 juv låg i hamnbassängen Barsebäckshamn. Inte en enda annan vattenfågel låg där.

kråka } ej noga antecknade. Men
råka } råkor sågs i betydande
kaja } antal dels vid bokolonier
dels sökande föda på
marken, delvis i stora

flockar. Kaja också allmän. Vid Hög och nära Trollenäs två stora blandflockar av råka och kaja uppe och flög högt, cirklade runt, kastade sig ned etc. - Kråka allmän.

OBS: arterna markerade med x sågs på sträckan från Barsebäckshamn upp mot Häljarp. Många sandbankar utanför strandlinjen, vattenståndet föreföll snarast lågt.

Vi gjorde ett långt uppehåll ett par km norr om Barsebäckshamn. Gick ner till stranden. Jag granskade noga en sträcka på c 900-1000 m av stranden och sandbankarna därutänför. Resultat:

kanadagås 3
obest. gås 1 (Anser sp.)
gravand 210
gräsand 250
bläsand 2
obest. and 3

Alla alltså på högst 1000 m strandsträcka. De allra flesta stod på sandbankarna, gravänder låg i rätt ringa omfattning i vattnet, då ofta parvis. Därtill måsar enligt listan, men i ringa individantal.

OBS: stare sågs ej på hela dagen.
OBS: rovfåglarnas fördelning.

Kustängarna (ännu ej helt fördravade av golfklubben) hyste en rikedom på jordhögar, uppkastade av vattensork.

OBS: INTE ETT SPÅR AV IS I HAVET!

1988-03-19, lördag.

Gick på Hardebergaspåret ut till golfbanan och åter, 1115-1240. Gick rätt sakta, stod en liten stund vid vändpunkten. Väder: sol, alldeles vindstilla. Sakta uppdragande höga moln från SV-V, de var tillfälligt tätare c 1135-1150, så att solen ej kastade skugga; men därefter åter sol, om ock slöjig. Landskapet vitt efter de stora snöfallen i början på veckan. Dagsmejan hade gjort åkerfälten svartspräckliga, men det var ren vinterprägel. Temp nära noll, dagsmeja. Fågel:

art	utvägen	vändplatsen	hemvägen	kommentarer
obestämda Anser-gäss	22	-	-	flög mot V
blåhök	-	1 ♂ ad	-	flög länge över den folktomma golfbanan, mycket lågt.
vipa fiskmåsar	8 mot N -	några få ex -	1 2 ad + 1 juv	över villakvarteren
ringduva	några	se kommentar	2 + 1	5 mot ONO samt c 35 sittande i träd, tätt.
sånglärka	flera ex	" "	sedd + sj	lärka: rätt många inalles. Sjöng flerst. Några ex mot S
ängspiplärka rödhake	hörd 1	hörd -	- -	i villakvarteren, ej sedd/hörd på månader
koltrast	flera ex	-	>10	bl a 4 ♀♀ på solexponerad gräsmatta
snöskata talgoxe	- minst 3 par	5 mot V -	- -	
skata	sedd	-	minst 3 par	
kaja råka kråka	- enstaka några få	- - sedd	2 + 2 enstaka sedd	överflygande 1 + 1 ex högt mot ONO, annars bara få, stationära tillsynes
stare	1 ex ↓ 5 mot V	12 mot N-NV	ett ex →	på gräs bland koltrastar
gråsparv pilfink bergfink grönfink grönsiska domherre ■	hörd 1 ex - s, sjöng - 1 ♀	- - 1 överflyg. - - -	några ex " " 3 i buske flera sj 1 ex -	fällde i träd nära bostaden. ensam hona, sågs länge, lockade lågmält.

OBS: art-antalet ökat avsevärt sedan sist, men antalet individer fortfarande lågt.

OBS: på kvällen kl 1750, vid tillfällig utblick, kom 3 + 5 Anser-gäss mot SV och 12 andra samtidigt mot S eller rentav SSO. Högst sannolikt sädgäss, liksom de tidigare sedda.

1988-03-01: en tornfalk över Lund, nära Zootis.

1988-03-18: Också en tornfalk förbiflygande vid Zootis. Kanske finns den, eller måhända ett par, m 1 m stadigt där i närheten. Häckning har förekommit, eller åtminstone försökts, på gamla vattentornet.

1988-03-23: mycket grann vårdag, sol och blå himmel och små drivande vita moln. En ormvråk kretsade över Östra Torn kl 1130, steg sakta till större höjd, förflyttade sig samtidigt något mot NV eller VNV i den svaga sydostliga vinden. Klockan 15,55 kom en fin flock på 48 eller 49 kanadagäss mot NO. De flög i tämligen regelbunden plog, ena "armen" dock längre, och några ex flög i snedrad bredvid plogen. Flocken upptäcktes tidigt, fåglarna höll relativt stort inbördes avstånd, så att jag trodde det var tranor när jag såg flocken i fjärran neremot Malmö. Höjd c 150-200 meter. Fåglarna lät höra sig rätt flitigt.

Lustigt nog hade Inga ett par timmar tidigare meddelat mig att hon och Thomas nyligen varit på Vellinge strandängar och sett mängder av fågel, däribland c 2000 kanadagäss i vattnet och c 3000 på land! Alltså jättestora flockar. Därtill rikligt med vadare: kärrsnäppa, större strandpipare, vipa, skärfläcka etc. Man kan fråga sig vad några tusen fouragerande kanadagäss har för inverkan på näringstillgången för andra fåglar. -

På grund av den sena vinterknäppen har vi på de sista c 10 dagarna lagt ut en del fågelfrö. Ringduvor har kommit regelbundet på slutet, idag minst 3 ex varav ett är halt och ser ut att vara i rätt dålig kondition. Därtill 2-3-4 bergfinkar varav 2 hannar, dessa ännu i nästan ren vinterdräkt. Idag även en bofink. Grönfinkar ofta men i måttligt antal, och summa en gråsparvhanne har jag också sett. Därtill igår och idag två grönsiskor, uppenbart hanne och hona. De vistades här länge idag, åtminstone förmodar jag att det var samma individer hela tiden.

1988-03-24: idag tre grönsiskor vid matplatsen.

1988-03-26: efter ett snabbärende till Stockholm för WWF:s räkning for jag tillbaka till Lund. Sammanhängande snötäcke praktiskt taget hela vägen från Stockholm till norra Skåne, i regel uppskattningsvis 15-25 cm snö, men på småländska höglandet, exempelvis i Nässjö och söder därom, minst en halv meter snö. - Från ~~här~~ tåget, söder om Sävsjö och ett par tre kilometer norr om Stockaryd, såg jag 7 - 8 orrtuppar sitta i en björktopp! Något sådant har jag mycket sällan sett förut. Från tåget Stockholm - Lund har jag säkerligen inte sett det på de sista 20 åren, trots att jag reser den sträckan ofta. Kanske har jag aldrig sett det där tidigare! Obsen gjordes inom området med mycket snö; söder om Stockaryd tunnade snötäcket ganska snart ut till 20-25 cm, skattat värde. - En stund senare, när järnvägen korsar Helgeån, sågs rikligt med sångsvan och en del andra andfåglar, sannolikt bl.a. en flock stor-skrake. Vattenståndet mycket högt, vattnet i ån mest öppet, men sjöarna fortfarande islagda så när som på smärre områden vid utlopp etc.

1988-03-30: Det blev disigt blå himmel på f.m., och mild vårsol. Massor av Crocus slog ut fullt i trädgården. Första humlan flög på Crocus, var alldeles guldgul av pollen på hela framkroppen. Flera Coccinella septempunctata kröp fram i trädgården.

1988-04-04, annandag påsk.

Bilexkursion med Anders Dahm, Karin Dahm samt Karins dotterson, en pigg pojke på ungefär 10 år, som uttryckt önskan om att få följa med. Start från Lund 1030, återkomst 1605. Färdväg: Lund - S Sandby - Tvedöra - Silvåkratornet, stöd där 1100-1135, sedan via Vombs ängar - Vombs by - Vombsjöns V sida - dess N sida - dess O sida - Björka - Ilstorp - längs Sövde flygfält - vanliga vägen via Saxeröd upp till kvarnruinen vid Sövdesjöns S sida, stopp här. Sedan på småvägar fram till Snogeholms slott och ner till Ellestad, stopp här på samma plats som 5 mars i år. Sedan vidare via Assmåsa - Eriksdal - Fyleverken - Röddinge - väg 12 - Fylan - i Fyledalen till Lyckås, där vi vände och for samma väg i dalen tillbaka till Fylan - upp till väg 12 och följde denna direkt till Lund.

x) För kommentarer till dagen se efter artlistan. x)

1 skäggdopping Kr högst 6 sedda, några få även Sn	delen av Kr rätt mycket, säkert såg jag där 200-300 ex
2 häger: 1 R överflygande, 3 Ell, 1 Assmåsa. Hägerkolonin vid Assmåsa sedd, men vi stannade ej	11 vigg: Kr ett par tiotal på nära håll. Småflockar på högst 10 ex även Sn och Ell
3 knölsvan: Kr rätt riklig, jag räknade minst 30, låg allra mest spridda; några icke utfärgade sågs däri. Se även obestämda svanar	12 knipa: ej sedd Kr men några ex VSV, Sn, Ell
- obest, svanar: långt bort i Kr västra del låg minst 10 ex	13 storskrak: Kr flock på 10 ex samt några flygande på håll. Ell 3 ♀ förbiflygande
4 grågås: Kr många, ofta parvis, säkert 14-16 sedda. - Ell: betande på gräsmark 12 + 2 ex, vid sjökanten 2 andra, ute i sjön flera ex, och därtill flock 10 ex överflygande mot O - ONO.	14 salskrak: Sn nedanför slottet 1 ♂ ad. Ell 4 ♂ ad och minst 2 ♀♀, alla dessa i sjöns nordvästra hörn
5 bläsgås: Ell: flock 9 ex flög mot ONO	15 ejder: i Kr, långt ute på klarvattnet, låg en välslad flock på c 28 ex varav c 16 - 18 var gudingar!!
6. gravand: 2 ex på översvämmad plöjnad VSV	16 ormråk rel. få
7 gräsand: i Kr minst 150-175 sedda, totalsiffra troligen mycket högre. F.ö. sedd Sn etc men i mycket litet antal	17 fjällvråk 2
8 bläsand: Kr glest liggande ute på klarvattnet minst 175-200 sedda	18 glada ofta } se särskild tabell
9 skedand: c 5-6 Kr, flygande, delvis ihop med krickor	19 brun kärrhök: en ♂ ad Kr rätt nära. Inte så extremt ljus som jag sett där de senaste åren
10 kricka: Kr flock 4 ex, sedan välslad flock på c 70 ex, + flera, totalt nog över 100.	20 blåhök: 1 ♀ lågt flygande över betesmarken vid Silvåkrakärret
- obestämda änder: i västligaste	21 fasan: ♂ Eriksdal, och hörd nära Fylan
	22 sothöna: Kr. på nära håll bara 6-8 ex, men långt ute låg en rätt tät flock på c 50 ex. Fler kan ha funnits i västra delen av sjön

x) Förkortningar i listan:

Ell = Ellestad
F = Fyledalen utom Lyckås
FL = " nära Lyckås
Kr = Krankesjön från tornet
R = Kvarnruinen S Sövdesjön
Sn = Snogeholm + sjön

VS = Vombsjön utom vid västra sidan
VSV = Vombsjöns västra sida + omgivn.
VÄ = Vombs ängar

FORTS

- 23 vipa: bara få ex sedda, dock på flera ställen, mest på det stora plöjda fältet VSV, i kanten av översvämning
- 24 enkelbeckasin: 1 ex där
- 25 storspov: 1 ex spelade vid Silvåkrakärret
- 26 skrattmåsar: över Kr högst 50 sedda, nästan alla långt bort mot V. Därefter sedd på många platser men alltid i små mängder.
Se tillägg!
- 27 fiskmåsar: ett fåtal sedda VS och Ell.
- 28 gråtrut: 1 ad vid Vomb
- 29 havstrut: över Kr, över närmsta klarvatten, 1 ad och 1 icke utfärgad.
- 30 ringduva: enstaka eller m 1 m parvis ofta sedd. Dessutom två flockar: över skogen vid Ell minst 200, troligen uppskrämda, och sittande i ett träd nära Röddinge c 60 ex
- 31 gröngöling: 1 ex i hög boktopp i skogen vid Ell
- 32 sånglärka: idag rätt hygglig förekomst, t ex vid Vomb, Ell, etc, och hörd sjunga på många andra ställen
- 33 ängspioplärka: 1 ex överflygande vid R
- 34 sädesärta: enstaka sedda och hörda överflygande 4-5-6 ggr men ej mer
- 35 koltrast sedd R och på ett par tre andra platser. Även hörd sjunga vid R
- 36 taltrast: bara ett ex hördes sjunga, vid Ell
- 37 talgoxe flerstädes
- 38 svartmes hördes sjunga R
- 39 entita hördes sjunga Kr
- 40 nötväcka hörd ~~Sn~~ Sn
- 41 skata några ggr, bl a Ell
- 42 kaja ofta
- 43 råka "
- 44 kråka allmän idag
- 45 korp hörd vid Ell, och 2 ex sedda vid FL
- 46 stare: idag snarast allmän
- 47 bofink: överflygande, mest enstaka ex, några ggr, dessutom flera ggr uppskrämd vid färd genom skog, men aldrig stora flockar, bara några ex

48 grönsiska: vid Silvåkratornet en flock c 10 ex snabbt mot SV

49 sävsparv: ett ex sjöng i vassen vid Kr, nedanför tornet.

Dessutom sågs på Vombs ängar 4 betande rådjur.

När vi stannade vid VSV sågs enligt uppgift även 3 tranor på långt håll. Men jag såg dem inte.

OBS att vi inte såg sädgås, brunand eller hämpling. Anmärkningsvärt, särskilt naturligtvis att sädgåsen helt uteblev.

Vombs ängar var ytterst fågelfattiga: litet sånglärka, en vipa på håll, ingen spov, ingen gås, detta trots att vatten stod på talrika ställen på ängarna. Även i övrigt var landskapet vått: många översvämningar på odlad mark etc, men i regel bara några få skrattmåsar att se på sådana platser.

Hela sträckan Vombs ängar - Vombsjön V sida med kikarspaning mot Vikens gård - Ilstorp - Sövde flygfält med omgivningar: ej en gås sedd, Hemvägen: väg 12 söder om Sjöbo: inte heller en enda gås! Klingavälsåns dalgång tycktes ha smärre översvämningar, men fågelfaunan ej granskad.

Krankesjön rätt rik på fågel och väl studerad från tornet. Men Sövdesjön bara flyktigt sedd. Från Kvarnruinen ser man numera inte sjön bra, eftersom enbuskarna blivit mycket höga och kraftiga.

Tillägg:

skrattmåsar: intressant observation från fågeltornet vid Kr.: trots molnig himmel och grått väder upptäckte jag en flock på 8-9 högt kretsande måsar, troligen enbart fiskmåsar. Och strax därefter, mycket högt ovanför denna flock en annan flock på c 70 måsar, varav åtminstone de flesta var skrattmåsar. Kretsade snabbt om varandra, försvann inom kort i molnen, åter sågs glimtvis, försvann för gott.

50 stjärtmes: 1 ex förbiflygande my. lågt vid kvarnruinen. Här fin utsikt, god sikt trots grått väder, men förvånande fattigt på fågel.

1988-04-04 forts.

30

Vombs ängar 1,
ormvråk sågs sålunda: Kr 1, Eriksdal minst 2, Fylan 1 med sällsynt färg, halvljus, rätt utpräglad rödaktig, Anklam i östra utkanten av Sjöbo Ora 1, inne i Oran 1 sittande i grantopp rätt lågt, Hasslemölla strax öster om Veberöd 1 = summa 8

fjällvråk: Kr 1 länge sittande, Fyledalen nära Lyckås 1 = summa 2

glada: Kr 1, Öved 2, Björka 1, Snogeholm 1, Ellestad minst 3, Assmåsa 1, Eriksdal 1, Fyledalen minst 4 = summa 14

obestämd vråk: Fyledalen 1 = summa 1

Ytterligare tillägg och kommentarer:

- H att
- 1) OBS siffrorna på vråk och glada: ormvråk ovanligt få, glada helt inom "normal ram".
 - 2) Även obsarna av fågellivet på Vombsjön, Snogeholmssjön och Ellestasjön blev flyktiga. Vombsjön som vanligt mycket fågelfattig utefter västra stranden. Här låg dock nära NV hörnet några viggas samt några knipor, där hannarna "friade" fint genom ~~att~~ lägga huvudena starkt bakåt. Snogeholmssjön: endast en begränsad yta nära slottet granskad; här låg salskraken, några viggas, några gräsänder. Ellestasjön: långt ute på vattnet spridda grågäss, helt enstaka änder sedda flygande.
 - 3) Översvämningar på markerna väster om Vombsjön fanns på avstånd, studerades tyvärr ej närmare, men här lyfte vid ett tillfälle flera hundra fåglar: starar, vipor, skrattmåsar, obestämda måsar; av vipa dock inte många säkert sedda. Verkade skrämde.
 - 4) Över tornet vid Krankesjön, ~~men~~ bara c 1-2-3 meter över våra huvuden, svärmade dipterer i måttligt antal, c 30 - 100 ex/svärm. Såg ut som chironomider. Åtskilliga svärmar.
 - 5) När vi vände vid Lyckås, beskådade vi det bestånd av Petasites albus, som växer vid vägkröken precis nedanför villan. Anders Dahm hade sett det förut, men Karin inte. Hon såg genast att detta bestånd har annan prägel än övriga hon och vi andra sett: varje enskild stjälk ~~är~~ liksom mera "knuten" upptill, blommor (ännu: knoppar) och blad sitter här ~~fått~~ koncentrerade upptill, nästan som ett salladshuvud.
 - 6) Råka idag sedd mycket ofta, och jag noterade att kolonin vid Eliselund såg större ut än vanligt. Även sågs kolonier inne i Veberöds ~~h~~ samhälle; tveksamt om jag sett detta förut.
 - 7) OBS att summan bestämda fågelarter blir = 50.

1988-04-27.

Buss från Lund 0800, ankomst Kvinnevad vid Revingehed 0840. Jag gick sakta ner till Krankesjön på gamla banvallen. Fint väder. Noggranna anteckningar gjordes hela vägen. Lövsångare sj, sånglärkor sj, råkor överflyg., stare s, kråka s. Ett gravandpar rundflygande över sandmarkerna. Fasan h på håll.

0855 flock på c 20 råkor och 10 kajor lyfter på avstånd. Hämpling sj; lövsångare sj, 1 eller 2 ex. Talgoxe h, det är 2 eller 3 ex. Bofink sj. Trädpiplärka h, gör ansats till spel.

0902 flera lövsångare sj, rödhake s; trädpiplärka sj, det är ej nyssnämnda ex. Jag går en liten utvikning från banvallen, i kanten av det söderexponerade skogsbryn, där det brukar bli bra med björnbär. Ser hyggligt ut även i år med björnbärssnåren, men marken är mer uppkörd än vanligt på grund av sista tidens militärmanövrer. 1 glada kretsar högt, stiger ytterligare. 2 grönsångare sj i skogen, flera trädpiplärkor sj också, blåmes flyger förbi, flera lövsångare sj. 2 starar plockar på marken. Skrattmåsar h från sjön. 1 tornfalk ryttlar rätt nära, flera sånglärkor s h, 1 ormråk kretsar.

0925 svarthätta ses, sj. Ännu en grönsångare sj, flera lövsångare likaså, många trädpiplärkor likaså, taltrast sj.

Väder: stilla, molnfritt, utmärkt sikt.

Entita s, sj. Rik fågelsång. 3-4 skrattmåsar överflyg. Bofink sj, bofinkhona s. Fasan h, taltrast sj, stare s, koltrast s. Nu kan jag se Krankesjön, skäggdopping ses på vattnet på avstånd, men f ö studerar jag inte sjön ännu. 2 grågäss uppe och flyger. Lövsångare h, starar s, rödhake sj, 2 sävsparvar ses i buskage, deras läte också h. Fläderbuske till 75 procent utslagen, d v s bladen utvecklade men har ännu ej nått full storlek.

0940 ankomst stugan/tornet. Ringduva s, starar s, talgoxe s.

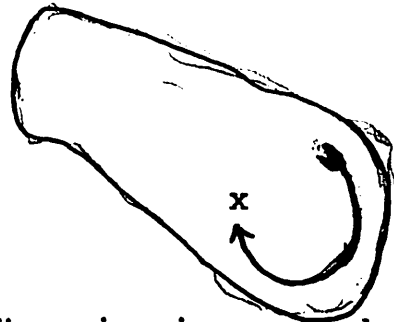
0942 upp i tornet. Brun kärrhök hona s, dito hanne s. På närmsta klarvatten 4 grågäss, även 6 + 1 skäggdoppingar + ytterligare något enstaka ex, även vigg hanne och hona. I ytterkanten av detta klarvatten, i kanten av vassrugge, ligger en välsamlad flock på drygt 50 krickor, där ses också 2 eller 3 par skedand samt ett par gravand. Längre ute, rätt långt bort, ligger 2 sångsvanar ad intill varandra, de hörs flera ggr, dock rätt dämpat. På annat håll, rätt nära Silvåkra gods' båtlega, ligger 10 knölsvanar tämligen väl samlade, det är 3 helvita fåglar och 7 som inte är helt vita, de ter sig brunaktiga allå sju. På långt håll ses enstaka andra knölsvanor samt enstaka obestämbara svanar, bara delvis synliga bakom vass etc., men inte många. 1 kråka flyger över. Glada kretsar. Sädesärla s, trädpiplärka sj. De två sångsvanarna ligger intill varandra, simmar hela tiden rätt sakta men med rak kurs mot sjöns NO del. Häruppe, utanför vassen, ligger 6 par vigg plus en extra hanne, därtill en enda sot-höna. OBS att sjöns NO del mycket länge brukat vara tom på fågel. Även den s k "tarmen", det långsmala öppna området inne i SO-hörnets vass, är tom idag. På långt och mycket långt håll i sjöns V del ser jag föga fågel.

Över sjön helt glest 10-15 skrattmåsar lågt, några hade lagt sig på vattnet. 2 fiskmåsar också. Gröngöling h. Noggrann spaning gav vid handen att en flock på c 25-28 vigg låg strax utanför den magra vassen vid sjöns N sida; de är svåra att se. Mycket långt i V eller rättare NV finner jag en annan flock på c 30-35 vigg men därutöver ytterst få fåglar av typen änder/sothöns/doppingar. Någon enstaka knölsvan ses dock, och eftersom ljuset är utmärkt kan jag bestämma ett par skäggdoppingar. Alldeles stilla väder. En brun kärrhök hanne visar sig rätt nära, den är helt otroligt blå i dräkten, verkar faktiskt blekblå eller vit helt och hållet så när som på de mörka vingspetsarna, men ryggen är delvis brun, och det är en absolut extremt ljus brun kärrhök hanne, kanske "den bildsköne" som jag ofta omnämnt tidigare år.

FORTS

1988-04-27 forts.

Nu ses ett gräsandpar simma på närmsta klarvatten. Sångsvanparet har nu hunnit upp till NO "hörnet", ligger där, ropar ofta men hela tiden dämpat. - Flocken på 10 knölsvanar ligger kvar som förut, men nu kommer en roddbåt med folk i närheten. Alla i båten är klädda i rödbruna/orangebruna kläder, kanske är det limnologer som undersöker sjön. Jag vet genom samtal med Gunnar Andersson att sådan forskning satts igång. Svanflocken lyfter, det befinnes vara 3 vita och 9 icke utfärgade ex. Alla faller efter rätt kort flygtur. De 2 sångsvanarna uppe i nordöst lyfter, flyger en stor halvrunda ungefär enligt bifogade skiss, faller vid x, ropar något, men kommer inte nära knölsvanarna.

Jag är kvar i tornet till 1017, ser 6 grågäss lyfta; 3 gräsanddrakar ~~här~~ ses också, 2 av dem blir ilsket attackerade av en sothöna som simmar ut ur vassen rätt nära. Glada kretsar. En annan brun kärrhök hanne, snarast oansenligt färgad jämfört med den förutnämnda, blir mobbad av kråka över vassen i sydost.

1018 jag står nedanför tornet. Gransångare hörs sj, sjunger mycket länge, kommer nära, ses fint i buske. Lövsångare sj, svarhätta sj, flera starar s, flera kråkor likaså. Flock c 25 råkor lyfter från f d sandtaget. Snöskata hh, ett tu tre kommer den flygande och faller i tall några få meter bort, har bomaterial (eller manne byte??) i näbben. Buskskvätta hörs, oväntat, sjunger flera ggr, upptäcks, sitter i hög vinterståndare ute på ängen. Tidigt datum tycker jag. - Fler lövsångare s h sj. Glada 1 + 1, ormvråk 2 kretsande ex, och ett tu tre kommer en blåhök, gammal hona, precis rakt över mig med kurs rakt mot norr, flyghöjd c 130-150 m. 1 häger s.

Jag hade avtalat med Berith Cavallin att hon skulle komma till tornet kl 1045. Hon skulle få ännu ett avsnitt av mina renskrivna dagböcker. Hon kom punktligt, och efter kort samtal för vi en fin runda: Tornet - Vombs ängar - ner i tallskogen söder om Heljesjön (=Helgasjön), besökte många dammar här, vissa med vatten, andra under renovering, andra tomma och torra. Många ~~perilokar~~ här, sedan in i Furet till området med dammar där, sedan till Vombs by där Berith bjöd på kaffe och slutligen ~~här~~ fortsatt skjuts längs Vombsjöns V sida upp till Harlösa. Tid för denna tur 1100-1205. Jag tog bussen från Harlösa 1211, ankomst Lund 1300.

Utbyte på denna rundtur: bland annat flera fina gulärlor av sydliga rasen, mycket ängspiplärkor vid Öbacken och bland dammarna på sandmarken, delvis tills.m. gulärlor. VOMBS ÄNGAR my. fattiga, dock 2 spelande spovar + någon sedd, vipa my. få. Gravand mångenstädes vid resp. i dammarna, även flock minst 6+4 ex på stort fält nedanför Vikens gård tills.m. c 20 måsar, som jag tror var gråtrut. Glada ofta s, flera ex, ormvråk flera ex, tornfalk 1 i buske i Furet. Knipa hanne och hona i damm i Furet, i annan damm sågs 1 knipa hanne + 4 andra ex. Sävspurv sedd men helt få. Ingen strandpipare, ingen fältpiplärka, ingen svala, ingen flugsnappare. Men en mycket trevlig exkursion, både vandringen ner till sjön, obsarna från tornet och rundfärden med Berith. För vissa ytterligare kommentarer se artlistan på följande ~~här~~ sida.

OBS: förkortningar härovan: h = hörd. s = sedd. sj = hörd sjunga.

forts.

1988-04-27 forts. Artlista:

art	N	Kr	R	art	N	Kr	R
skäggdopping		> 10		gulärla			c 12-15
häger		1		rödhake	sedd	hörd	hörd
knölsvan		> 20		buskskvätta		1 ♂	
sångsvan		= 2		koltrast	1	1	
obest. svan		c 5		taltrast	h	s + h	
grågås	enst.	≤ 15		snöskata		1	
gravand	2	2	30-35	svarthätta	1	1	
gräsand		4	2	lövsångare	allm.	h	ofta h
kricka		> 50		grönsångare	2	1	
skedand		2-3 par		gransångare		1	
vigg		≥ 60		talgoxe	några	sedd	sedd
knipa			2 + 5	blåmes	2-3		sedd
glada	3-4	c 3-4-5	c 4-5	entita	1		
ormvråk	4	c 4	c 8	skata			sedd
brun kärrhök		3		kaja	c 15	några	c 10
blå kärrhök		10		råka	c 25	c 20	c 20
tornfalk	1	+	1	kråka	c 10	c 6	c 10
fasan	h+h	h		stare	några	t.allm.	ofta
sothöna		c 6		bofink	c 8	s + h	flera
vipa			c 5	grönfink			1 ♂
storspov			4	hämpling	h		h
skrattmå	sedd	c 15		sävsparv	2	1	> 2
fiskmå		2					
obest. må			20				
ringduva	1	c 4	2				
gröngöling	h						
sånglärka	ofta	s + h	ofta				
ängsfiplärka			många				
trädfioplärka	allm	h	t.många				
sädesärla	3-4	2-4	10				

Förkortningar:

N = nedvandringen från Kvinnevad till Silvåkratornet, 0840-0940.

Kr = obsar från tornet och nära detsamma, 0940-1100

R = rundfärden med Berith 1100-1205

Förutom fågel noterades:

- vid dammarna förekom svärmning av en dipter, säkerligen en chironomid. Talrika svärmar, varje svärm skattat c 100-200 ex, och säkert sågs 50-100 svärmar trots att vi ägnade dem föga uppmärksamhet. Alla svärmar vid kanten av dammar i området söder om Heljesjön.
- på öppen sandmark och särskilt på botten av helt torrlagda dammar sågs flera kronhjortspår.

Uppgifter om vissa fågelarter är mera detaljerade i färdprotokollet än i artlistan.

Totala antalet sedda fågelarter, säkert bestämda, blir 50.

1988-04-01, långfredagen: Jag gick på Hardebergaspåret och åter kl 1540-1630. Mulet och disigt men milt, middagstemp. i Lund var +9° C. Intet utöver det vanligaste, med ett undantag: en sädesärta flög mot norr, lätet gjorde att jag uppmärksammade fågeln.

1988-04-03, påskdagen: liksom på påskaftonen var det mulet och klen sikt, dock intet regn idag. Framåt förmiddagen bättre sikt, och molntäcket höjde sig, fick ett par små temporära luckor. Jag gick på Hardebergaspåret och åter kl. 1435-1530. Därvid lättade det starkt och blev delvis blå himmel. Milt, men ej som på långfredagen. Fågelutbyte magert, ingen rovfågel, inga finkflockar, inga ejderflockar. Enda anmärkningsvärda art var en ensam skogsduva, som på låg höjd flög mot N eller NNW.

I trädgården tillkom dock en järnsparv, som sökte föda under största äppelträdet på sitt karakteristiska sätt.

1988-04-05, tisdag: kl 18,35 kom 22 svanar, praktiskt taget säkra knölsvanar, mot nordost över Tenorgränd. De flög på högst 75-100 m höjd och ej i plog utan i snedrad med ett litet "brott" mellan nummer 7 och 8 framifrån. Alla föreföll helvita. - Vädret hade varit torrt och rätt skönt men mulet ända från morgonen. Men på eftermiddagen omkring kl. 16 lättade det starkt, blev delvis blå himmel och fin sol. Och relativt varmt. Före kl 1835 hade jag inte spanat mycket efter fågel. Efter detta klockslag tittade jag rätt flitigt efter ejderflockar m m, men såg intet.

1988-04-06: klockan 0939, när jag just startat hemifrån, sjöng en gransångare från tallbuskarna på tomten Tenorgränden 1. Mycket nära, sjöng fint. Avgjort sällan jag sett eller hört denna art i Lunds stad. - Det var högtrycksläge, natten hade säkert varit delvis klar; nu var det morgondimma. Den lättade sakta. Eftermiddagen solig och fin, rätt varmt i solen. På e.m. flög sädesärta förbi hemmavid; men den har kommit i avsevärt antal på sista veckan.

1988-04-07: klockan 1105, i härligt vårväder, molnfritt, praktiskt taget vindstilla, varmt i solen, kom en Nyctalus flygande förbi Ekologihuset mot O eller ONO. Jag såg den, ungefär i ögonhöjd, från mitt arbetsrum. Obsade sedan tämligen flitigt fram till c 1230 men såg eller hörde intet mera.

På e.m. meddelade mig Thomas Alerstam, att han haft fem passerande tranflockar mellan kl 11 och 12, därav någon på c 110 ex. Detta var över Lund, väster om Zoo-tis. - När jag kom hem kl 1530, berättade Lena att hon hört tranor flera ggr, och Anders Dahm hade sett någon flock, också omkring kl 12 tror jag.

ropade Lena
att hon hörde

Kl 1547 hörde jag tranor. En flock på c 52-54 ex upptäcktes den kretsade på ett par hundra m höjd över staden, ungefär SV om Tenorgränden. Den kretsade mycket länge, förflyttade sig därvid mycket sakta ungefär mot ONO, kom rakt över oss och den steg hela tiden. Flera ex höll ihop parvis under kretsandet. Slutligen my. högt, skattat c 1000 m, kanske mer. Då slutade kretsandet, fåglarna gled mot N och den ungefär "runda" kretsen formade sig nu snabbt till en plog, dock något ojämn, kanske aning av W-formation. Kretsandet pågick till kl 1557, tiden togs noga.

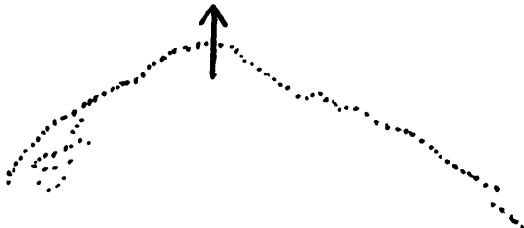
Samtidigt upptäcktes under tranflocken en kretsande sparvhök, den gled bort mot O eller ONO efter ett par tre minuter, höjd därvid c 300-350 m. - Rune Gerell, som arbetar med fladdermöss, sade mig att vädret var utmärkt för Nyctalus utflygande på våren. Ej minst viktigt var att vädret skulle vara lugnt.

1988-04-07 forts.: Denna dag på f.m. fällde en flock på c 10 grönsiskor i det lilla trädet på gatan utanför vår bostad på Tenorgränd. Arten har setts av mig oftare än vanligt på de sista månaderna. - En hämpling flög över samma dag; den har knappast alls setts av mig tidigare i år.

1988-04-09, lördag: Kallfrontväder, granna färger, sol, men kallt och rätt blåst. På morgonen kl 0915 kom en stenfalk med hög fart mot norr, rakt över huset, höjd högst 40 meter. Ses sällan över Lund. Samma eftermiddag en taltrast på gräsmattan i trädgården.

1988-04-10: tre grönsiskor, varav en synnerligen livligt färgad, nära nog lysande gulgrön, satt i täta buskar vid Tenorgränden. En av fåglarna sjöng livligt; det lustiga, nästan kiknande slutlätet hördes flera gånger.

1988-04-12: kl 1120 såg jag från mitt arbetsrum på Ekologihuset en flock stora fåglar flyga ungefär mot NO. De flög oerhört högt, så att man inte kunde avgöra hur snabba vingslagen var. Flocken, sedd underifrån, tedde sig ungefär så:

Antal exemplar
inte möjligt att
räkna exakt, men
det låg mellan
110 och 130.
Flocken rörde
sig mycket snabbt
framåt. Uppenbart
var det fråga om
en andfågel; flockbilden erinrade något om ejderns,
men andra dykänder, exempelvis sjöorre, kan inte uteslutas; och eftersom vingslagsrytmen inte kunde avgöras, är det tänkbart att det var en större art, kanske vitkindad gås. Anser-gäss var det inte, de flyger aldrig i sådana flockar. - Väder: efter mulen och grå morgon hade det börjat lätta; ytterst få blå fläckar fanns på himlen, men det ljusnade sakta alltmera, och sikten var god.
Vid närmare eftertanke finner jag det alltmera osannolikt att flocken bestod av gäss överhuvudtaget. Högst troligt var det en stor dykand. Fåglarna flög tätt intill varandra.

Under resten av dagen, ända till skymningen, letade jag ofta efter sträckande fågel men såg intet sådant. På e.m. blev himlen mest klar och vädret mycket vackert.

1988-04-16, lördag: gick på Hardebergaspåret och åter 1455-1600; gick rätt sakta, satt en stund på en soffa! Sol, varmt i solen, molnfrött. Ganska frisk vind omkring S. Mycket fattigt fågelliv: ej en enda sträckande fågel sedd. Arter:

- 1 ringduva rätt många, ofta parvis, men inga flockar
- 2 sånglärka sjöng, dock bara 1 ex
- 3 sädesärta hörd en gång
- 4 koltrast: enstaka sedda, och ett ex sjöng flitigt och fulltonigt
- 5 talgoxe sedd
- 6 skata allmän, oftast parvis
- 7 stare: summa 3 ex, i sällskap på en gräsmatta
- 8 gråsparv: en hane sedd
- 9 pilfink: ett ex sågs

- 10 hämpling: ♂♀ uppskrämda vid villan
- 11 kråka: några få sedda
- 12 råka: någon överflygande.

Inte en kaja, inte en mås, ej ens en grönfink. Trevligaste utbytet: en Carabus nemoralis korsade promenadvägen i rask takt, fortsatte in på gräsmark, följdes c 12-15 meter. - På e.m. ~~fin~~ mulnande, men prognosen spådde uppehållsväder till söndag kväll, molnigt, disigare men varmare, på söndag upp till kanske 15 grader!

1988-05-09, måndag.

Berith Cavallin hämtade mig kl 0830. Vi inventerade råkkolonierna längs väg 12, började räkna i Dalby och fortsatte sedan till Simrishamn. Räknade bona i alla kolonier längs vägen. Kolonier som kunde ses från vägen besöktes och räknades lika noggrant, men längre avvikelser från väg 12 gjordes icke.

Det var högetrycksväder, sol och nästan molnfritt och tämligen varmt, men vinden var ostlig och frisk, på Österlen snarast hård.

Hemvägen från Simrishamn togs via Hammenhög - Bollerup - Övraby - söder om Örups almskog (som nu är m l m död; men vi stannade inte där) - Fyledalen - upp genom skogen till Ållskog. Här rätt långvariga studier, se nedan. Fortsatte till stora vägen Ystad - Sjöbo, följde den till Sjöbo och ~~Övedskloster~~ via S Åsum - väg 104 förbi Övedskloster till Harlösa. Ankomst dit 1705. Därifrån fortsatte jag med buss till Lund. Även på återvägen räknade vi råkkolonier lika noggrant som förut.

Resultat av inventeringen se särskilda sidor. Antalet kolonier och bon på sträckan Dalby - Simrishamn var större än jag trott. På ~~Övedskloster~~ sträckan Simrishamn - Hammenhög och vidare enligt ovan var däremot förekomsten av råkor oväntat sparsam, även om den stora kolonin vid Bollerup hjälpte upp statistiken.

Jag gjorde mycket kortfattade anteckningar om vad som sågs utöver råkorna. Artlistan innehåller dock ett par tre oväntade obsar och medtages därför här:

gråhakedopping: 2 ex
i damm nära Ållskog,
se nedan.
häger: 1 Fyledalen,
och minst 4-5 vid
Assmåsa, flygande
över skogen där
kolonin förhoppnings-
vis finns kvar
gräsand
ormvråk rätt ofta sedd
glada " " "
tornfalk: bara 1 sedd
av mig, Berith såg
ytterligare någon
fasan: ensamma tuppar
på 6-7 ställen; och
vid Stenänga (S Åsum)
3 tuppar 1 höna
drillsnäppa: 1 ex
lyfte från dammen
vid Folkets Park i
Tomelilla
rödbena spelade på av-
stånd vid Klingaväls-
ån S Klostersågen
(vid "Varldens Ende")
vipa fåtaligt sedd
skrattmås } sedda, mest
fiskmås } på Öster-
gråtrut } len
ringduva allmän

turkduva sedd i Vebe-
röd
tornsvåla: sedd minst
12-15 ggr på vägen
Dalby-Simrishamn,
oftast enstaka, men
några ggr 2-3 ex
tillsammans. Även
3 ex över Östra Torn
kl 0835. Klart bevis
att arten anlant i
rätt betydande antal
spillkråka: 1 ex flög
över vägen nära
Klostersågen
sånglärka ofta
ladusvala ofta rätt
hussvala sedd men bara
2-3 ex ialles
backsvåla något ex
sädesärta rätt ofta
gulärta 1 ex
järnsparv sjöng vid
Lunnarp
ärtsångare hörd några
ggr
lövsångare allmänt sj
grönsångare: 1 ex sj
vid Färs Härads hem-
bygdsgård
stenskvätta rätt ofta
rödstjärt hörd sj på
3-4 olika ställen

näktergal sjöng när
X) vi rastade vid
"Varldens Ende".
koltrast sedd
snöskata sedd några
ggr, enstaka ex,
ej flockar
talgoxe
blåmes
gulsparv sjöng vid
ett par råkkolonier
bofink rätt ofta sedd
grönfink " " "
hämpling sedd och
hörd på rätt många
ställen, mer än
jag skulle trott
gråsparv
pilfink
stare ofta sedd, men
ej i flockar
skata flerstädes
kaja allmän
råka allmän, se tabell
kråka allmän.
Summa 45 arter.

FORTS

X) näktergal hördes även vid råkkolonin vid L.Ramsåsa.

1988-05-09 forts.

Atervägen togs via Ållskog eftersom Berith ville se hur ett projekt för insättning av 60 000 yngel av signalkräfta i ett visst vatten utvecklat sig. Till vår stora sorg befanns det att åtgärderna vidtagits just i det vatten som ligger närmast gården nedanför allmänna vägen från Baldringe. Det har varit ett (= söder om) mycket trevligt vatten med bl.a. gråhakedopping, och Berith hade fått den bestämda uppfattningen att detta vatten skulle skyddas och att Länsstyrelsen godtagit inplantering i annat vatten. Men icke! Den fina dammen hade rensats på all kantvegetation, och tusentals tegelstenar hade slängts i vattnet för att bereda skydd åt kräft-ynglen. Naturvårdarna på Länsstyrelsen hade, med andra ord, skött naturvården som vanligt i M Län.

Vi for en rätt lång bit vidare söderut från den förstörda dammen, på liten enskild väg där jag aldrig kommit förut. Hamnade slutligen vid en annan stor damm, vars vattenstånd föreföll att ha höjts rätt kraftigt på sista året (eller åren). Här låg 2 gråhakedoppingar.

Erfarenheterna från Ållskog var förstås ett stänk av malört i glädjebägaren. Men i övrigt var turen verkligen glädjande; det var en rik upplevelse av Skåne en vardag just i lövsprickningen, och det var särskilt roligt att se både de välkända markerna vid Klingavälsån, Sjöbo etc. och de mera sällan besökta områdena längre österut.

Forts.

1988-05-09, måndag, *forts.*Inventering av räckkolonier.

(38)

plats	antal bon	bonas fördelning på trädslag				
		alm	bok	björk	tall	övriga
Dalby, kyrkan	56	50				lönns 6
Dalby, branddamm	11	11				
Dalby, dunge S om samhället	24	23				hästkastanj 1
Veberöd {	Forsköningen	11		11		
	Uggleparken	21	7	6		lönns 3, hästkastanj 5
	Sjöbovägen vid avtag. mot Idala	44		44		
	Friluftsbadet	7	2		5	
gård S om Sjöbo	8	6		2		
L. Ramsåsa, N om väg 12	50	40				lönns 2, ask 8
Tome- lilla {	Skanek	30		23	7	
	Folkets Park	16		10	6	
	norra utkanten	29	12	17		
	östra utfarten	102		2	100	
Lunnarp, park	25	6	19			
Lunnarp, tvärs för Skånemejerier	41			19	21	sälg 1
Ingelstad nära kalkonfarmen	78				78	
Gärnsnäs, järnv. stn	60		60			
Tommarp, N om väg 12	15	11		4		
Östra Tommarp vid kyrkan	4	2	1			lind 1
Järrestad vid häxkvastarna	39	2	35	2		
Bjärsjö	3	3				
Simris, söder om kyrkan	45	35	10			
Simrishamn vid järnvägs-stn	66	49	17			
summa	785	259	198	97	204	27

se nästa sida!

1988-05-09 forts.

Inventering av råkkolonier, forts.

39

plats	antal bon	bonas fördelning på trädslag				
		alm	bok	björk	tall	övriga
Hammenhög, nära östra infarten	46	28	15			avenbok 3
Hammenhög vid Gästis	72	52	9			ask 11
Bollerup	228	79	134			ask 15
Sjöbo, N kanten vid Södra Åsums kyrka	31		15			ek 16
Harlösa, hotellet	2		2			
summa	379	159	175	0	0	45
trpt fr. föreg.s.	785	259	198	97	204	27
summa summarum	1164	418	373	97	204	72

Bonas fördelning på trädslag:

alm	418
bok	373
tall	204
björk	97
ask	34
ek	16
lön	11
hästkastanj	6
avenbok	3
lind	1
sälg	1
summa	1164

Lund 1988-05-10

Forts.

1988-05-09 forts.

Kommentarer till råk-inventeringen:

Koloni:

Dalby, branddammen: alla 11 bona i en alm

Veberöd, Uggleparken: de 6 bona i bok låg alla i ett träd, my. stort.

" , Sjöbovägen vid avtagsvägen mot Idala: kolonin belägen i en björkdunge med inslag av gran, men alla bona låg i björkar

" , Friluftsbadet: den lilla kolonin belägen i talldunge. Inne bland tallarna stod en enda alm; däri 2 bon.

L.Ramsåsa, N om väg 12: kolonin i en dunge av resliga almar med inslag av andra träd. Närmaste gård ett par tre hundra meter bort. Öppen jordbruksbygd som vanligt. Fåglarna i denna koloni lyfte när vi ännu var på rätt långt håll. Annars brukade råkorna stiga till väders först när vi kommit helt nära eller hunnit in bland träden.

Lunnarp, tvärs för Skånemejerier: risig och delvis utglesad dunge av björk och tall. En ganska rank men ovanligt högvuxen sälj fanns i dungen. I denna sälj ett råkbo. Jag tror att säljen tillhörde arten Salix caprea.

Järrestad: ej mindre än 22 bon låg i en enda, tät och yvigt vuxen bok alldeles intill ett boningshus. Kolonin tedde sig mycket säregen genom att två stora björkar i densamma var översållade av häxkvastar av växlande storlek.

Bollerup: måhända hade det varit riktigare att urskilja flera kolonier. De bon, som jag räknade, låg fördelade i tre grupper på resp. 12, 18 och 8 bon, alla i grova bokar. Berith räknade på andra sidan allmänna vägen 96 bon i bok, 15 i ask och 79 i alm, summa 190 bon, ej alla tätt samlade men svåra att hänföra till mer än en koloni.

Allmänt:

I regel var det lätt att räkna bona. Påtagligt små "bon" räknades inte. Stundom, särskilt när det gällde bon i tallar, var det dock svårt eller omöjligt att avgöra ~~om den~~ stor ansamling av grenar skulle räknas som ett eller två bon, eller i andra fall som två eller tre bon. Här finns en felkälla, men jag bedömer den som ringa, kanske 5-6-7 procent i de stora kolonierna i tall, i övriga fall betydligt mindre.

Tidpunkten var väl vald. Lövsprickningen var på gång men alls inte fullbordad, varför råkkolonier på avstånd från vägen fortfarande var lätta att upptäcka. Grovt räknat kan man väl antaga att vi "täckte" en zon på cirka en kilometer på vardera sidan av väg 12 och vägen tillbaka. Sedan är det en annan sak att vissa sträckor går genom landskap som inte lämpar sig för råkor.

1988-05-31, tisdag.

Jag besökte Krankesjön. Buss från Lund 0800, ankomst Kvinnevad 0845 (busshållplatsens officiella namn är numera 'Silvåkravägen'). Gick på gamla järnvägsvallen ner till Silvåkratornet vid Krankesjön. Det var sol och vackert och rätt varmt, men jag gick relativt fort eftersom väderprognosen angav mulnande redan på förmiddagen och där-
efter en del regn.

Nedvandringen i my. fint väder, stilla, lagom varmt. Lövsångare sj, näktergal sj, 2 glador kretsade lågt tillsammans, steg rätt bra; en kråka s, flera trädpiplärkor sj, buskskvätta sj, trädgårdssångare sj, gök gol. Flera buskskvättor sj, sågs också. - När jag gick igenom den första skogsdungen, blev stickmyggor plötsligt talrika, men antalet minskade snabbt när jag kom ut på öppen mark. - Några starar samlade mat. Bofink sj, gulspurv sj, näktergal sj, trädpiplärka sj, glada kretsar lågt, ringduva h, fasan h, snöskata s, flera lövsångare sj, flera trädpiplä likaså. - Den lilla fina scarabaeiden Phyllopertha horticola ses flyga, dock bara enstaka ex. - Syrenerna vid de (numera riyva) boställena blommar rikt. Flera små fjärilar ses, ej blå-sedan länge) vingar, kanske "visslare"?? Härmsångare sj, svarthätta sj, ärtsångare sj, skrattnås hörs från sjön.

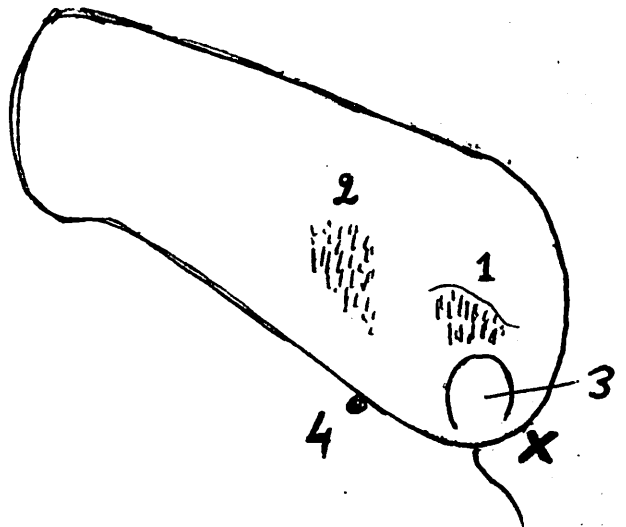
Ankomst tornet 0925. Här var massor av skolungdom på f.d. P-platsen. Gick upp i tornet 0930, var ensam där första stunden. Fortfarande my. fint väder, sjön spegelblank. Stannade i tornet oavbrutet till 1050, stundvis ensam, stundvis kom mycket ungdom upp, men i regel störde de föga. Jag granskade sjön noga med kikare och tub. I "Tarmen" låg minst 20 gräsanddrakar och minst 2 grågåskullar, varav en med 7 stora ungar och en med 3 tämligen stora ungar. Troligen flera kullar där. Över sjön 1 icke utfärgad gråtrut. I den låga fjölårsvassen nedanför tornet sjöng en sävsångare. På en del av människor utsatta "lådor" och andra stora instrument (se nedan) satt 10-15 skrattnåsar. På närmsta klarvatten (härnedan förkortat NK) nästan ingen fågel, bara 1 + 1 knölsvanar ad i vasskanten. Längre ut i sjön låg bland annat en flock på 8 skäggdoppingar, 1 + 1 brunanddrakar, 2 knölsvanar med minst 5 små ungar, vidare 2 + 1 + 2 + 1 + 1 + 2 + 2 skäggdoppingar, enstaka sothöns, några få gräsanddrakar. M 1 m långt ute på klarvattnet sågs 2 knölsvanar med 4 små ungar, vidare 2 gravänder,, 1 skäggdopping med 2 dunungar samt högst c 8-10 sothöns varav några stodo på vegeta-
tionen (se nedan).

Långt bort i västra delen sågs en ~~del~~ del fågel, säkert c 10 svanar, kanske flera, smärre vattenfåglar bara i rätt ringa antal. Trots ut-
märkt ljus kunde jag inte säkert se om svanarna därborta hade ungar.

Över sjön 2 kretsande glador, och vid olika tillfällen sågs hägrar, stundom 2-3 samtidigt; totala antalet sedda hägrar säkert minst 4.

På sjöns yta fanns två stora fält av tydligt röd-
aktig eller mattrod färg. Ena fältet omedelbart norr om de vassruggar som avgränsar NK mot norr; andra fältet, som var större, låg i södra delen ~~av~~ sjön ungefär norr om Silvåkra gods' båtlega men nådde ej in till stranden. Se vidstående skiss och kommentarer på följande sida. Fälten utgjordes tydligen av flytande vegetation eller av växtlighet som måhända var rotfast och nådde bara någon centimeter över vattenytan. Art omöjlig att avgöra.

Skiss my. approximativ!

1 och 2 markerar de båda "rödaktiga fälten"

FORTS

3 är ~~XXXX~~ = NÄRMSTA KLARVATTEN

4 är Silvåkra slotts båtlega. x är = fågeltornets plats.

1988-05-31 forts.

I det förstnämnda av dessa fält låg minst 27 gräsanddrakar spridda, därtill ett gräsandpar ♂♀, vidare ett skäggdoppingpar med 3 dunungar. Glada med byte drog lågt över. Även låg här c 15 sothöns, liksom änderna mycket spridda.

I det sistnämnda fältet ~~sees~~ sågs c 8 sothöns, varav 5 stod på vegetationstället. I detta fält stod, rätt nära intill varandra, ungefär 8 stora "lådor", fyrkantiga, platta, någon meter i bredd och kanske en halv meter höga över vattenytan.

I det rätt ~~smala~~ smala vassbälte som avgränsar NK västerut, sågs en del fågel, de flesta dock m 1 m dolda. Det var mest gräsand och någon gravand. Förgäves letade jag efter en enda skedand eller annan simand! Över vassen och NK nu c 50 skrattnåsar.

NK som sagt nästan utan fågel. Nu, kl 0100, simmade en grågås-kull rakt över det öppna vattnet mot norr. De gamla fåglarna låg my. lågt i vattnet, med huvud och hals starkt framsträckta, så att de såg "flata" ut. Hela familjen därför föga märkbar om man inte tittade noga efter. Se ~~sees~~ skiss här:

Kl 1000: grått molntäcke har dragit upp ganska snabbt från SV. Nu breder det ut sig avgjort snabbt, men vädret ~~sees~~ är lugnt och fint fram till klockan 1000. Då blåser en svag vind upp från SV-V, och det blir nästan helt grått.

Rödbena spelar, en ensam vipa drar österut, helt enstaka ladusvalor och backsvalor ses över sjön, även en hussvala och en tornsvala.

Jag granskar stora klarvattenytan, den är mycket fågelfattig, och sjöns NO del är praktiskt taget tom på fågel, bara en svan syns där i kanten. 1 brun kärrhök med mycket ojämna vingar flyger lågt över sjön, den ser enfärgat brun ut, ej alls särskilt mörk, men inga ljusa teckningar exempelvis på vingarna. 2 fisktärnor ses.

Vassen nedanför fågeltornet: fjolårsstråna mycket låga, och årets skott syns knappt alls. Ett VASSområde nära kanalens utflöde i sjön har kommit mycket längre, står grönt. Gula Iris har börjat blomma ~~sees~~ i en vasskant.

Kl 1030: nu grått, och vinden friskar. Koltrast hanne flyger över vassen, trädgårdssångare sj, starar ses i ringa antal, men någon kull hörs nära, boet ligger säkert i tornet.. Gök gal. Några kajor flyger förbi, några få kråkor ute över vassen, någon fäller, mobbas bl a av 3 vipor som lyfter från en bank därute. Ett svanpar ses även vid sjöns N strand. Några backsvalor, glada, hägrar. Fågelliv ej rikt men ej heller i bottenläge: antalet gräsanddrakar tämligen hyggligt i jämförelse med vad jag sett vissa tidigare år.

Säkerligen missade jag rätt mycket av vad som låg i V änden på sjön. ~~sees~~ Inga stora andflockar sågs visserligen där, men vegetationen hade redan hunnit så långt att mycket kunde dölja sig.

Allmänintryck av fågellivet på alla avstånd utom de längsta: fåglarna låg påfallande spridda; tydliga flockar sällsynta. Ett slag var 3 knölsvanar uppe, flög lågt i sällskap, åtminstone en av dem var "brun-vit" till färgen. - En glada kom påfallande nära förbi tornet, mycket lågt, bar en fisk väl synlig, allmän kroppsform som mörkt, uppskattad längd åtminstone 15 cm.

Kl 1050: ner från tornet. Då sjunger en rörsångare. Jag tar matrast vid den sedan ett par år inrättade rastplatsen. Åter medförd mat. Det blir snarast något ljusare än förut. Några regnstänk, men ingen mätbar nederbörd. Törnsångare sj, trädgårdssångare sj, lövsångare sj, tämligen många starar sedda. Syrenerna blommar yppigt. Platsen är den, där den s k Nicolins villa låg ~~sees~~ när Inga och jag började hyra vår stuga våren 1973. Nicolins hus revs några få år senare.

FORTS

1988-05-31 forts.

Kl 1115 startar vandrigen norrut, går ner till sjön på vanliga platsen några hundra meter norr om tornet. Här kom 2 svarttärnor nära förbi, och här låg en knölsvankull med 4 eller möjligen 5 rätt små ungar, sannolikt en kull som jag inte sett förut. Brun kärrhök-hona flög förbi, absolut inte samma fågel som nämnts ovan. En fiskmå, icke utfärgad, också sedd. Ängspipl sj, trädpipl sj, sånglärka ~~sevan~~ sj, törnsångare sj, alla även sedda, några råkor sedda, 1 skata dito. 1 bivrak upptäcks, kretsar mycket högt mot den grå himlen. Större hackspett nära. I sjön utanför sistnämnda svankull skall tilläggas: en välsamlad flock av c 12-13 änder varav de flesta var vigghannar, de andra ej klara. Järnsparv sjöng i strandskogen här.

Ringduvor, enstaka tornsvalor; några backsvalar. Törnsångare igen. Vid Kvinnevad en pilfink när jag väntade på bussen. Den kom kl 1215. Ankomst Lund c ~~1300~~ 1300.

I Lund på morgonen 1 turkduva parningsflygande över busstorget. På hemvägen sädesärlor flerstädes, gråsparv etc.

Artlista med korta uppgifter: (bara Krankesjöområdet):

skäggdopping några tiotal ad,
ett fåtal med ungar
häger minst 4 s
knölsvan: flera par m ungar,
därtill minst 15-18 ex s
grågås flera kullar
gravand minst 2 + 1 s
gräsand: skattat 55-60 hannar
sedda, några börjat rugga.
Bara c 2 honor sedda
brunand 1 + 1 hannar
vigg flock c 10
obestämda änder ej mycket s
bivrak 1
glada allra minst 4-5 sedda,
1 eller 2 starkt ruggande
brun kärrhök 2 ex, ingen ♂ ad
fasan h en gång
sothöna knappt över 25 s
vipa 1 + 3 eller 4
rödbena 1 spelade Kr
skratmå över 50 s, kanske låg
c 10-12 fåglar på bo i vass-
rugga utanför NK, dock osäkert
fiskmå 1 icke utfärgad
gråtrul 1 " "
fisktärna 2
svarttärna 2
ringduva s och h
gök h flera ex
tornsvala mycket få s
större hackspett 1

sånglärka s och sj
ladusvala bara få ex
hussvala bara ett ex sett med
säkerhet
backsvala knappt över 10 s
trädpiplärka sjöng allmänt,
liksom t ex förra året
ängspiplärka 1 ex sågs och
sjöng (så gott den kunde)

järnsparv 1 sj vid sjöns 0 sida
näktergal: ganska många hördes sj
buskskvätta flera sj, även s
koltrast en hanne ad s
snöskata 1 sedd, senare ännu 1,
ej fler
sävsångare 1 ex sj Kr
rörsångare 1 ex sj Kr
härmsångare minst 2-3 hördes sj
ärtsångare sj, bara 1-2 ex ggr hörd
törnsångare sj, också bara my. få
trädgårdssångare sj, många ex
svarthätta sj, flera ex
lövsångare h ■ förstås, men inte
lika ofta som t ex trädpiplärka
eller trädgårdssångare
??grönsångare 1 ex hördes troligen
sjunga på uppvägen
skata ~~sevan~~ bara 1 ex s
kaja helt få ex
råka några ex överflygande och ett
par helt små sällskap
kråka några ex, högst 7-8 totalt
stare rätt få
bofink s och hörd sj, men bara en-
staka
pilfink 1 ex Kvinnevad
gulsparv sj på atm 3-4 ställen

Lund: se ovan. Rödstjärt skall
tilläggas, sjöng vid ~~sevan~~
Tenorgränden på morgonen.

OBS att icke en sävsparv hördes!
På järnvägsvallen spår av ett
rådjur och en hjort, sannolikt
kronhjort. Kanin: ett ex sågs,
och bara ytterst litet sågs av
~~sevan~~ färskta grävspår.

Summa säkert bestämda fågelarter
i Krankesjöområdet = 51,
För diverse andra uppgifter se
nästa sida.

- 1988-05-03: var i Stockholm. Besökte WWF på Ulriksdals slott och överlämnade ännu ett antal årgångar av mina renskrivna dagböcker till Jens Wahlstedt. Trevligt samtal med honom; träffade även Magnus Sylvén, som numera är fast anställd där. - På gräsmattan utanför slottet gick två kajor intill varandra; båda hade synnerligen välmarkerade vita fläckar på halssidorna. Sällan eller aldrig sett det mera utpräglad. Fläckarna lyste på långt håll. I närheten gick ett ensamt tredje exemplar, som också hade välmarkerade fläckar, men inte fullt lika skarpt kontrasterande. Männe genomflyttare på väg till östligare nejder?
- 1988-05-06: åter i Lund. När jag omkring kl 1100 gick till Ekologihuset, hördes ärtsångare på två olika ställen och på kort avstånd. Ljudlig sång. - På e.m. kl 1650 när Lena och jag stod ute med ett par bekanta i det fina vädret, kom en ensam tornsvala på rätt stor höjd mot norr. Årets första, och ett tidigt datum. Vädret hade på morgonen och f.m. varit mulet och rätt kyligt, men prognosen var att ett högtryck skulle komma in från SV och ge uppklärande väder,. Detta stämde fint, det blev klart och soligt vid middagstiden.
- 1988-05-07, lördag: ärtsångare sedd och hörd sjunga på 3 - 4 ställen på Östra Torn. Mycket fint väder. Ej tornsvala trots rätt flitig utevistelse.
- 1988-05-08, söndag:
Var ute i trädgården en del av dagen. Klockan 1215 kom 2 tornsvälar tämligen högt mot den blå himlen, svängde om varandra men försvann strax. Omkring en kvart senare sågs ännu ett ex, försvann också snabbt. Kort därefter hördes ladusvala, och ett ex med mycket långa stjärtspröt drog över mot norr. Mitt första för året, men jag vet att arten setts för c 14 dagar sedan, kanske ännu tidigare.
- 1988-05-13, fredag: Över Lund kl 0840 2 tornsvälar vid Tunaparken; ~~kl~~ kl 1115 flög 1 ex norr om Ekologihuset och kl 1130 sågs där 3 + 4 ex samtidigt: de tre jagade varandra tätt och my. snabbt. Denna dag disputerade Paul-Eric Jönsson på kärrsnäppan närmare bestämt på ekologin hos råden Calidris alpina schinzii, som han studerat flera år, till stor del på Vellinge strandängar.
- 1988-05-14: Paul-Eric hade sin disputationsmiddag på Habo gård ute i Lomma. Mycket trivsamt kväll. Flera par snöskator flög över ~~och~~ eller sökte föda på gräsmattorna vid gården. Detta skulle ha varit något högst märkligt för 10 år sedan. - Denna dag på f m såg jag 2 + 1 tornsvälar över Östra Torn.
- 1988-05-15, söndag: inga tornsvälar sedda, trots att jag vistades rätt mycket ute i trädgården. Ända sedan c 7 maj, kanske ännu längre, har det rätt utpräglad högtrycksväder.
- 1988-05-16: fortfarande samma härliga väder. På morgonen hörde jag tornsvälar över bostaden på Östra Torn men såg dem inte, trots efterforskningar. Hörde då även den något avvikande tonen som de har i samband med parning eller parningsförsök. Senare sågs tornsvälar, vid ett tillfälle 8 eller 9 ex samtidigt, från mitt fönster på Ekologihuset.

Veckan 10-16 maj hörde jag ärtsångare dagligen i Lund, vid bostaden ~~Ekologihuset~~ eller nära Ekologihuset eller på öppen döt. Av övriga sångare bara lössångare och par fåglar.

1988-06-02.

I Lund på morgonen en rödstjärt hanne sjungande från hustaket mitt emot Tenorgränden 8. Studerades noga. Det var Ph. phoenicurus.
Ovanligt många rödstjärtar har hörts sjunga i Lund denna vår.

Lena och jag for från Lund 1415, ankomst Båstad efter rast i Ängelholm. Det var grått och kyligt väder men intet regn. Vi etablerade oss i Ingrid Björkmans hus på Agardhsgatan i Båstad. Åt en god aftonmåltid; därefter lång rundvandring i samhället, bland annat ner till stranden utanför hamnbassängen. Här sågs:

ejder: c 30-40 vuxna honor, varav en abnormt blekgrå på huvudet. Tillsammans med dessa honor högst c 30-40 dunungar av olika ålder. Antal omöjligt att ange exakt, ty en del honor med enstaka ungar låg på stenar utanför stranden. En unge bredvid nyssnämnda blekhuvade hona var också onormalt blek, färg inte mörkbrun utan gråbrun. Dessutom sågs här 2 gudingar.

storskrak: en hona med 11 eller kanske 12 dunungar, ~~en~~ större än starar men mindre än kajor. Ungarna dök livligt; nästan aldrig var alla uppe samtidigt, därför lyckades jag inte avgöra om antalet var 11 eller 12. Ungarna var - dock inte mer än ett par tre samtidigt - ideligen inne precis vid strandbrädden och petade eller plockade i algerna. -

Vattnet i havet var ovanligt grumligt: siktdjup bara ett par decimeter, trots stilla väder. Orsak: månne den nu mycket aktuella "algbloomingen", eller andra skäl??

Fyndet av storskrake med häckningsbevis är anmärkningsvärt: häckfynd i nördvästra Skåne liksom överhuvudtaget vid svenska västkusten tycks vara mycket fåtaliga eller m 1 m helt okända. Stor kull var det också! Ungarna var livliga och rörliga och avlägsnade sig många meter från honan, låg faktiskt mest rätt spridda. Men honan låg hela tiden ett par tiotal meter ut, flyttade sig sakta också, varvid ungarna i stort sett följde med, dock utan att ge upp sin individualitet.

- a) OBS: på uppresan till Båstad var vädret också mulet och kyligt, men ingen mätbar nederbörd. Fågel: enda anmärkningsvärda art var tornsvalan, den sågs ideligen hela vägen, ofta 5-10 ex samtidigt. De var rätt aktiva. Även över Båstad likaså på e.m. och kvällen, då det delvis blev klart och fint och nästan lugnt ehuru fortfarande kyligt. - Båstad: även hussvalor sedda.
- b) Det skall tilläggas, att summa 14 knölsvanor låg utanför stranden, nära ejdrarna och storskrakkullen. Alla svanarna tedde sig rent vita, men 3 av dem hade snarast svarta näbbar, i varje fall var alls ingen orangefärg synlig ens på närhåll.
- c) Vi bodde i Ingrid Björkmans hus, men Ingrid var inte där; hon var i Ostafrika för att studera infödda afrikanska kvinnors författarskap. Lena och Ingrid har varit nära vänner sedan minst 25 år, troligen längre.

1988-06-03.

Torekov

Lena och jag for från Båstad 0945 med snabb-båt, ankomst Ablahamn på Hallands Väderö kl 0957. Ikke en mås efter båten. På återvägen, kl 1300-1325, färdades vi med en rätt långsam båt. Här var mycket folk, bland annat c 100 skolbarn. Efter denna båt kom inom kort c 50 gråtrutar, ett antal som sedan stegrades till drygt 120. Däri sågs även ~~en~~ havstrut(en), 2 skratmåsar, 2 fiskmåsar. Av gråtrutarna var bara en eller två icke utfärgade.

Barnen matade trutarna. De stod i aktern på båten och höll fram brödbitar och smörgåsar, och trutarna tog dessa bitar från händerna på barnen gång på gång! Ofta nöp de även mycket stora bitar, smörgåsar etc., och ofta tog de också sådana bitar i luften, när de slängdes upp av barnen. Det var ett vimmel av fågel efter ~~en~~ båten, och naturligtvis blev det förföljelser när någontrut fått fast på ett extra stort stycke. - Före Torekov släppte måsarna. Hela förloppet utmärkt roligt att se! Fina fotomotiv (men vi hade ingen kamera).

FORTS

1988-06-03 forts.

På båtresan hem sågs f.ö. mycket litet fågel, några måsar på avstånd förstås, litet ejder, 3 småskrakar.

Arter sedda på Väderön eller i havet vid obsar från ön:

gräsand: bara 2 flygande ex
ejder allmän, överallt längs stränderna låg honor med ungar, men antalet ungar per hona var i regel lågt. Ofta sågs 5 - 8 honor utan ungar, ofta 2-3-4 honor i sällskap med totalt kanske 5 ungar. Enstaka fall varvid en ensam hona förde 5 ungar (och liknande siffror) sågs dock också. - Mycket få gudingar sedda!

strandskata: enstaka eller parvis på stränderna eller överflygande, även sedda stående parvis och tysta i trutkolonierna.

skrattnås: enstaka ad sedda flygande

fiskmås ofta sedd, nästan bara ad, men i regel bara enstaka ex, ej flockar. På hemvägen en fiskmås ad efter båten

gråtrut: stora områden med häckkolonier sågs NO från fyren och S eller snarare SO från fyren. Delar av kolonierna var mycket oroade av skolungdom, som spritt sig överallt! Jag gjorde ingen räkning av antalet trutar eller bon, men tusentals fåglar sågs, även om antalet ex samtidigt i luften bara brukade vara omkring 100 (Se nedan!)

silltrut: i kolonin NV från fyren sågs c 10 ex. Studerades noga, de gula fötterna syntes. Därutöver ej sedd, ej heller efter båten

havstrut: enstaka ad ofta överflygande, ~~mycket~~ delvis mer eller mindre högt uppe (liksom fråtrutar gjorde). I kolonin SO från fyren stod några havstrutar bland gråtrutarna.

OBS: gråtrutarna slog ivrigt efter skolbarnen, som skyddade sig genom att trä ytterplaggen över huvudet.

fisktärna: bara 1 ex sett i Torekovs hamn

tobisgrissla: några få sedda flygande och simmande

ringduva: 2 flygande i ~~mycket~~ sällskap

skogsduva sedd och hörd, och ~~mycket~~ stjärtpenne funnen

tornsvala: bara 1 ex sågs

ladusvala: 2 - 3 ex sedda

backsvala: bara 1 ex sågs

hussvala: sedd nästan hela tiden över ön, över caféät, vid fyren i NV etc, här häckade tydligen några par. Även f.ö. sedd över skog och äng.

Kl 1105, när det börjat regna, samlades plötsligt 50 - 55 ex över skogen nära fyren, flög lågt omkring, livligt, tog säkert byte men inga insekter kunde ses. Mycket tydlig ansamling var det.

sädesärta: sedd flerstädes, bl.a. en hane med mat i näbben vid fyren. Denna hane hade bara ett ben.

stare ofta sedd, enstaka ex eller två tillsammans

skata: ett ex ute i trutkolonin!!

kråka ofta sedd, enstaka eller två ex i sällskap

kaja sedd flera ggr, enstaka eller parvis. Sågs mobba kråka ett par ggr

kärnsångare: 1 ex sjöng nära hamnen. Fint. Närhåll.

härmsångare: hörd på flera ställen, sjöng ivrigt

trädgårdssångare hörd flera ggr

svarthätta hörd några ggr

ärtsångare " ett par "

törnsångare " mycket ofta och sedd flera ggr, bl.a. i spelflykt

lövsångare hörd några ggr

gårdsmyg sjöng ljudligt på två ställen i skogen

stenskvätta: hane nära fyren, den sjöng

näktergal hörd ofta och ~~mycket~~ ibland på närhåll

snöskata sedd och hörd

talgoxe hörd

bofink sedd och hörd flera ggr

rosenfink plötsligt hörd sjunga i snår av en och småbjörk och diverse andra buskar, snåret omgivet av öppen mark. Sjöng länge, tema: "vidje-vydje-vy", klar ton; temat varierade något. Upptäcktes efter en stund, det var en hane utan rött, sågs fritt sittande länge. Undertill svagt fläckad;

FORTS

1988-06-03 forts.

Översidan hade på bakryggen, ungefär på gränsen mot övergumpen, ett svagt men tydligt grönaktigt anflog i den brungrå färgen. Denna karaktär har jag aldrig sett förut.

Ett tu tre hördes en annan rosenfink åt annat håll; de båda fåglarna flög till varandra. Jag såg dem båda men kunde inte se färgen på det nytilkommande exemplaret. Lena sade dock att detta ex hade rött i dräkten. Båda exemplaren sjöng samtidigt ett slag.

Från Torekov for vi till Hovs Hallar. När vi stannat vid P-platsen, sjöng en rosenfink här också!! Vi avlyssnade den en stund, fortsatte sedan via Kattvik, där tornsvalor for omkring, till Båstad. Även där var rätt mycket tornsvalor i farten. Omkring kl 16 blev det ett par mycket kraftiga regnskurar, därefter uppkylning.

Kl 1810, i fin kvällssol, kretsade en fiskgjuse över samhället; den mobbades av en ensam fiskmå. Gjusen steg rätt starkt och förblev länge inom synhåll. Rikligt med tornsvalor över Båstad på kvällen, även en del hussvalor men bara 2 ladusvalor. Mycket fin dag.

1988-06-04.

Kvar i Båstad. Morgonen var mulen och sval, vinden mycket svag. Vi for till Norrvikens trädgårdar och stannade där från kl 1000 till 1340. Vandrade sakta omkring, intog också en lätt måltid på restauranten. Mycket fint att se; vi studerade växter flitigt men jag gjorde inga anteckningar om dem. Däremot om fågel ehuru ej i systematisk ordning:

gårdsmyg: 3-4-5 ex sjungande
svarthätta: flera sedda och hörda

järnsparv hörd sjunga, och sedd
lövsångare sedd och hörd sj
trädgårdssångare likaså, flera ex

näktergal hörd sjunga

rosenfink: först hörd sjunga i

NV utkanten av trädgården,

senare hörd inne i trädgården

och där säkerligen 2 ex. ~~ett~~

~~trädgårdssångare~~. Ett ex sågs i

toppen på en hög Thuja, sjöng

länge var femte sekund, en

4- eller 5-stavig strof: "vídjevidý" eller "vídje vídje vý". Denna hanne mygrant färgad, mycket röd. - En stund senare sjöng 1 ex från toppen av högt körsbärsträd, sjustavigt "vívívý vídje vídj", med lätta avvikelser från gång till gång. Också mycket grant rött ex!

tornsvala } överflygande, höll sig ofta
hussvala } just över den branta sluttningen med skog

gulspurv sedd och hörd sjunga på flera ställen.

Vi gick rätt länge i skogen. Bland annat i området söder om den liggande urgamla linden (som jag minns redan från mina första besök på ön på 30-talet) fanns ~~en~~ en helt underbar skog med åldriga träd.

Eftersom det börjat regna en del, om ock ganska lätt, beslöt vi att återvända till fastlandet med en båt med avgångstid kl 1300. För obsar på den färden se sidan

härmsångare sjöng

koltrast sedd

taltrast sjöng

stare sedd

ringduva sedd

rödhake flera gånger sedd

grå flugsnappare sedd

blåmes sedd

nötväcka sedd

kaja sedd

kråka sedd

rosenfink ånyo sedd

tornsvala högst 10 ex } nästan hela tiden över
hussvala c 30-35 ex } trädgården

svart skogssnigel

orangeröd skogssnigel i massor, även flera ex med mer eller mindre fördunklad ryggfärg.

Helt otroliga obsar av rosenfink denna dag och igår!!

Väder: grått, svalt, lugnt, torrt, en gång kom en aning duggregn. Efterhand sakta ljusnande.

Kl 1600-1805 for Lena och jag tillbaka till Lund via Västra Karup - Förslöv - Vallåkra - Tågarp - Härslöv - Kävlinge. Mycket litet fågel. En ormvråk Västra Karup. Fortfarande mulet.

1988-06-12, söndag.

Hundraårsdagen av min Mammas födelsedag. Tillsammans med min syster Ulla och hennes make Jan reste Lena och jag upp till Helsingborg, planterade blommor och lade buketter på graven, där även min Pappa och hans första fru vilar. Ulla läste ett par dikter, däribland två verser ur Annette von Droste-Hülshoffs "I gräset", samma verser som jag länge har tänkt kunde passa i min egen dödsannons. De är översatta av Anders Österling.

Vi fortsatte sedan via Höganäs till Jonstorp vid Skälderviken, där jag i förväg beställt bord på Tunneberga Gästgifvaregård. En utmärkt måltid, och ett mycket trivsamt ställe; jag hade varit där en enda gång tidigare, för drygt tio år sedan, men hade platsen i gott minne.

Från Tunneberga Gästis fortsatte vi till Kullen, dock med ett rätt långt uppehåll vid Brunnby, där kyrkan besågs både utan och innan, ty den var öppen. Mycket vacker, med rikliga kalkmålningar.

På Kullaberg körde vi ut till yttersta P-platsen, vilket numera innebär att man måste stanna några få hundratal meter före fyren. Det var det härligaste sommarväder, hela dagen sol, varmt, svag vind, utmärkt sikt. Säkert 60-70 bilar enbart på denna P-plats, och massor med folk, men de allra flesta höll sig i omedelbar närhet av bilarna eller vid kiosken ute vid fyren. Vi gick förstås ut till fyren och utsiktsplatsen, gick även upp i fyren. Tog det lugnt och fröjdade oss åt vädret och utsikten. Fågel se nedan.

Efter ett par timmar härute återvände vi söderut via Mölle - Krapperup - Höganäs - väg 111 - E 6.

Fågel:

- a) på bilfärden Lund - Kullen - Lund föga noggranna obsar. Men det skall sägas, att jag såg summa tre rovfågelindivider, nämligen en ormråk på uppvägen strax söder om Mölle och två tornfalkar på nervägen, den ena öster om Helsingborg och den andra nära Häljarp.
- b) Kullen. På sträckan från P-platsen till fyren - den är uppskattningsvis 300-400 meter lång - sjöng tre rosenfinkar, två av dem helt nära varandra, så att de hördes samtidigt. Alla tre sjöng flitigt. I samma område sjöng bl a lövsångare, törnsångare, svart-hätta, trädgårdssångare, trädpiplärka, järnsparv, bofink, gulsparv; även sågs och hördes blåmes med utflugna ungar m fl. Rik konsert av småfågel här. Över fyren och Kullaspetsen hussvalor, enstaka tornsvalor etc.; antalet måsar däremot oväntat lågt, bara helt få gråtrutar och enstaka havstrutar.

Rosenfinkarna var i farten även när vi gick tillbaka till bilen. Kanske inte helt oväntat att höra arten här på Kullaberg efter vad vi nyligen upplevt på Väderön och i Norrvikens trädgårdar; men tre sjungande exemplar så nära varandra var dock en överraskning.

På återvägen stannade vi kortvarigt vid Kullagården, och jag gick en runda i skogsbrynen, men här hördes ingen rosenfink, och fågelkonserten var - något oväntat - mycket tunnare än ute vid spetsen. - Alltigenom en synnerligen skön och minnesvärd dag.

nära
Vasa-
torp

1988-06-18, lördag.

Sune Arlebo 60 år. Han är intendent på Ekologihuset. Han hade tillkännagivit att han höll öppet hus på sitt lantställe ett par km norr om Röke i NV Skåne. Insamling till gåva hade skett på Zootis, och idag for många kolleger upp att lyckönska honom. Jag färdades i Ekologihusets bil tillsammans med Sten Rundgren och Anders Dahm. Hela dagen det härligaste väder, delvis nästan varmt i överkant. Vi, och flera andra uppvaktande, anlände till Sunes ställe omkring kl 1430 och stannade ett par timmar. Mycket folk, även från trakten, ty Sunes maka kommer därifrån och har flera syskon etc. i bygden.

Ett mäktigt trevligt ställe, fint inrett och vackert beläget, och med en praktfullt blommande jättestor "rabatt" av vallmo och någon odlad Centaurea, en färgklick som lyste upp hela trakten.

Vi överlämnade våra gåvor, och Sten Rundgren höll tal, och Sune med fru och döttrar och döttrarnas äkta hälfter och övrig släkt och vänner trivdes storartat. Fick riklig förtäring, satt och åt inne i en festprydd loge. I en holk på den stora lönnen på gårdsplanen bodde svartvit flugsnappare. ^{efter}

Omkring kl 1645 bröt vi upp, ~~många~~ många tacksägelser och välgångsönskningar.

Uppresan hade skett direkt, via Rolsberga - Hässleholm - Röke. Nerfärden blev mycket rolig. Vi beslöt att fara inom Hovdala slott, som ligger söder om Finjasjön, på militärt övningsområde. Jag hade inte varit framme vid slottet sedan 30-talet, mindes egentligen bara tornet tydligt. Nu kom vi fram efter färd över öppna men ej odlade marker, delvis med märken efter stridsvagnar etc, men också med en rikedom på blommande Rosa. Och slottet med omgivningar var verkligen högst fångslande att återse. Stora ålderiga träd men i stort sett ett öppet ~~landskap~~ landskap även runt slottet. Några osedvanligt stora avenbogar stod invid slottet, jag har säkert aldrig sett några större. I närheten ängsmarker, som delvis höll på att slås; en rad stora alar utefter ~~ett~~ ett litet vattendrag, en gammal trädgård med en rosafärgad byggnad, som kallades "orangeriet" av ett par gamla damer vi mötte; de var tydligen väl hemma på trakten och berättade många intressanta saker.

Hussvalor och tornsvalor flög över slottet och längorna, hämsångare sjöng, trädgårdssångare etc etc likaså. Men därtill: två rosenfinkar sjöng, satt c 200 meter från varandra!!!

Vi gick en dryg timme vid slottet och i omgivningarna och trivdes storligen. Platsen såg ut att kunna hysa trevliga insekter, bland annat. På nära håll kuperad mark med skog, bl a bokskog.

Fortsatte sedan söderut på småvägar via Norra Rörum - Höör - och sedan vanliga vägen till Lund.

Antal sedda rovfåglar: på uppresan noll, på nerresan en ormvråk nära Röke, därefter två ormvråkar ~~nära~~ nära varandra ej långt från Hurva, alltså ute på slätten.

Mycket fin dag, och ej minst roligt var att se Sune så spelande glad.

1988-06-19, söndag.

Rundtur med Lena. Från Lund 1030, ankomst stugan/tornet vid Kranke-sjön 1055. Eftersom det var folk ~~inom~~ i tornet gick Lena och jag först c 500-600 meter västerut på gamla järnvägsbanken, huvudsakligen för att lyssna efter rosenfink. Någon sådan hördes dock ej idag, men annars var konserten av småfågel ganska bra. Fortfarande sol och mycket varmt. Folket i tornet var kvar, det hördes tydligt att någon herre framlade underliga åsikter i magistral ton, men jag gick dit upp i alla fall. Resultat: dåligt ifråga om observationer, ty jag blev mot min vilja ideligen inblandad i snacket. Den högljudda herrn var faktiskt rätt väl hemma på fågel, vilket märktes ideligen, men han talade fågelskydd och fågelflyttning på ett oerhört omoget, för att inte säga bisarrt, sätt. De båda andra personerna var medelålders, stillsamma och kunniga (- det var en herre och en dam -)

och föreföll måttligt roade av snacket. Så var även jag, och därför

1988-06-19 forts.

klev jag snart ner igen. Lena, som nästan aldrig följer med upp i tornet, stod i skuggan under träden och fläktade sig. Vi gick nu norrut längs vanliga stigen några hundra meter. Lyssnade förgäves efter rosenfink, trots att biotopen - alskog ~~stäm~~ närmast vattnet och därinnanför delvis öppen mark med träd och buskage - förefaller lämplig. Det var ju också här jag hörde två rosenfinkar den 9 juni 1979, när Apus affinis visade sig över sjön.

Utbyte av fågel och insekter m m se nedan.

Vi fortsatte till "stora heden" ~~stora heden~~ öster om vägen Harlösa - Silvåkra - Veberöd. Zoologiskt utbyte måttligt, men vi fann hundratal kvadratmeter täckta med barkavfall: tydligen hade en mängd tallstockar från skogen barkats här. Avfallet var inte färskt, men Lena blev övermåttan förtjust, och vi insamlade säckvis med sådan bark för att användas i trädgården hemma. Därefter färd via Harlösa till Sjögården vid väg 104 norr om Vombsjön; stopp här för apelsinjuice och bullar. Jag gick ner till stranden och granskade 7-8 grova ekar men fann nästan inga insekter utom Lasius fuliginosus, som hade ett blomstrande samhälle i en ek. Vattenståndet i Vombsjön var avgjort högt trots den långa torrperioden; vattnet gick ända upp till ~~baserna~~ baserna på ett par ekar, och ~~baserna~~ åtminstone en av dessa var tydligen döende. Vi fortsatte via Övedskloster - Vombsjöns Ö sida - dess sydöstra hörn, vanliga platsen med god utsikt över sjön. Vackert men fågelfattigt, stannade inte länge, fortsatte västerut genom Furet, korsade Vombs ängar som var utomordentligt fattiga på fågel, och körde sedan på nytt ner till Krankesjön. Nu intet folk i tornet, jag var däruppe c 20 minuter och fick rätt trevliga obsar, se nedan. Därefter hemfärd via (den nedhuggna) Silvåkra allé - Tvedöra - Södra Sandby. Ankomst Lund 1505.

Vid andra besöket i tornet blåste det upp rätt plötsligt, ~~men~~ en mycket mörk molnbank drog upp från NO, och åska hördes på avstånd. Men fortfarande varmt. Det såg ut som om det föll regn längre österut. När vi for till Lund var det mest mulet, delvis mörkt och regnhotande. Men väl framme i Lund fick vi ingen mätbar nederbörd. Ett ordentligt regn skulle ahnars varit välkommet efter denna långa och varma period.

Observationerna från tornet skedde alltså i två omgångar, först c kl 1120-1140, därefter c kl 1410-1430. Utbytet blev väl föga sensationellt, men det blev rätt ~~stora~~ stora skillnader mellan de båda besöken. Därför kommer härnadan en särskild tabell över dessa båda besök. ~~framid löst. tabell över fågelarna i och över sjön härnadan~~ Alla övriga observationer sammanfattas i en annan tabell. Därtill diverse slutanmärkningar.

A. Fågelobsar från Silvåkratornet.

art	c 1120 - 1140	c 1410 - 1430	anm
skäggdopping	enstaka ex långt ute	1 ad med 1 stor unge	OBS: ringa antal!!
häger	1 sedd	minst 2 sedda	
knölsvan	ett par tre kullar samt långt ute c 15 m 1 m glest liggande exemplar Obsar bristfälliga, se ovan.	a) 4 pulli utan ad i närheten, b) 2 ad + 5 pulli c) en ad + elva pulli varav en vit d) drygt 10 ad varav 7 låg nära varandra.	OBS: de 4 pulli utan ad var ungefär stora som gräsänder eller större. Jättekillen på 11 ungar: större än krickor, mindre än gräsänder. Möjligen var det tolv ungar i denna kull, som låg helt fritt på klarvattnet!!!

FORTS

art	c 1120 - 1140	c 1410 - 1430	anm
gräsand	mycket få sedda	på NK och angränsande vatten rel. my. ♂♂, säkert 50-60 sedda	alla eller nästan alla ♂♂ var i ruggning
bläsand	flock 5 ex, åtm. mest ♂♂ ad	1 ♂ ad samt på annat håll 3-4 ex, åtm. delvis ♂♂ ad	
stjärtand	-	1 ♂ ad!	
skedand	flyg. flock 9 ex varav flera ♂♂	minst 10 simmande, mest ♂♂ men åtm. 2 ♀♀	simmade delvis bland GRÄSANDER
brunand	28-30 ex, nästan bara ♂♂, i väl-samlad flock	färre antal sedda högst 20 ex	
glada	sedd	1 ex överflyg., trol. ett my. litet byte. Blev förföljd av tornsvala! (en)	ev. utan byte men med benen snett bakåtsträckta;
brun kärrhök	2 ♀♀ samt den otroligt färgade hannen, se anm.	en ♀ sedd	hannen är faktiskt snarast svart och vit, stjärtbas vit rygg brun
sothöna x)	föga noggranna obsar, kanske 100 ex sedda	c 50 ad, troligen inga juv däri, + på andra ställen enstaka ad med ungar x) x)	såg: a) 1 ad + 1 pull, b) 5 ad och 5-6 juv, c) fåtal ad med fåtal mer eller mindre fullvuxna ungar/ungf.
vipa	flock 9 ex på betesmarken S om kanalen	flock 6 ex mot V. Även flera ex på "gungflyet" i Kr	"gungflyet" = låg vegetation i kanten av vassruggar där fordom skrattmåsar-na häckade
skrattmå	välsamlad flock på högst c 45 ex samt enstaka ad.	-	
fisktärna	-	2 - 3 sedda	
svarttärna	jag såg 2 ex	-	folket i tornet sade sig ha sett 4 ex
gök	-	sedd	
tornsvala	enstaka ex	-	
sånglärka	sedd och hörd	-	
backsvala	några ex över sjön och Silv. by	-	
sädesärta	sedd	-	
kärrensångare	sjöng flitigt vid kanalmynn.		
härmsångare	sjöng		
svarthätta	ganska många ex hördes sjunga		

x) härtill anmärkningen: "alltså mer årsungar än jag brukat se" (!!)

art	c 1120 - 1140	c 1410 - 1430	anm
trädgårdssångare	flera sjöng		dessa arter har setts, eller kan ha setts, vid båda be- söken vid sjön
ärtsångare	1 sjöng		
törnsångare	sjöng		
lövsångare	sjöng		
buskskvätta	sedd i högorter- na		
näktergal	ett ex sjöng, flera ex varnade		
taltrast	ett ex sjöng ovanligt vackert		
bofink	sedd och hörd		
stare	fåtaligt sedd, <u>ett</u> ex flög med <u>mat</u>		
skata	sedd		
kaja	sedd		
kråka	sedd flera ggr		

B. Övriga observationer under färden

grågås: ej sedd, men spillning låg vid kanalmynningen vid Kr.,
rätt nära tornet

ormvråk: bara 1 ex idag: nära S Sandby på hemvägen

glada: på Vombsjöns N sida, mest vid Sjögården, sågs sannolikt 3
olika ex, de ruggade i stjärt och
vingar ungefär som skissen här visar:

fasan: en tupp korsade vägen vid Revingeby,
när vi var på väg ut

vipa: på Vombs ängar summa ett exemplar,
på nyfälld ängsmark!

skrattnås: enstaka ex flygande eller sittande
vid Vombsjön

gråtrut: enstaka ad förbiflygande eller högt
kretsande vid Vombsjön

ringduva sedd

gök gol vid Sjögården

tornsvala: flera ex Harlösa, enstaka ex
Vombsjön etc; även utefter färdvägen
för övrigt men i ringa antal

större hackspett: 1 ex Vombsjön SO, hördes först, sågs sedan flyga
förbi, nära håll

hussvala: något enda ex sett vid Vombsjön

sädesärta sedd Vombs ängar m fl ställen

gulärta enstaka ex sedda Övedskloster och vid Vombsjöns Ö sida

trädpiplärka sjöng vid Vombsjön SO

svarthätta: flera ex hördes i barrskog, både gles och tät, vid
Vombsjön SO (alltså i Vombs Fure)

buskskvätta sedd vid Sjögården

taltrast: minst 1 ex sågs i Vombs Fure

tofsmes hördes i Furet vid Vombsjön SO

bofink sedd ~~och~~ hörd Sjögården, Vombsjön SO etc

stare: summa 3 ex sedda ~~och~~ Vombs ängar

kaja: ofta sedd, bl a flock c 25 ex på "stora heden" mellan Krankesjön
och Vombs ängar

råka: på Vombs ängar c 10 ex på nyslagen äng

kråka ofta sedd.

FORTS

1988-06-19 forts.

53

Tillägg och rättelser:

- a) skäggdopping: enstaka ex sågs även i Vombsjön, långt ute
- b) rörsångare: ett ex sjöng i Krankesjöns vass nedanför tornet kl 1120 och senare. Flera ex ej sedda eller hörda.
- c) sävsångare sågs eller hördes överhuvudtaget inte idag.
- d) OBS att ingen vidare utom vipa ~~seesaw~~ sågs på exkursionen!
- e) OBS också att sävsparv inte sågs eller hördes!
- f) tistelfjäril, Vanessa cardui, sågs i två ex: ett nära tornet vid Krankesjön, det andra ute på "stora heden". Båda exx var mycket bleka!
- g) jungfruslända också sedd idag vid Krankesjön
- h) vid tornet svärmade en liten, enfärgat svart eller möjligen grå-svart ~~seesaw~~ fjäril, dock med en fin vit kant på framvingarnas ytterhörn. Allmän skapnad som en ~~seesaw~~ liten blåvinge; men jag lyckades inte identifiera den trots förfrågningar på Entomologiska avdelningen.
- i) under bilfärden såg jag flera överkörda igelkottar och likaså flera överkörda kråkfåglar. Jag har länge tyckt mig märka att kråkfåglar sällan blir trafikoffer, dock med undantag just av en begränsad period när ungfåglarna kommit ut och blivit självständiga men ännu är helt oerfarna; då dör många i trafiken på vägarna.

1988-06-21.

Obsar på tornsvalor från fönstret i mitt arbetsrum på Ekologihuset. Väder: jämnulet men torrt, stilla, milt.

Tid	Antal	Tid	Antal
1105	4	1155	0
06	0	56	2
07	3	57	1
08	1	58	1
09	3	59	0
10	4	1200	0
11	5	01	0
12	1	02	0
13	0	03	3
14	9	04	2
15	3	05	0
16	2	06	4
17	6	07	4
18	4	08	6
19	4	09	3
avbrott			
seesaw			

1988-06-29.

Tornsvalestudier från mitt fönster på Ekologihuset.

tid	antal	ex	tid	antal	ex
1220	0		1300	2	
21	1	a)	01	1	
22	2		02	2	
23	1		03	3	d)
24	3		04	1	
25	0		05	3	
26	1		06	1	
27	2	b)	07	1	
28	2	c)	08	1	
29	1		09	1	
30	3		10	4	
31	1		11	4	
avbrott			12	1	

Väder: mycket varmt,
oskarpt avsatta moln,
svagt solsken, nästan
stilla. Efter kl 1300
"vitaktig" himmel.

Kommentarer f.ö.:

- a) går ner och försvinner vid "Psyket", där säkert något par häckar under tegelpanna eller liknande; kanske häckar där flera par.
b) dessa 2 ex mycket tätt ihopa
c) vid "Psyket"
d) samtidigt ses en högt kretsande tornfalk.

1988-06-30.

Tornsvalestudier som ovan. Väder: varmt, molnigt, tämligen svag vind, blå fläckar på himlen.

tid	antal	ex
1215	0	
16	1	
17	2	
18	3	
19	2	
20	2	
21	1	
22	0	
avbrott		
1240	1	
41	0	
42	2	
43	3	
44	1	
45	4	
46	5	

1988-07-04, måndag.

Jag reste buss till Harlösa på morgonen, hämtades där av Berith Cavallin, och vi satt sedan kl 1000-1230 och gick igenom vår uppsats om råkinventeringen av 9 maj. Enligt överenskommelse har jag skrivit manuskriptet; nu granskade vi det gemensamt och gjorde några mindre ändringar. Det var också överenskommet att Berith skulle skriva texten till bilderna (dessa utgjordes av fotografier, tagna av henne). Allt gick smidigt. Uppsatsen skall publiceras i Skånes Natur under bådas våra namn.

Därefter fick jag lift till vanliga tornet vid Krankesjön. Stod här 1245 - 1325. Här mina anteckningar från vistelsen i tornet:

sothöns 150-160 synliga; massiv övervikt för ad, men många kullar sågs, i några var ungar na m 1 m nykläckta, men de flesta hade stora ungar
gräsand: mest ruggande ♂♂, c 120-130 ex synliga. En ♀ med 4 dunungar sågs.
brunand: summa en ♂! Se nedan!
skäggdopping: 5 eller 6 ex sedda, en av dessa förde en unge, dock är det möjligt att den bar ännu en unge på ryggen.
knölsvan. Jag såg: 2 ad + 2 ad + 4 ad + 3 ad + 2 ad med 5 stora ungar + 2 ad med 5 mycket mindre ungar + 1 ad med 9 ungar varav en vit ("polsk svan") + 2 ad med ungefär 4 ungar, delvis dolda bakom vass + 1 ad + 1 ad, alla dessa i östra delen av sjön på rimligt håll. Långt bort i väster låg 2 andra knölsvanar ad och en kull svan av obestämd art, se nästa rubrik.
obestämd svan: på långt håll 2 ad med ungar, troligen 4 till antalet. Ytterl. någon svan ad kunde skymtas därborta.
häger 2 juv, den ena simmande, vilket man sällan ser.
skrattnås c 15 ex över sjöns SO del, därav en årsung fågel

fisktärna: 3 - 4 ex sedda
skräntärna: 1 ex länge flygande över sjön! Längesedan sist på denna plats
svarttärna 4 ad sedda
sävsångare: ett ex hördes
sävspurv: ett ex hördes
glada: 1 ruggande ex
brun kärrhök: den "extremfärgade" hannen samt en hona sedda
grågås 16 ex
fiskgjuse 1 ex i ruggning
brunand: 6 ♂♂ kom till synes
änder: mycket ändrar kom ut från vassen (ehuru det ej anges, blev dessa ändrar nästan säkert uppskrämda av gjusen) se nedan!
vassen var jämngrön men frodigast i sydöstra delen (hörnet)
gul näckros i massor på närmsta klarvatten
vitblommig Ranunculus: ett jättestort fält också på närmsta klarvatten.

Jag steg ned från tornet 1325, gjorde ännu en rundtitt och gick sedan kl 1330-1410, alltså relativt raskt, upp till "vanliga" buss-hållplatsen, belägen där den numera upprivna järnvägen korsar vägen från Rvingehed till Harlösa, ett par hundra meter väster om vägskälet vid Kvinnevad. Bussen skulle lämna Harlösa 1411, och jag hann bra, med några minuter tillgodo. Gick först en kort sträcka i skog eller snårmark, men efter få minuter gick jag på gamla järnvägsspåret och följde det hela vägen. Observerade att antalet fjärilar var oväntat högt och beslöt därför att räkna antalet sedda ex och naturligtvis att bestämma dem i mån av möjlighet. Hade dock ingen utrustning för fångst och hade ej heller haft tid till sådant.

En förteckning över sedda insekter ges härnedan. Men först en lista över alla sedda fågelarter såväl vid Krankesjön som på uppvandringen och på ev. andra ställen. Obsarna från Krankesjön (tornet) upprepas inte, men artnamnen upprepas.

1988-07-04 forts.

56

Total artlista, fågel:

skäggdopping	vipa: en enda sedd	sådesärsla sedd Kr
häger: 1 ex uppvägen	vid Kr. Senare	trädpiplärka Kvinnevad
grågås	en flock mot VSV	sävsångare
knölsvan: en kull med	skrattnås: flock 8	rörsångare 1 ex torner
3 eller 4 <u>ungar</u> dun-	ex mot VSV utöver	törnsångare sjöng
skall tilläggas i	de nämnda	svarthätta några sj
Krankesjön. Alltså	gråtrut: några ex ad	lövsångare få ex sj
stort antal kullar	och juv flög över	osäker sångare 1 Kr
i år!	mot VSV	koltrast sjöng
obest. svan	fisktärna	näktergal: 2 ex hördes
gravand: 2 ex flög	skrântärna	locka/varna
över mot SSSV VSV	svarttärna	mesar
obestämda änder: my.	ringduva sedd	nötväcka hördes ivrigt
få eller inga	gök: 1 ex över Vombs	i Harlösa samhälle
fiskgjusen sågs kl	ängar	sävspurv
1322. Det står angi-	tornsvala sedd, bl.	bofink sedd
vet att den "skrämde	a. flock 30-40 ex	??grönsiska troligen
ut fågel".	över kornfält	hörd, osäker
ormvråk hörd på upp-	öster om Lund	<u>sommargylling</u> flöjtade
vägen	hussvala sedd vid	i skogspartiet allde-
glada	Vombs Södergård	les V om järnv-valler
brun kärrhök	sånglärka sågs och	hördes <u>18 gånger</u>
fasan hörd från torner	hördes sjunga vid	kråka
sothöna: OBS relativt	Kvinnevad	råka
stort antal ex, och	gulärsla: vid färden	kaja
avgjort många ungar	över Vombs ängar	skata
resp ungfåglar!	sågs 1 + 1 + 1 =	<u>Se även kommentarer</u>
	summa 3 ad, alla	<u>på nästa sida.</u>
	<u>nära Södergård</u>	

Förteckning över fjärilar och andra insekter, sedda på en sträcka av 2 km längs f.d. banvallen från närheten av Silvåkratorner upp till f.d. Kvinnevads hållplats. Tid: 1988-07-04 kl 1330-1410.

Fjärilar:

<u>Pieris</u> sp (men troligen inte brassicae)	24	
blåvinge, liten, blå	1	
guldvinge, my. intensivt färgade	11	
små fjärilar, troligen honor av blå- vingar och/eller guldvingar	2	
nässelfjäril, <u>V. urticae</u>	6	
pärlemorfjärilar, stora	7	
" , mindre; häri kanske		
även några andra fjärilar	20	
mörk fjäril, högst sannolikt gräsfjäril,		
måhända mer än en art (se även obest.)	38	
tjockhuvudfjärilar	4	
obestämda fjärilar, troligen mest gräs- fjärilar men med visshet även annat	40	summa fjärilar 153

Skalbaggar:

<u>Cetonia aurata</u> , flygande på kärrtistel	1	summa skalbaggar 1
--	---	--------------------

Trollsländor:

<u>Aeshna</u> (Aeshna) sp	c 10	
<u>Libellula depressa</u> , blå	2	summa trollsländor 12
Humlor rätt rikligt		humlor
Syrphider rätt rikligt		syrphider

Vegetation: rik ängsvegetation, mest på rätt torr mark, men fuktiga områden förekommer. Rik blomning!

Forts.

1988-07-04 forts.

57

Kommentarer och tillägg:

- a) en tornfalk sågs över Lund på morgonen
- b) bland fjärilarna var flera exemplar av den lilla, gråsvarta eller snarast svarta arten med en smal vit kant på framvingarnas framhörn. Arten omnämnd under 1988-06-19, moment (h) under Tillägg och rättelser.
- c) En viktig sak finns att tillägga: stugan, den lilla stugan, som Inga och jag hyrde av militärmyndigheterna åren 1973-1982, var riven och bortförd. Det var en härlig plats att komma till efter arbetet på på Zootis (som inte alltid var lätt att stå ut med). Jag är säker på att den stugan bidrog mäktigt till att vår psykiska hälsa förblev så god under dessa år. - När Inga och jag bestämt oss för att separera, kunde vi inte ha kvar stugan. Den hyrdes då istället av Skånes Ornitologiska Förening, men den blev aldrig mycket utnyttjad. Johnny Karlsson har nyligen sagt mig, att föreningen fått klart besked av militären: antingen en grundlig upprustning av stugan, eller också rivning. Att det senare alternativet skulle segra, var nästan självklart; föreningen ville naturligtvis inte lägga stora pengar på ett hus som knappt användes. Detta har jag fått veta av Johnny Karlsson under hösten 1988. Han är f.n. ordförande i SkOF. GRck 1988-11-09.

1988-07-05, tisdag.

På vägen mellan bostaden och Ekologihuset såg jag en flock på 18 tornsvalor över Draco och senare c 5 ex alldeles vid Ekologihuset.

Räknade sedan tornsvalor från mitt fönster. Resultat:

tid	antal	ex
1035	5	
36	2	
37	2	
38	2	
39	3	
40	5	
41	2	
42	7	
43	3	
44	6	
avbrott		
1152	4	
53	3	
54	3	
55	3	
56	3	
57	4	
58	2	
59	3	
1200	3	
01	4	

Väder: mycket vackert, rätt varmt.

Se även följande sida!

tid	antal	ex
1222	2	
23	3	
24	3	
25	7	
26	6	
27	4	
28	4	
29	7	
30	3	
31	8	

Se även följande sida!

1988-07-06, onsdag.

Aven idag kortvarig räkning av tornsvalor från mitt fönster på Ekologihuset. Resultat här: Väder: efter mulen morgon har det klarnat starkt, är soligt men kyligare än förut, temp. under 20° C.

→ se även föregående sida!

11 1988-07-05, tisdag. På Helgonavägen nära Ekologihuset hörde jag ett egendomligt gnisslande ljud, svårt att härma; det lät snarast som en osmord maskin, kanske en handdriven gräsklippare. Svårt att lokalisera. Jag hade redan bestämt mig för att det måste komma från någon mänsklig verksamhet, men i sista ögonblicket blev jag tveksam: ljudet tycktes komma från kronan på en stor tät hästkastanj på trottoaren. Jag stannade, tittade upp, fann att det var gott om småfågel i denna trädkrona, säkert några tiotal exemplar, mest pilfink men även enstaka gråsparvar, talgoxar och blåmesar. Lätena: det var en kör av mycket ivrigt lockande eller snarast varnande pilfinkar, uppskattningsvis ~~minst~~ minst 25-30 ex, kanske my. flera, ty ej på långt när alla lät se sig i den täta kronan. Orsaken till oron länge helt oklar, jag trodde först snarast på kattuggla. Men slutligen kom förklaringen: en ekorre sprang högt uppe från kastanjen till en horisontell gren på ett lärkträd, vars grenverk berörde kastanjens. Ekorren sprang hastigt bort och försvann i andra träd på en villatomt, och lätena tystnade, men jag såg att några pilfinkar kortvarigt följde efter ekorren. Och jag fortsatte de sista hundra meterna till Ekologihuset. Egendomlig upplevelse.

→ se även föregående sida.

11 1988-07-06. Lena och jag var bjudna till Gun Norbeck, som bor på Norra Fåladén. Hon har varit bibliotekarie på UB, är rätt nyligen pensionerad. Vi bjöds på ett yppigt sillbord. Därefter rätt lång kvällsvandring i det närliggande fritidsområdet, i folkmun kallat "Monte Composto" eftersom det är uppbyggt på avfallshögar. Det är starkt kuperat och väl utlagt och mycket större än jag föreställt mig. Jag hade aldrig varit där förut. Stora öppna gräsytor omväxlande med täta buskmarker. Inte många människor där, bara några personer som rastade sina hundar samt något enda ungt par. Gun och Lena och jag stannade en stund på allra högsta toppen, med förnämlig utsikt över Lundasjöatten. Häruppe kom en tistelfjäril i mycket snabb flykt och föll på en träbänk alldeles inpå oss, lyfte fyra gånger, gjorde en påfallande snabb flyktsväng men föll alla gångerna på samma plats.

1988-07-08. Berith Cavallin med dottern Elin kom till oss kl. 15. Vi gick igenom det manus jag enligt överenskommelse skrivit med anledning av vår råk-inventering den 9 maj i år. Gjorde några små ändringar och tillägg. Berith skall bifoga lämpliga illustrationer. Det blir en uppsats på några få sidor, den skall publiceras redan i augustihäftet av "Skånes Natur". Avses utgöra ett bidrag till den allskånska inventering av råkan, som utlysts av Skånes Ornitologiska Förening.

1988-07-09, lördag. Lena och jag gjorde en lång rundtur för att samla fläderblom till saft. Start 0955, återkomst 1625. Tog my. lång tid men gav dock dåligt resultat, eftersom flädern på grund av värmen till 98 procent var överblommad. Vi fick ihop högst så mycket som 50 medelstora klasar; ~~antalet~~ antalet klasar var i själva verket mycket högre, men de flesta klasar var små. Vi hade hoppats på 100 stora klasar. I gengäld fann vi vid småvägar i Övedsskogarna och uppåt Skartofta rätt rikligt med mogna fågelbär. Troligen aldrig tidigare funnit dessa bär mogna så tidigt.. Vi gjorde lång runda. Vid Ugglarp nära Björnstorp fann jag en stor damm eller liten sjö som jag nog inte observerat tidigare: i den sågs en gråhakedopping ad, en häger juv samt några få sot-höns och gräsänder. - Nära Tvet mellan Veberöd och Silvåkra flög en kraftigt fläckad, my. vacker bivråk rakt över vägen. Över skogen nära Färs härads hembygdsgård flög lockande grönsiskor. I Vombsjön nära V stranden låg en flock på 27 vingar jämte några spridda skäggdoppingar. Fortfarande avgjort högt vatten i Vombsjön, (kanske på grund av upp-dämning, d v s magasinering.) Över Veberöds samhälle en kretsande och ruggande glada, likaså ~~glada~~ glada sedd vid två olika platser nära Vombsjön. Ladusvalor, hussvalor, litet tornsvalor etc., men inga rovfåglar sedda utöver de nämnda, vilket förvånade mig en del eftersom vädret i stort sett var bra. - Svarthätta sedd och hörd ~~sjunga~~ sjunga på några ställen, f ö nästan ingen fågelsång. På vägen över Vombs ångar flera gulärlor, minst 8-10 sedda vid hastig passage. SLUT

1988-07-11.

Tornsvåle-obsar från fönstret på Ekologihuset. Väder: jämnmulet, ljumt, svag eller måttlig vind, riktning osäker.

<u>tid</u>	<u>antal ex</u>	<u>tid</u>	<u>antal ex</u>
1210	6 varav 2 my. högt	1335	7
11	4	36	6
12	2	37	6
13	6 varav 2 my. högt	38	9
14	5	39	5
15	8	40	6
16	6 varav 2-3 my. högt	41	6
17	8	42	3
18	2	43	6
19	6	44	4
20	6	45	4
avbrott			

Denna dag medförde jag ingen kikare, men för just detta slags studium spelar det ringa roll. Jag upptäcker praktiskt taget alla tornsvalor med blotta ögat. De som härövan anges som flygande mycket högt ~~var synliga~~ var väl synliga med obeväpnat öga, men kanske hade några ex därutöver upptäckts med hjälp av kikare.

1988-07-12.

Se följande sida!

1988-07-13.

Anyo tornsvalestudier från Ekologihuset. Väder fint, mycket cumulusmoln, ofta skugga, temp. c 20° C. Efter uppehållet i obsarna var det mest solsken.

<u>tid</u>	<u>antal ex</u>	<u>tid</u>	<u>antal ex</u>
1200	5	1247	9
01	6	48	16
02	3	49	15
03	2	50	11
04	6	51	6
05	3	52	9
06	4	53	8
07	2	54	13
08	2	55	17
09	2	56	10
10	10 a)	57	7
11	9 a)	58	6
12	3	59	10
13	7	1300	6
14	9	01	6
15	6	02	7
avbrott			

anm.:

a) dessa delvis på långt avstånd i norr, längre bort än jag vanligen räknar (ser) tornsvalor.

Se även nästa sida!

1988-07-12, tisdag.

Lena och jag startade kl 1030. Mål: Kärrnäs vid Möckeln. Ändamål: att lyckönska Carin Ehrenberg på hennes 75-årsdag. För kortaste vägen upp, gjorde en rätt lång paus i Älmhult, där jag köpte bilkarta och modern karta över Möckeln-området. Ankomst Kärrnäs 1310. Här var mycket folk, bl.a. Carins son Måns med fru (fruar?, nuvarande och förutvarande) och barn, Carins syster Ingrid, talrika andra släktingar och vänner. Rätt många goda vänner även till mig från gamla tider, men ännu fler obekanta; det har ju vuxit upp en hel ny generation, eller snarare två, sedan 30- och 40-talen. Carin var sig alldeles lik, glad och livlig och hann med att konversera alla sina gäster. Vi blev bjudna på utmärkt sommarlunch, ~~inom~~ satt vid småbord både ute och inne och samtalade i det fina vädret.

Lena och jag tog avsked redan kl 1500, återvände söderut på vanliga vägen så långt som till Osby men fortsatte därifrån västerut och sedan söderut på mycket trevliga vägar via Verum - Farstorp - Vankiva - Finja - Skyrup till Hovdala slott söder om Finjasjön. Gjorde ett par uppehåll mellan Verum och Farstorp, åt litet hallon, såg törnskata hanne och hona; hannen kom med mat i näbben och varnade ivrigt. Uppenbarligen hade vi stannat alltför nära boet. Vi flyttade oss förstås, och fågeln gick strax ner i ett tätt bestånd av planterade granar, som nått en höjd av c 3 meter.

Vid Hovdala stannade vi drygt tre kvarts timme. Det var den härligaste sommarkväll, vi beundrade det gamla slottet och vandrade sakta i parken med dess många mäktiga träd: ekar, bokar, stora blommande lindar, en särdeles reslig tall, etc, för att inte tala om de fullständigt rekordmässiga avenbokarna nära ena längan. Jag hade nyligen besökt platsen, ~~men~~ tillsammans med Anders Dahm och Sten Rundgren, när vi uppvaktat Sune Arlebo på hans 60-årsdag för ett par veckor sedan. (se sid.). Men Lena hade aldrig tidigare besökt platsen.

Över slottet och omgivningarna svärmade tornsvalor och hussvalor i avsevärt antal; båda arterna ~~härjade~~ häckade här. På gräsmarkerna runt slottet påfallande många buskskvättor. Kanske just vad man kunde vänta här. Trakten är nämligen ett militärt övningsfält och har stora ytor av oslaget gräs, ofta högvuxet, delvis med inblandning av buskar. Naturligtvis en del markskador av stridsvagnar, dock i måttlig omfattning. - Ingen rosenfink hörd idag (jfr förra besöket)!

Från Hovdala for vi genaste vägen till Lund, vek dock av via Flyinge - S Sandby, vilket är praktiskt för oss som bor i östra utkanten av Lund.

Fågel föga utöver det nämnda. På uppvägen 1 ryttlande tornfalk, 1 kretsande ormvråk och 1 dito ormvråk, alla på en sträcka av några få kilometer ~~innan~~ före Rolsberga. Därefter 2 korpar flygande över skogen nära Orups sjukhus. Ej flera rovfåglar på hela uppresan.

Färden Lund - Kärrnäs = 143 km, återvägen via Verum - Hovdala = 190 km, summa 333 km. Ankomst Lund c 1945.

1988-07-13. *Se även föregående sida!*

Över Östra Torn på f.m. en flock på c 15 korsnäbbar snabbt mot NO eller ONO, lockade ivrigt. Högst sannolikt mindre korsnäbb

1988-07-17, söndag.

Vackert väder största delen av dagen, särskilt på middagen och eftermiddagen. Rätt mycket syrphider på blommorna i trädgården, även (ibland) en eller två näselfjärilar sedda och några Pieris (osäkert om napi eller rapae, men brassicae är det inte). Jag gjorde talrika besök i trädgården, visserligen ofta kortvariga. På e.m., i fint solsken, kom en fin tistelfjäril, fällde helt kort, flög runt mycket hastigt, återkom, fällde på prästkrage. Exemplaret var mörkare än de två ex jag såg för ett par tre veckor sedan ute på "stora heden" mellan Krankesjön och Vombs ängar.

1988-07-18.

Tornsvale-obsar igen. Väder: mest skyigt, my. svag vind. Varmt.

tid	antal	ex	tid	antal	ex
1100	14		1245	7	
01	13		46	8	
02	24	a)	47	8	
03	19		48	6	
04	11		49	6	
05	17		50	3	
06	23		51	4	
07	9		52	6	
08	13		53	8	
09	9		54	3	
10	12		55	2	c)
11	18		56	2	c)
12	13		57	7	
13	14		58	7	
14	13		59	4	
15	24	b)	1300	5	
16	9		01	3	d)
17	20		02	7	
18	17		03	11	
19	17		04	10	
20	14		05	12	

avbrott

anm.:

- a) här kommer en tornfalk sakta mot öster. Tornsvalorna reagerar mycket litet
- b) under denna period var antalet tornsvalor vissa moment mycket färre, ner till 4 - 6 ex
- c) här ses en mycket högt kretsande tornfalk. Den är kvar även kl 1256, glider sedan bort mot SV ungefär.
- d) här ses 5 mäsar mycket högt kretsande, art ej säker.

Anmärkning (b) visar att siffrorna ger det högsta under den angivna minuten sedda antalet, alltså det högsta antal ex som setts samtidigt.

1988-07-20, onsdag.

Tornsvalestudier igen. Väder: svag vind, mulet men torrt (efter nattligt regn). Temp c 18° C.

tid	antal	ex	tid	antal	ex	anmärkningar:
1110	12		1458	7		a) väder som förut, något lättare, svaga blå fläckar. Torrt, stilla
11	8		59	1		
12	6		1500	4		b) därtill 1 tornfalk sedd lågt över Lasarettblocket
avbrott			avbrott			c) det lättar sakta, bildas stora blå fält, dock oskarpt avgränsade
1449	0	a)	1512	4	d)	d) sol, svag vind, mycket moln, milt
50	1		13	6		e) molnens omfång minskar, molnen delvis cumulus-artade.
51	3		14	6		
52	2		15	6		
53	4		16	7		
54	4	b)	17	5	e)	
55	6		18	5		
56	5		19	3		
57	6	c)	20	2		
			21	5		
			22	2		

1988-07-21, torsdag.

Vackert väder. På förmiddagen flög ett gammafly in genom den öppna dörren mot trädgården. Många år sedan jag såg den arten. Exemplaret såg alldeles ~~mycket fint~~ fint ut, inte ett dugg slitet.

På kvällen kl 2040 samlades på stor höjd över Tenorgränden en flock på c 70 tornsvalor, de "sirrade" delvis, och flög runt rätt högt, vissa exemplar mycket högt. Även på avstånd från flocken sågs enstaka tornsvalor. Inom någon minut var de allra flesta försvunna, men kl 2055 fanns en ny, alldeles liknande flock på ~~samma plats~~ samma plats; antal ex c 60-65. Beteende också alldeles likadant. Fåglarna cirklade om varandra, var snart försvunna.

OBS: tornsvalor har jag sett från Tenorgränd praktiskt taget var-enda dag i juni och juli; de kommer enstaka eller några få helt glest förbi, ofta lågt, stundom högre upp, sällan mycket högt. Vid frisk vind går de allra oftast mot vinden. Många dagar eller kvällar har jag sett bara några få ex, men jag har inte studerat dem närmare. Stora, m l m välsamlade flockar som i kväll har jag inte sett här tidigare i sommar.

Denna dag viktig även ur en annan synpunkt. Lenas bil, en liten behändig Autobianchi A 112, som tjänat oss troget i många år, har befunnits färdig för pensionering. Lena har arbetat mycket med att finna en ~~ny~~ värdig efterföljare, och nu har hon lyckats. Idag kom hon hem med en Nissan Micra modell 1987. Den ser ~~mycket~~ verkligen trevlig ut, praktiskt byggd och noga genomtänkt, och den får bara köras på blyfri bensin. Den hade körts c 700 svenska mil, men enbart av det företag där den köpts; detta var fördelaktigt när det gällde översyn m.m.

1988-07-24, söndag.

Mulen men ljum morgon. Det blev en varm dag; temp. kl 11 enligt lokala väderleksprognosen i Malmö 22°, i Lund 23°, i Sturup 23°, vind där SO 8 m/s, lufttryck 1008 HP. Falsterbo 19°. Det lättade stundvis något, men solen sken aldrig klart och bara helt korta stunder. Men regn blev det inte heller. Sikt medelgod, dock ej sämre än att man kunde se en ryttlande gjuse över sjöns från "vårt" gamla torn västra ände. - Alla spår av stugan var borta, intet kvar av huset, det gamla uthuset, dasset; även staketet runt trädgården samt "grindstolparna" var borta. Men naturligtvis var ~~marken~~ marken, där huset hade stått, ännu kal och nerkörd av bulldozers. Ett par lass sand hade tydligen förts dit.

Lena och jag ~~startade~~ startade från Lund kl 0935 i den nya fina bilen, som har registreringsnumret NPJ 512. Vi köpte bensin och uträttade ett par andra korta ärenden i Lund, for via S Sandby till tornet vid Krankesjön, ankomst dit 1012. Jag var i tornet 1015-1045. Sedan gick Lena och jag mycket sakta upp på stigar och (mest) på den gamla banvallen ungefär halvvägs till Kvinnevad, tittade på fågel och fjärilar och växter och trivdes väl i sommarvärmen. Gick sedan sakta tillbaka. Fann att ett gammalt och av mig välkänt hallonbestånd bar oerhört med fina bär - rätt oväntat eftersom beståndet växer alldeles fritt synligt helt nära tornet och P-platsen. Här använde vi en god stund och plockade ett par liter utsökt vara. Lämnade platsen 1300, for över Vombs ängar - Vombs by - Vombsjöns V sida - Harlösa - Revingeled och sedan ner på vägen därifrån till Tvedöra, en ~~sträcka~~ sträcka som jag endast sällan farit på ~~senare~~ senare år. Från Tvedöra genaste vägen hem via S Sandby. Ankomst Lund 1400. Fortfarande mycket varmt, mulet (ehuru ojämnt molntäcke) och torrt.

Jag ville gärna se på växterna på den sträcka där jag för ett par veckor sedan hade så riktligt med dagfjärilar. Naturligtvis ville jag också se på fjärilar och andra insekter.

Det blev en mycket skön tur. Se ~~nästa sida~~. *följande sidor.*

Förkortningar:

Kr = Krankesjön samt obsarna från området öster om sjön kl 1045-1300 (huvudsakligen före kl 1200).

NK = närmsta klarvatten på sjön, nedanför tornet

VÄ = Vombs ängar

VS = Vombsjön

VSV = Vombsjöns västra sida; obsar gjordes från landsvägen.

- 1 skäggdopping: NK 1 vuxen juv + ännu 1 dito + 1 ad. Långt ute i sjön ytterl. 2 ex sedda
- 2 häger: 1 ad i vasskant NK
- 3 knölsvan: på NK 1 ad med 2 stora ungar. Bland vassruggarna norr om NK 1 ad med 3 också stora ungar. Långt bortemot f d Almen 2 ad med många ungar varav en vit. Uppenbart samma kull som jag sett tidigare. Ungarna låg tätt ihop, och antalet kunde ej ses klart, men minst 8 var det. - En stund senare simmade hela kullen på rad, jag räknade ungarna och fann att antalet var 10 eller 11, den vita inräknad!! - Dessutom ute på klarvattnet dels 5 vita ~~knölsvanar~~ knölsvanar täml. nära varandra, dels 2 andra ex på andra håll. Se även obest. svan.
- obest. svan: längst bort i V änden låg dels 2 vita ex med ungar, dels ytterl. något ex. Obestämbara även med tub.
- 4 grågås: i "Tarmen" minst 5 ex, och utanför NK minst 15 ex synliga. - Senare kom c 32 ex från Ö till sjön, och ännu senare flög minst 20 ex bort från sjön mot O eller SO(?). - Dessutom flock 5 ex flygande långt över VÄ
- 5 gräsand: Kr flerstädes i mindre, ej alltid välavgränsade flockar. Jag såg c 75-100 ex i sjön. Mycket fler kan ha funnits.
- 6 bläsand: flock 6 ex flygande över Kr, därav 3 hannar ad.
- 7 kricka: 2 förbiflygande ex Kr.
- 8 brunand: flock på c 30 lyfte långt bort i V änden, kanske för en ryttlande gjuse. Denna flock fällde snart. Vigar anslöt. Totala antalet sedda

- 9 brunänder minst 35. Se även vigg. vigg: även viggflock, eller kanske ett par flockar, lyfte långt i V, anslöt till brunänderna, det blev rundflygningar över sjön, och kanske en del (eller de flesta??) lämnade sjön ihop med en del brunänder. Totalt sågs säkert 30 viggar
- obestämnda änder: i ringa antal på långt håll. I västra änden syntes inte många alls, men sikten var ej extra god, och jag vet att man i realiteten nästan aldrig får en god föreställning om fågellivet i sjöns V ände, om man bara obsar från Silvåkratornet.
- 10 glada: över Kr först 1 ex, senare över strandskogen 2 ex i sällskap, därefter sedd flera ggr, även minst 1 ex över VÄ. Se även tornfalk
- 11 brun kärrhök: häckplatsen norr om tornet har tydligen fått vara i fred. En flygg ungfågel satt i buske i vassen där. Senare på samma plats 1 hona ad och 2 flygga ungfåglar efter henne. - I västra änden sågs en hane ad, men inte någon av de extremt granna hannarna. Senare sedd över Silvåkra-(blev arten) kärret och VÄ. Se även tornfalk
- 12 ormråk: 1 eller 2 ex över markerna öster om Kr, enstaka ex även över Silvåkrakärret och ängarna. Se även tornfalk
- 13 tornfalk: ~~flera~~ förutom en obs just vid ankomsten sågs 2 ex samtidigt ryttlande över ängsmarken och kanten av "stora heden". Höll på länge. Här hade vi ~~flera~~ flera gånger fyra rovfågelarter samtidigt inom synhåll: glada 1-2, ormråk 1-2, brun kärrhök minst 1, tornfalk 2.
- 14 fiskgjuse: 1 ex ryttlande över Kr västra del ~~just~~ just efter ankomsten till tornet. Skrämde nog upp dykänderna då (se ovan). Gjusen kom sedan till NK, ryttlade där, fortsatte mot norr, försvann.
- 15 sothöns: på NK tre rätt väl avsat- ta flockar: 35 + 25 + 6 ex; ~~flera~~ dessa bestod atm. allra mest av ad. Därtill på NK några kullar: en eller två ad med 2 - 4 stora ungar vardera, kanske även en ad med bara en unge. Längre ut på sjön bara några få ex sedda.

- 16 trana: lågt över VÄ kom helt oväntat en flock på 29 tranor! Flög mot S, hade ~~flöget~~ just blivit uppskrämda, svängde, torde snart ha fällt igen (men vi kunde inte följa dem länge). Enligt min erfarenhet en ovanligt stor sommarflock. (Och dessa sommarflockar är inte heller vanliga!).
- 17 vipa: på håll uppåt Norregård uppskrämdes mycket fågel, säkerligen av en rätt lågt kretsande ~~glada~~ glada och någon obestämd rovfågel. Bland de uppskrämda var en flock på väl 100 vipor. En stund senare såg jag, då från ~~vä~~ vägen vid VS V sida, en långsträckt flock på c 100 vipor som kom (återkom?) från NO till ängarna
- 18 brushane: 1 ex över NK, anslöt till följande art
- 19 rödbena: lågt över NK kom en tät flock på 8 rödbenor! Flög my. raskt förbi över vassarna. Nyssnämnda brushane anslöt till flocken, liksom nästföljande art (obestämd)
- obestämd vadare, sannolikt grönbena: 1 ex kom över NK, anslöt till rödbeneflocken
- 20 skrattnås: några spridda ad över Kr, och över Vombsjön och dess västra strand sågs rätt många ex, kanske 25 sedda
- 21 fiskmås: 1 ad kretsande över Kr, och vid Vombsjön sågs 10-15 ex, åtminstone mest ad
- 22 gråtrut: över Vombsjön spridda ex flygande, bl a en icke utfärgad fågel. Även sågs några ex sittande på pålar till fiskegarnen. Vombsjön hade oväntat högt vatten.
- obest. måsar: på långt håll över Vombsjön, men rätt ringa antal sedda
- 23 fisktärna: över Kr spridda ex, högst 4 sedda. Över Vombsjön och på pålar där minst 3 sedda, men dessa ej kritiskt bestämda.
- 24 ringduva bara enstaka sedda
- 25 skogsduva: 1 ex flygande vid Kr
- 26 tornsvala sedd ofta, vanligen i ringa antal, men jag fick in åtskilliga högflygande ex när jag bekikade kretsande rovfågel.
- 27 sädesärla: rätt ofta på vägarna. Hann som vanligt undan när bilar nalkades.
- 28 ladusvala sedd
- obestämda svalor sedda flera ggr
- 29 buskskvätta sedd utefter vägen Revingeby - Tvedöra. Ingen tillfällighet att den fanns här, ty stora ytor täcks av ängar med m m högt gräs, delvis med inblandning av buskar. Området ingår i militära övningsfältet, och tydligen skördas inte höet. Bra biotoper för buskskvätta.
- 30 rörsångare: vid ankomsten till tornet hördes ingen småfågel alls. Efter en stund började en rörsångare sjunga!
- 31 entita: ett ex överraskades på närhåll i ett tätt buskage. Vid första anblicken - när bara en del av fågeln var synlig - trodde jag ett ögonblick att det ~~ä~~ var en svarthätta, men så var det ingalunda.
- 32 skata sedd
- 33 kaja } sedda i blandflockar på
34 råka } VÄ med flera platser;
35 kråka } kråka även några ex vid Kr.
- 36 stare: sedd i några ~~smärre~~ flockar
- Kommentarer till fågellistan:
- a) idag ägnade jag mig mycket litet åt småfågel. Observerade dock att det var praktiskt taget alldeles tyst när jag stod i tornet. Se rörsångare.
- b) på ut- och hemvägen föga märkliga obsar, dock noterade jag att sädesärlor var allmänna på vägen. De lyfte ibland i god tid, ibland mycket sent, men de klarade sig alltid.
- c) på järnvägsbanken fann jag dels ett uggledun; förmodligen av hornuggla, men ej säkert ännu; dels en vingpenna av gröngöling, lätt igenkännlig som hackspett på de skarpa fläckarna och som gröngöling på den gröna tonen på ytterfanet.
- Kommentar till vegetationen i Krankesjön:
Vassen stod frodig; ~~den~~ som vanligt var den tätast och högst ~~den~~ där kanalen från Silvåkrakärret mynnar och SV därom. Betydligt lägre nedanför ~~den~~ tornet, dock såg jag att blomvippor var ansatta även där (vilket ej var fallet förra året). Norr därom kom ett område med mycket umbellater (Cicuta?) och gles eller my. gles vass; norr därom igen, där kärrhökböet legat, ånyo tätare och högre vass.

1988-07-24 Forts.

65

Iakttagna insekter:

tistelfjäril 1
påfågelöga flera
stor noctuid 1
nätfjärilar få
gräsfjärilar få (jfr 1988-07-04!)
Pieris sp. rätt många
guldvingar flera
blåvingar sedda

Växter, mest längs gamla
banvallen från stugan/tornet
upp mot Kvinnevad på en sträcka
av c 1½ km (ej i systematisk
ordning):

Rumex, mest högväxta arter
Berteroa incana
Filipendula ulmaria
björnbär sp.
hallon
Ononis
Lathyrus pratensis
Hypericum
Epilobium hirsutum
Epilobium (Chamaenerium) angus-
tifolium
Anthriscus silvestris mycket
allmän
Convolvulus arvensis
Echium vulgare nästan utblomnad
Thymus serpyllum
gulmåra my. allmän; nästan
helt utblomnad

Chaenorhinum minus (=Linaria
minor) på järnvägsbanken; tvek-
samt om jag sett arten ~~med~~ sedan
40-talet!

kärrtistel Cirsium palustre: höga
bestånd på ett par ställen på
gränsen mot våtare mark

Jasione montana, monke

Helichrysum arenarium på några
ställena, hade börjat blomma.
många gräs, oklara eller namn
osäkra; jag hade dessvärre
ingen flora ~~med~~ med mig.

Tillägg:

- a) en guldbagge Cetonia aurata
anträffades på Filipendula
ulmaria (sedan mina pojkar
minns jag att guldbaggen
gärna sitter där).
- b) hemma i Lund på e.m. såg jag
i trädgården samtidigt tre
tistelfjärilar, ~~med flera andra~~
~~och några andra~~ + ngn näselfj.
- c) turen gjordes delvis för att
få bättre kunskap om örtvege-
tationen längs gamla banvallen
eftersom där fanns ett så rikt
~~med~~ insektliv sistlidna 4 juli
- d) renskrift skedde delvis genast
efter exkursionen, delvis
först 1988-11-10. GRck.

1988-07-25. Tornsväleräkningar från Ekologihuset . Väder: måttlig
vind omkring V - SV, mest molntäckt av cumulus-artade moln; blå
fläckar. Milt, men ej så varmt som igår. Anteckningarna om torn-
svalor något mera detaljerade än förut, enligt nedan:

<u>tid</u>	<u>antal ex</u> <u>prick</u>	<u>antal ex senare</u> <u>inom samma minut</u>
1104	21	14
05	4	9
06	10	11
07	11	17
08	15	16
09	8	12
10	14	20
11	18	8
12	15	15
13	22	13
14	6	22
15	21	19
16	12	18
17	22	17
18	12	20
19	9	16
20	6	5
21	9	13
22	7	8

molnen reduceras i storlek

FORTS

1988-07-25 forts.

Tornsvälaräkningar från Ekologihuset, forts.

<u>tid</u>	<u>antal ex</u> <u>prick</u>	<u>antal ex senare</u> <u>inom samma minut</u>
1123	9	10
24	4	9
25	3	9
26	4	18
27	20	17
28	8	10
29	3	10
30	9	12

avbrott

1214	4	12
15	11	14
16	15	11
17	10	7
18	16	21
19	19	16
20	20	24
21	1	19
22	25	13
23	20	16
24	19	19
25	9	18

avbrott

1245	24	27
46	14	18
47	16	19
48	29	18
49	21	22
50	22	19
51	13	16
52	18	21
53	18	12
54	18	20
55	21	19
56	14	28

Hemma i trädgården denna dag sågs 3 tistelfjärilar, 1 nässel-fjäril och 3-4 Pieris sp.

1988-07-26.

Mulet men torrt och rätt varmt. - I trädgården vid Tenorgränden såg jag 2 tistelfjärilar, 1 näselfjäril och 4 Pieris sp.

1988-07-27.

Fint väder igen: sol, cumulusmoln. - I trädgården kl c 1100: en tistelfjäril, flera Pieris brassicae, de första jag sett på länge. Även flera Pieris napi/rapae. Efter tornsvale-obsarna på Ekologihuset (se nedan) ånyo korta obsar i trädgården; såg nu 5 nässeljärilar, 1 påfågelläga och 3 Pieris sp. non brassicae. Detta var kl 1530. Tornsvaleobsar:

tid	antal ex	
	först	senare, max.
1312	8	9
13	8	12
14	10	11
15	5	11
16	12	14
17	8	6
18	4	2
19	0	13
20	6	4
21	6	7
22	1	4

tid	antal ex	
	först	senare, max.
1323	3	5
24	3	6
25	3	5
26	2	7
27	4	7
28	10	6
29	5	8
30	3	4
31	6	3
32	1	6

OBS:

- a) enstaka exemplar vid några tillfällen mycket högt
b) antal ex "först" betyder det antal jag finner när klockan är på sekunden som angivet, plus de närmaste sekunderna därefter, om erforderligt. Antal ex "senare, max." innebär det högsta antal exemplar, som setts samtidigt senare inom samma minut.

1988-07-28.

Delvis vacker dag med sol och cumuli. Något kyligare än förut. På middagen och e.m. hopades stora mörka moln, det såg regnhotande ~~ut~~ ut rätt länge, ej minst neråt Malmö! På e.m. efter c 1645 blev det sol igen. Tornsvale-obsar som vanligt:

tid	antal ex	
	först	senare, max.
1746	2	3
47	2	3
48	3	4
49	3	4
50	5	7
51	7	6
52	2	5
53	1	6
54	1	2
55	3	4
56	5	0
57	0	1
58	1	2
59	6	8
1800	3	3
01	2 v	4
02	3	5
03	3	7
04	2	1
05	2	3
06	1	4

avbrott

tid	antal ex	
	först	senare, max.
1833	2	2
34	3	2
35	2	3
36	4	3
37	3	5
38	6	6
39	2	4
40	2	6
41	6	3
42	5	3
43	3	6

När obsarna slutade, var det nästan molnfritt, dock en stor mörk molnbank långt bort i öster.

1988-07-29.

Väder: jämnmulet, det regnade en del ända fram till c 1130 eller något längre. Temp. c 17° C. Vind omkring SO, sikt rätt god. TRots molntäcket är det någorlunda ljust. - Rätt långvariga tornsvale-obsar:

tid	antal ex	
	först	senare, max.
1154	3	6
55	3	5
56	3	3
57	3	5
58	4	0
59	1	2
1200	7	9 a)
01	3	3
02	4	4
03	1	1
04	2	3
05	0	5
06	4	8
07	2	7
08	6	9 b)
09	7	11
10	10	8
11	7	10
12	9	12
13	8	10
14	8	13
15	15	18
16	12	22
17	16	16
18	13	15
19	17	19 c)
20	21	21
21	21	22

avbrott

1245	43	c 47	
46	38	c 40	
47	42	c 42	
48	c 35	c 51	d)
49	45	45	
50	c 40	c 42	
51	c 39	c 40	e)
52	c 40	23	
53	44	c 31	f)
54	c 30	c 25	

tid	antal ex	
	först	senare, max.
1255	31	31 g)
56	28	34
57	34	36 h)
58	37	32
59	17	27
1300	24	26
01	34	35
02	c 32	41
03	c 32	35
04	42	c 38
05	19	29 i)
06	31	38
07	40	33 k)
08	44	52
09	42	42
10	40	33

anmärkningar:

- a) delvis högt
- b) himlen ljusnar lokalt, men den blir ej blå
- c) delvis mycket långt bort, och delvis högt
- d) delvis långt borta
- e) detta är minimisiffror. Många ex ses långt bort i N - NV. Även övriga siffror som försetts med beteckningen c (=cirka) är ofta i underkant
- f) himmel fortfarande grå, men "ljusmelerad". - Vid denna minut ses en tornfalk kretsa över lasarettblocket bland tornsvalorna. En del av rundflygandet sker mycket ofta över blocket, f.ö. norrut från mitt fönster, upp mot gamla vattentornet etc.
- g) många ex långt borta i NV
- h) nu är de (eller de flesta) närmare igen.
- i) glesare, ofta högt
- k) väder nu (fortfarande?) helt mulet och grått, men molntäcke ojämnt. Vind svag.

Kommentar: intressant dag genom de plötsligt höga siffrorna. Rimligen hade ungarna flugit ut. Jämför tidigare dagar och ej minst räkningen gjord 1988-08-04. Även övriga uppgifter jämföras, incl. vad jag såg i Polen. Sannolikt flyttade huvudmängden bort just vid eller nära månadsskiftet juli/augusti. Fler observationer dessa dagar hade varit önskvärda, men det blev föga tid till sådant på grund av den stundande resan till Polen.

Renskrift och kommentar gjord 1988-11-10. - Naturligtvis finns inget bevis för att dessa tornsvalor till stor del var årsungar; inte heller för att de - om de nu var årsungar - kom från fåglar som häckat just i Lund.

1988-08-05 t.o.m. 1988-08-13.

Rundtur i Polen med Berith Cavallin och hennes dotter Elin. Mycket intressant och givande resa. Se särskild dagbok.

1988-08-14, söndag.

Lena och jag var på middag hos Dahms. Omkring kl 1700 flög en gluttsnäppa över deras hus mot S - SSO. Tveksamt om jag sett den över Lunds stad förut; däremot tänkbart att jag hört den passera på nattsträck för mycket längesedan.

1988-08-15, måndag.

Lena och jag samt Anders och Karin Dahm besökte Anders och Eva Enemar i Skepparkroken, Skälderviken. På uppvägen på högst 10 km sträcka norr om Tågarp såg jag tre vipflockar, varav en jättestor, nästan kilometerlång när den lyft, säkert över 1000 ex. De två andra flockarna skattningsvis på 300 - 400 ex vardera. Därtill, på samma sträcka, en flygande ljungpiparflock på c 50 ex.

Mycket fin dag hos Enemars, trevliga samtal, god måltid, mäktiga skön rundvandring som lades så att vi gick inne i skog eller i villakvarter i motvind och tillbaka längs vattnet i medvind; det var fint väder men mycket frisk vind omkring V eller NV.

Återvägen till Lund togs via Ängelholm - Farhult - Jonstorp - och vidare på småvägar på Kullahalvön över Väsby och Ingelstråde - Viken - väg 111 öster om Hälsingborg - kustvägen (ej motorvägen) till Landskrona - Löddeköpinge - Lund, dit vi kom först omkring kl 2130.

1988-08-18, torsdag.

Anders Dahm rapporterade en bivråk över huset, den flög mot S ~~men~~ eller SV men återkom efter en stund. - Denna dag hörde jag trädpip lärkans flyttläte ett par gånger över vår bostad på Tenorgränden 8. Samma dag en tornsvala sedd därstädes, överflygande mot V eller SV, det enda av mig sedda exemplaret efter återkomsten från Polen 13 aug.

Allmänt om insektrikedomen i trädgården i augusti:

Före resan till Polen, alltså under de fem första dagarna i augusti, var blomflugor, bin och humlor mycket rikliga i trädgården. Det var också fint väder den tiden.

Efter återkomsten från Polen, d v s från och med 14 augusti, har antalet individer av alla dessa grupper varit bara en bråkdel av vad det var dessförinnan. Detta observerade jag flera dagar i sträck. Vädret var nu visserligen inte kallt men ofta regnigt och mulet.

Den 27 augusti hade dock antalet bin stigit starkt, övriga nämnda grupper fortfarande fåtaligt sedda.

Notiser augusti 1988 forts.

1988-08-21, söndag.

På förmiddagen kom en tornsvala mot V eller VSV över Ekologihuset.

1988-08-22, måndag.

likaledes på f.m. en tornsvala ungefär mot VSV över Ekologihuset.

de enda tornsvalor jag hittills sett efter återkomsten från Polen den 13 augusti. X)

1988-08-23.

Lena berättade, att en "ormvråk" lyft precis invid huset Tenorgränden 8, när hon öppnade dörren mot trädgården. Fågeln lyfte alltså bokstavligen invid väggen, till hälften under det yviga björnbärssnår som täcker denna vägg. Här är - inom parentes sagt - fruktsättningen rikligare än någonsin. Men i marken alldeles invid stenfoten finns dessutom ett bo av jordgetingar. Vi har sett dem länge, och de flyger ideligen förbi oss när vi sitter på den vanliga platsen vid det yppiga björnbärssnåret. Hittills har getingarna aldrig gjort oss något förnär.

Fågeln, som flög bort med stora och relativt långsamma vingslag, hade i själva verket suttit vid getingboet. Jag bedömer det som helt klart att det måste varit en bivråk. Nästan säkert hade den kommit dit alldeles nyss, ty ingen grävning syntes i marken, och getingarna var kvar och betedde sig helt normalt.

Underligt att bivråken fällde på ett sådant ställe - även om jag vet att sådana fall är kända. För många år sedan såg jag i Falsterbo en ung bivråk, som hittat ett getingbo i en tångvall (gammal vall av Zostera, alltså) i stadens äldsta del och satt kvar trots att folk samlades på ett par meters avstånd från den.

Bivråken på Tenorgränd måste väl ha passerat på låg höjd, annars hade den väl inte kunnat upptäcka getingarna.

1988-08-26.

Vid middagstiden tre tornsvalor över huset, Tenorgränden 8. I trädgården en tistelfjäril stillasittande på blomma i mulet och rätt kyligt väder. - Denna dag såg jag flera svartvita flugsnappare och hörde ännu flera, när jag rörde mig i Lund mellan bostaden och Ekologihuset.

1988-08-27.

Klar morgon, därefter morgondimma, som dock lättade. Det blev m 1 m molnfritt, varmt och lugnt. Disig luft. Klockan 1230 sågs skarptmåsar över Östra Torn, rätt högt, de tog tydligen flygande insekter, nästan säkert myror. Klockan 1320 upptäckte jag 3 bivråkar ad på långt håll; de kretsade tämligen högt och sakta och nära varandra, och de steg till mycket stor höjd. Då övergick plötsligt ett ex till rak glidflykt mot söder. De två andra gjorde likadant, kom c 100 - 150 meter efter den första, med alldeles rak flygbana och samma kurs.

Vädret: efter c kl 1430 blev solskenet mattare.

1988-08-28, söndag.

Jag reste till Stockholm. Skulle lämna flera renskrivna dagböcker till WWF och dessutom, efter telefonsamtal från Sveriges Radio, medverka i ett program just om dessa mina dagböcker. SR ringde därom redan före Polenresan, hade läst i pressen att jag fått anslag från Crafoordska fonden för bevarande och nyttiggörande av dessa anteckningar. Programmet ~~spelades~~ var direktsänt och gick den 31 augusti kl 1025-1040 i P 1. Folket på SR - Lennart Broström och Inger Bergman m.fl. - var högst belåtet (belåtna?!), och själv tyckte jag också att det gick bra.

X) FEL: ett ex sågs 13 augusti. Antalet obsar i aug. i alla fall mycket lågt!

1988-09-01 och -02.

Jag var kvar i Stockholm och överlämnade ytterligare 4 pärmar med renskrivna anteckningar till WWF; de omfattade tiden 1978-03-01 t.o.m. 1980-12-31.

Den 1 sept. var jag på lunch hos Carin Ehrenberg. Hon flyttade i april från Stockholm till Uppsala, hade fått en mycket rymlig och trevlig lägenhet på S:t Johannesgatan 26. Vi hade ~~ingen~~ ingen brist på samtalsämnen, varken under lunchen eller efteråt. Jag återvände till Stockholm kl 1605.

Den 2 sept. avresa från Stockholm 1442, ankomst Lund 2036, dock med några minuters försening.

1988-09-04, söndag.

Mestadels vacker dag, mest sol ~~men~~ och vita moln, men en del bymoln på avstånd. I trädgården c kl 1030 en tistelfjäril, hel i vingarna men ganska ordentligt blekt, framvingarnas framhorn långt ifrån svarta. En timme senare ännu en tistelfjäril, ett annat ex, föreföll alldeles "färskt", framvingarnas framhorn djupsvarta med små vita fläckar, och bakvingarnas vita kantfläckar synnerligen skarpt avsatta. Detta ex satt länge, ej på en blomma utan på en 15 cm hög planta av malört (ej blommande, naturligtvis); Lena och jag beskådade den på 1-2 meters håll. Utomordentligt grann. - I trädgården idag även näselfjäril och kålfjäril sedda, men bara i enstaka ex.

På e.m. en rödstjärt i trädgården.

Jag var rätt flitigt ute i trädgården och letade efter rovfågel men såg ingenting i den vägen.

På kvällen kl 2025 knäppte en rödhake utanför huset. Tidig höstflyttare; finns i varje fall inte här under häckningstiden.

1988-09-06, tisdag.

Vacker dag, rätt varmt, mestadels blå himmel med en del vita moln, klart solsken, svag vind. I trädgården på f.m. ett gammafly, och på middagen en tistelfjäril. Jag hade ärenden i staden, såg en tistelfjäril även vid stationen; detta ex hade vänstra bakvingen ~~avsevärt~~ avsevärt skadad men flög snabbt och bra. - Lena rapporterade också tistelfjäril på granntomten och en amiral i trädgården.

Jag spanade rätt flitigt mot himmelen men såg ej en enda rovfågel, inte heller någon annan kretsare.

1988-09-07, onsdag.

Mycket fin exkursion med Lena, se särskild redogörelse på följande sidor.

1988-09-08, torsdag.

Aven denna dag härligt väder, nästan vindstilla, klar luft, molnfritt på f.m., senare bildades små cumuli som tätnade och på e m gav skugga rätt långa stunder; men detta ändrade ej helhetsintrycket.

Jag studerade himlen från Ekologihuset c 1150-1225. Då nästan ~~molnfritt~~ molnfritt men begynnande cu-bildning. Ytterst litet att se trots my. noggrann spaning: efter långt letande 2 vråkar, en orm, en mycket fjällvråkslik, men art osäker. Båda medelhöjd; den sistnämnda sänkte sig i alldeles rak bana och måste fällt någonstans bortåt Norra Kyrkogården - ett mycket ovanligt beteende över Lund. Den säkra ormvråken återfanns ej. - Omkring 10 minuter senare sågs 2 ormvråkar mycket högt och en sparvhök på jättehöjd. Antagligen även en femte vråk, my. högt. Detta under de angivna 35 minuterna. Därtill dock en oväntad sak: en större hackspett kom med rak kurs mot Ekologihuset från NO, låg höjd, svängde tvärt och fällde i det högsta trädet på Zootis' (Gamla Zootis') tomt, en my. hög och yvig alm. Jämför obsarna vid ostkusten igår! - Gick hem c kl 1350-1415, spanade men såg icke en rovfågel, däremot en hastigt mot V-VSV förbiflygande tornsvala.

Spanade sedan hemifrån tomten, mycket länge, fann äntligen en ormvråk som i rak bana gled mot SV-SSV. Inga andra vråkar i dess närhet. OBS väderlekstypen! - Kl 1530 kom samtidigt 3 stora dagfjärilar förbi, my. snabbt, men ett ex fällde sekundlångt på min tröja - det var en amiral!!!

1988-09-07, onsdag.

72

Drömväder, kristallklart, lugnt, god sikt; morgonen ~~blev~~ rätt kylig, men det blev snart varmt. Lena och jag beslöt att göra en rundtur. Från Lund 1015, ankomst till Krankesjön (vanliga tornet) 1040. På utvägen 1 kretsande ormvråk vid Revinge samt en liten flygande starflock på c 15 ex, f ö nästan ingen fågel sedd på den sträckan.

Jag stod i tornet 1043-1113. Ovanligt mycket fågel på närmsta klarvatten, och de låg också mycket jämnt spridda, arterna blandade om varandra. Även längre ute en hel del fågel, till stor del lättbestämd eftersom sjön låg spegelblank och ljuset var utmärkt. Längst bort i väster dock en del obestämmd vattenfågel. Nordöstra delen av sjön fågeltom, såsom det brukat vara sedan flera år.

Jag såg:

skäggdopping några

häger 1

grågås c 500 ex synliga, låg (som de ofta gör) i eller invid de vassruggar som avgränsar närmsta klarvatten åt N och NV. Rimligen låg här också en del grågäss dolda bakom ~~vass~~ vassar etc; totala antalet kan mycket väl ha varit c 700 - 800 ex!

knölsvan: på närmsta klarvatten 2 ad 2 juv ehuru ej alla i sällskap; längre ute återsåg jag den mycket stora kullen, den innehöll idag bergsäkert 2 ad och 10 pull/juv, stora men ej fullvuxna, och en av dessa ~~ungfåglar~~ ungfåglar var vit.

Alla 10 tedde sig helt likstora, och jag tror verkligen att de utgör en kull (utan adopterade ex, alltså). Dessutom sågs 2 andra kullar, antal ungar ej säkert fastställt. Vidare summa c 16 knölsvanar ad, delvis ensamma, men minst 5 låg nära varandra på klarvattnet långt ute.

gräsand: märkvärdigt få synliga, bara något tiotal på NK (=närmsta klarvatten).

kricka summa 2 ex NK

bläsand säkert 50 ex NK

stjärtand sedd NK

skedand flera ex NK

brunand: på NK c 200 ex, längre ute låg stora flockar; säkert sågs mellan 300 och 400 i sjön

sothöns: på NK c 400 - 500, längre ute, delvis långt bort, låg sothöns i stora ehuru rätt glesa flockar, totalantal sedda skattat till mellan 1000 ~~och~~ och 1400, men däri ingår något hundratal som låg mycket långt ute och bara delvis kunde bestämmas kritiskt

Tre danskar vistades vid tornet; en av dem var däruppe när jag kom. Han ~~var~~ var mycket fågelkunnig och gav mig följande besked utöver vad jag själv hann se; tillsammans med sina kolleger hade han sett

sångsvan: 2 ad 4 ungar

skäggdopping: bl.a. någon icke fullväxt unge

vigg: c 50 ex

kricka c 20 ex

snatterand 2 ex

Vidare såg vi, mest från tornet: storskarv 2 ex liggande långt ute i sjön

skratmåls helt få över sjön, bara c 5-6 ex sedda

fiskgjuse: 1 länge sittande på fiskepåle, 2 andra flygande

glada: minst 2, troligen 3 sedda

ormvråk först noll, sedan 4 + 10 + enstaka andra, de flesta kom på stor höjd från NO

sparvhök: 1 ex mobbande en kretsande vråk på stor höjd

tornfalk: 3 ex flög skrikande nära varandra och fällde i det ensamma körsbärsträdet vid f d sandtaget. Säkerligen en kull eller del av en kull.

Kl 1115, när vi samtalade med danskarna nedanför tornet, kom en flock på 21 storskarvar på stor höjd mot väster!

Forts.

1988-09-07 forts.

Småfågel: en del i träd och buskar, studerades ej närmare, men jag såg och hörde överflygande gulärlor ett par gånger, och jag hörde bergfink mycket tydligt (trodde mig höra den över Tenorgränd i Lund igår men blev ej alldeles säker). Tidigt datum!

Danskarna gav också besked att de sett och hört brandkronad kungsfågel ~~här~~ här vid tornet ungefär en halv timme innan Lena och jag kom hit!

Från c kl 1100 blev några mycket små cumulus-anlag synliga i öster, de växte rätt fort, och i fortsättningen syntes sådana moln mest hela dagen, dock förblev det nästan oavbrutet solsken och nästan vindstilla. Danskarna hade observerat detsamma som jag fann i Falsterbo på 40-talet, nämligen att sträcket av rovfågel och andra stora seglande/kretsande fåglar tenderar att bli tunt eller sparsamt just vid dessa extrema väderlekslägen, särskilt om himlen förblir molnfri. Måne detta är en riktig iakttagelse eller det beror på att fåglarna flyger dels glost (mindre beroende av ledlinjer, kanske) dels så högt att de ej kan ses från marken utan särskild utrustning?

Vi lämnade tornet kl 1127. Det skulle varit roligt att studera Krankesjön noggrannare idag, men vi hade bestämt oss för att fortsätta till Österlen.

Konstaterade att avloppet från Silvåkrakärret just höll på att fördjupas, stora vallar av jord uppkastade. Även ängen (betesmarken) närmast öster om kärret (mellan kärret och vägen Silvåkra - Veberöd) hade nygrävda diken.

Sädesärlor på vägen. Vombs ängar ej stopp, men vi såg 1 ormvråk och 1 glada. Letade förgäves efter tranor. Bofinkar vid Vombs Södergård. For genom Furet till vanliga utsiktsplatsen vid sjöns SO hörn, stannade för rundtitt men granskade ej sjön. Fin himmel men inte en rovfågel sedd. Fortsatte via Björka - väg 12 - Sjöbo Ora, såg bara 1 glada nära Spjälla; for rätt snabbt och nästan utan uppehåll vidare österut på väg 12, såg 1 tornfalk före Tomelilla, såg helt enstaka ladusvalor och obestämda svalor, såg ingen stare utöver ~~den~~ den i början nämnda flocken.

Kl 1222, öster om Tomelilla, dock en gles starflock på c 50 ex. Därefter blev det massor av mås, skrott- och fisk-, på plöjd mark nära Ö Tommarp, och c 50 + 30 vipor på fält. Råkflockar och blandflockar råka + kaja sedda, bl a vid Järrestad, men ej alltid antecknade. Järrestad 1 tornfalk ~~och~~ 10 - 15 ladusvalor. Ett fåtal starar gående bland kossor

Kl 1236 passerar vi Simris (vi ville till Brantevik). Ser havet, och Bornholm ses som en svag kontur vid horisonten

Ankomst Brantevik 1242, står vid hamnen, då kommer 85 + 30 ejdrar förbi utanför, rätt nära, samtliga ex är mörka. Kort därefter ytterl. 25 + 70 mörka ejdrar på samma sätt, längre ~~ute~~ ute, men alla lågt liksom de föregående. 13 tärnor juv, fisk/silver, passerar längs kusten mot S, fisktärna av lätet att döma, men alla ej kritiskt bestämda. - Vi letar efter hemslöjdsaffärer, finner ~~också~~ också den som Lena bespetsat sig på, men den är stängd för säsongen

Kl 1305 kommer en flock på 90 ejdrar som förut, däri en guding!! Alla andra mörka. Kajflockar, en lågt, en mycket högt. - Vi forts. till Simrishamn. Massor av skratmåsar både vid havsstranden och på fält och vid någon fabrik väster om vägen, även massor av gråtrut vid stranden. Inalles på rätt kort sträcka säkert 3000-4000 måsar, och ytterligare något tusental blev det vid ~~Ø~~ Simrishamns hamn, mest gråtrut, dussintals havstrutar ad, skratmåsar talrik, fiskmåsar sedd i ringa antal. Litet ladusvalor och några hussvalor över staden. Tog en god fika, beskådade Herrlinska gården, ytterst sevärd, såg ut att stå oförändrad sedan senare halvan av 1800-talet.

Fortsatte från Simrishamn nordvästut längs kustvägen, såg 1 ormvråk helt nära (men obs hur litet rovfågel som setts sedan vi passerat Sjöbo Ora!). Körde ner till ~~Baskemölla~~ Baskemölla hamn, och gick där och strax norr därom kl 1440 - 1505. Ladusvalor juv, c 20 flög här,

1988-09-07 forts.

en gröngöling skrek helt nära, och 2 större hackspettar flög ut från ett stort lövträd. Rätt anmärkningsvärt: ~~dessa två kom i sällskap, alldeles bredvid varandra.~~ - Utanför hamnen låg 14 + 15 + 2 knölsvanor ad = summa 31 ex. Flock på c 35 grönsiskor kom nära, svängde snabbt.

Kl 1504 kom ännu en ejderflock: 75 mörka ex rätt nära utanför kusten, lågt ss föregående flockar. Jag har hållit nästan oavbruten spaning över havet.

Vi lämnar Baskemölla, fortsätter på huvudvägen mot Vik, ser 1 ormvråk kretsa ganska lågt, ser ännu en större hackspett, den flyger tvärs över vägen, kurs ungefär VSV eller V.

Kl 1513 ankomst Viks hamn, fortsätter snart.

Kl 1522 " Knäbäckshusen, stannade här till 1605. Helt paradisisk plats, gick ner till stranden, skådade ut över Östersjön, gick i kanten av fruktodlingar, letade insekter på vedtravar av björk, gamla äppelträd, barrträd m fl ~~träslag~~ träslag men fann intet, och även fågellivet var synnerligen fattigt: litet mesar, svartvit flugsnappare, lövsångare, litet ladusvalor; nästan inga större fåglar. Men just när vi skulle fara tillbaka till stora vägen, kl 1604, kom en nötkråka från norr, syntes länge, flög hela tiden; ett slag tycktes en svala följa efter den och ofreda den, men bara kort. - På återvägen kråkor och råkor, jag letade efter svartkråka men fann ingen säker. OBS att både grönsiskeflock, 3 större hackspettar och 1 nötkråka sågs här: männe invasion på gång?

Vi fortsatte. Nära Rörum 1 högt ~~gum~~ kretsande ormvråk. Tämmligen rikligt med ladusvalor här. Passerade Kivik och Brösarp. Tänkte äta en matbit på Brösarps Gästis, men den stängde just för dagen! Klockan var 1630, stället sades vara öppet till kl 1700, men ingen personal att finna. Vi for via Christinehof - Andrarum - Vanstad - Anklam - Sjöbo, kom dit 1715. Här fick vi en god måltid på Gästis: stekt bergtunga med svamp, Lena en Ramlösa, jag en folköl. På hela sträckan till Sjöbo mycket litet att se: en del svartfågel, litet svalor. Sädesärlor ofta på vägarna.

Sista biten till Lund togs via Torps gård - Övedskloster - Vombsjöns NV hörn - dess V sida - Vombs ängar - Silvåkra - Tvedöra - S Sandby - Lund, ankomst dit 1920. På denna sträcka:

1 tornfalk	} nära Svansjö
1 glada	
1 tornfalk	} vid Vombsjöns NV hörn
c 700 skrattmåsar	
några fiskmåsar	
" gråtrutar	
minst 7 havstrutar ad	
några få gräsänder	
en (!) sothöna	
en snöskata överflyg.	} på fiskepålar
2 obestämbara småvadare	

2 storskarvar varav	} på fiskepålar
en ljusbukad	

29 andra stor-	} på fiskepålar
skarvar	
	t.nära sjöns
	SV hörn

4 grågäss på marken V om vägen sädesärlor allmänna, flög över mot O - SO, förmodligen mot nattkvarter.

6 hägrar skall tilläggas, stod på sandrevlar här

På återvägen över Vombs ängar sågs 2 tornfalkar och nära Silvåkra by (i det som tidigare var en allé) en ormvråk.

Det var en härlig färd i alldeles sagolikt väder. Men vi körde långa sträckor utan att stanna och gjorde inga grundliga studier utom, i viss mån, vid Krankesjön.

Diverse tillägg och rapporter från andra: se nästa sida.

FORTS.

1988-09-07 forts.

Övriga observationer:

- 1) I Lund, på morgonen mellan kl 0330 och 1000, hörde jag överflygande järnsparv, bofink, grönsiska och trädpiplärka.
- 2) Fågel på övriga platser utom Krankesjön:

kråka naturligtvis sedd många ggr, bl a flock på 3 ex på landsvägen vid Ivans backe, och flock på drygt 20 ex tillsammans med ett antal råkor på fält vid nedfarten till Knäbäckshusen. Här letade jag efter svartkråka, men obs-förhållandena var inte idealiska och intet säkert resultat erhöles. För övrigt var kråkan inte alls särskilt talrik. Knappst ett enda ex sågs exempelvis mellan Lund och Revinge på utresan.

sädesärta allmän på vägarna, oftast några få ex tillsammans.

De tycks allra oftast lyfta i tid för att undkomma bilarna, men jag tror att betydligt fler förolyckas om bilarna håller c 100 km/timmen eller mer. Och sådant förekommer ju överallt.

svalor: ladusvala sedd ofta, ej minst på Österlen och vid dess strand från Brantevik till Kivik, men alltid i små sällskap, sällan mer än 15-20 ex sedda samtidigt. Juv övervägde starkt. Hussvala fåtaligt sedd, backsvala sedd och hörd i enstaka ex övriga småfåglar: det var rätt gott om småfågel i träd och buskar, lövsångare förstås, Sylvior hörda, jag såg rödstjärt, svartvit flugsnappare, grå flugsnappare m m, men jag studerade dem ytterst litet idag.

måsfågel: massvis vid ostkusten, dels vid hamnarna och på eller nära stranden, dels över havet, dels flerstädes på fält nära kusten. Många tusen ex inalles, mest skrattnås och gråtrut. Fiskmåns och havstrut sedda. - Utanför Knäbäckshusen bara sparsamt med mås.

- 3) Fågel vid Krankesjön: platsen hade varit förtjänt av noggrannare undersökning. Sjön var avgjort rik på fågel. Mycket vattenfågel långt ute kunde bestämmas, huvuddelen var sothöns och rätt mycket brunand; men flockarna längst bort i västra änden ej säkert bestämbara. Individantalet där högst osäkert, skattningsvis ett par tre hundra.

- 4) Jag hade hoppats få se tranor idag, exempelvis på Vombs ängar, eller passerande på sträck mot S. Därav blev intet, dock föga underligt egentligen eftersom vi färdades relativt fort och gjorde få uppehåll. Jfr nedan, rapporter från andra.

- 5) Insekter: blomsterprakten var stor, ej minst i Österlens trädgårdar. Jag hoppades få se exempelvis tistelfjäril och amiral, kanske rentav i antal detta år. Men resultatet blev högeligen magert: en nästan säker tistelfjäril i Simrishamn, ett fåtal nässelfjärilar, ett måttligt antal Pieris sp, och en citronfjäril i Baskemölla. Ingen som helst indikation på rik förekomst alltså. Ett lustigt fynd för mig var en egendomlig, ytterst smalt byggd Syrphid på fönstret på Sjöbo Gästis, där vi åt vår aftonmåltid. Jag tog exemplaret och lämnade till Hugo nästa dag. Det var en art av sl. Baccha, som bara har två arter i Sverige, troligen B. elongata. Ingendera arten sällsynt, men jag hade aldrig sett den förr.

~~Rapporter från andra:~~

Rapporter från andra: (a) de tre danskarna hade rest runt i Skåne flera dagar; hade bl a sett 3000 (tretusen) grågäss i Snogeholmssjön 5 sept och ett par hundra tranor på Vombs ängar 6 eller 7 sept, troligen just ankommande från norr. I Falsterbo hade de sett eller hört bl a om 2 mindre skrikörnar och en gammal stäpphök hanne, och de hade (troligen 6 sept) haft 300 bivråkar på sträck. (b) Anders Dahm hade haft 7 svartmesar i trädgården (trol. 8 sept), och vid sydkusten nära Smygehuk hade han och andra 7 sept hört flera översträckande tranflockar men ej kunnat se dem, de hade tydl passerat på oerhörd höjd i det fina vädret. En jorduggla sedd där också! Även nyligen haft göktyta i sin trädgård. (c) Berith Cavallin rapp. 8 sept: över Vombs by överflygande tranflockar mellan kl 1100 och 1300 flera ggr de sista dagarna.

OBS: det lutar mot invasion av flera arter: se obsarna av större hackspett nötkråka, svartmes och grönsiska!

1988-09-18 -- 09-24.

Denna vecka tillbragte Lena och jag på Varbergs kur^{an}stalt. Vi bodde på Hälsohemmet och fastade hela veckan. Dagarna måndag - fredag, d v s 19-23 sept, fick vi medicinska bad i kurhuset, beläget helt nära Varbergs fästning. Synnerligen skönt. Att fasta var en ny erfarenhet för mig; och det gick mycket lättare än jag trott. Ingen huvudvärk, måttliga hungerkänslor. Jag gick ner i vikt från 80,5 till 75,5 kg.

Vi besökte Varbergs fästning och museum (det sistnämnda ligger inuti fästningen). Mycket givande. Gick kortare rundor, en dag dock en längre vandring: efter besöket på museet gick vi längs stranden en sträcka mot söder och tillbaka till Hälsohemmet på Träslövsvägen.

Vädret var rätt ostadigt, regn ibland, ett par dagar mycket frisk vind omkring väst. Men på våra vandringar fick vi praktiskt taget intet regn på oss.

Fågelobsar mycket magra:

21 sept.: vid fästningen rätt stor, mycket gles flock snöskator, minst c 35 ex.; flocken steg efter diverse rundflygningar och begav sig ut över havet på stor höjd, var dock föga sammanhållen, många ex sågs vända, och jag tror att alla vände. Vid stranden, på en vägbrytare av stora stenblock, såg jag 2 skärpiplärkor alldeles utmärkt. Arten hör inte till dem jag ser ofta. När jag nu efter lång tid återsåg dem, tedde de sig påfallande mörka, och locklätet föreföll mig mycket tydligt skilt från ängspioplärkans.

obsen
gjordes
22 sept.

22 sept.: på morgonen vid frukosten (som bestod av potatisvatten och linfröavkok) skådade jag ut genom fönstret och fann att det pågick ett ganska bra småfågelsträck. Fåglarna kom i små och relativt glesa förband, stundom även ensamma. Under fem minuter, kl 0809-0814, räknade jag 58 ex = c 12 ex/minut. Allra mest var det fink, rimligen bofink, men andra arter kan ha deltagit. Det var mulet men annars rätt hyggligt väder, och vinden hade avtagit sedan dagen innan. När jag sedan gick ner till kurhuset, sågs fortsatt sträck av småfågel över staden. Ingen förtätning av sträcket närmast kusten kunde ses.

Snöskateflock, kanske densamma som föregående dag, sågs vid kurhuset/fästningen. Flocken visade sträckpro liksom igår, gick upp högt och rörde sig utåt havet men var hela tiden gles, som vanligt hos snöskatan; och enstaka ex, eller några stycken, vek ibland starkt av och skilde sig från flocken - också som vanligt hos denna art.

Skärpiplärkorna sågs denna dag.

23 sept.: på morgonen småfågelsträck, men svagt; under tiden 0809-0814 räknade jag 12 ex från matsalsfönstret. Gick c kl 0845 ner till kurhuset, såg endast ytterst få översträckande småfåglar.

24 sept., lördag: återresa till Lund med tåg, avgång Varberg 1615, ankomst Lund 1850. Tåget gick via Ängelholm - Åstorp.

Väder: mycket växlande. Frisk vind omkring väst, stundvis m l m blå himmel ehuru mycket moln, stundvis mörkt och regnigt. Trots detta ett oväntat intressant utbyte. Stor fågelrikedom. Stor flock snöskata, säkert 100-200 ex, söder om Varberg, därefter på många ställen mycket stora småfågel-flockar lyftande från fälten (stubbåkrar, plöjnader) nära järnvägen. Det var alldeles övervägande fink, rimligen bofink. (Grönsiska sågs ej från tåget men väl i flockar i Varberg). Vidare var kråkor påfallande allmänna mångenstädes längs järnvägen, ej i stora flockar men överallt på fälten, ofta några intill varandra. Vid Åstorp jättelik, blandad svartfågelflock, tydligen mot nattkvarteret. Ringduva ofta, skogsduva lyfte nära järnvägen, en stor vipflock på fält nära Veinge. Stare bara ett par småflockar. Sällan har jag sett så mycket småfågel på en så kort tågres, särskilt märkligt eftersom obs-möjligheterna stundvis var dåliga. - Fick kort efter återkomsten till Lund veta att småfågeltillgången varit utmärkt god både vid Ottenby och Falsterbo.

1988-09-30, fredag.

Lena och jag gjorde rundtur till Krankesjön, Vombs ängar och Håckbergamarkerna, men ej till Vombsjön. Start från Lund 0927 i utmärkt fint väder: frisk SV vind, sol, klar sikt, kyligt; några små glesa molntrasor hade börjat bildas.

Vi for vanliga vägen via S Sandby - Revingeby - Kvinnevad till Krankesjön, stannade vid vanliga platsen vid Silvåkratornet 0950; jag gjorde my. trevliga obsar därifrån 0950-1040. Sedan färd till Vombs ängar, var där 1045-1105, for ner till väg 12 och ~~fram~~ vidare till Veberöd, där vi handlade litet mat och dryck. Fortsatte 1135 på vägen mot Skurup, men ~~fram~~ vid Dörröd vek vi av mot Håckaberga, stannade dock vid vägskalet, där vägen från Dörröd träffar vägen Håckaberga - Skurup, här obsade jag 1145-1205 med magert resultat. Därpå ner till Håckbergakärret; nya obsar, och så tillbaka till Håckbergasjön, där jag stannade där 1225-1245, vid slottet och fortatte studierna 1255-1305. Jag granskade även sjöns avlopp (två stycken!) i förhoppning att se strömstare och/eller forsärla, men detta misslyckades helt, eftersom avloppen inte förde något vatten. Sjön är konstlad; för mycket längesedan lades en vall som blockerade dalen, och på en holme i den så skapade sjön byggdes slottet. Avloppen kan regleras med dammluckor. Men jag vet inte varför de var helt stängda idag. Vattenståndet i sjön föreföll normalt. Men nedanför dammluckorna och vidare nedströms i de steniga strömfårorna låg förstas massor med avfall: plast, ~~my~~ metallburkar, **allsköns** orenlighet.

Från Håckaberga for vi via Genarp - Björnstorps slott - nya väg 12 - Knivsåsen - gamla väg 12 - Dalby - norrut mot S Sandby men tog av till Rögle Kloster - Hardeberga - Ö Torn - Lund, ankomst dit 1400.

Jag ger härnedan två artlistor, en från Krankesjön och en från färden i övrigt. Utbytet vid Krankesjön blev utmärkt, för övrigt blev intrycket mycket blandat: rovfågelaktiviteten var rätt låg, men antalet sedda småfåglar var utomordentligt högt. Eftersom vi lade huvudvikten på rovfågel och vattenfågel granskade jag emellertid inte småfågelflockarna på avstånd särskilt noga. Det hade förresten varit nästan omöjligt att ~~finna~~ hinna med: mängder av småfågel vistades långt ute på harvade fält, betesmarker etc., och jag rör mig nu mycket tyngre och långsammare än förr.

Artlista från Krankesjön med närmaste omgivning:

(NK = närmsta klarvatten)

skäggdopping: 1 juv NK; 2-3 andra ex sedda långt ute

storskarv: 6 ex satt på de låga, tillsynes fyrkantiga "ställningar" som till ett antal av 12-15 stycken står nära varandra i vattnet en bit utanför NK

häger: 4 juv stod alldeles intill varandra, sannolikt på en liggande gren i en vasskant i yttre delen av NK

knölsvan. På NK 2 ad med 2 juv. Längre ute, på olika ställen, fann jag följande: (a) 3 ad med 7 bruna juv, (b) 2 ad med 5 juv, alla dessa 5 hade ovanligt väl avstickande ljusa bröst, så att man på långt avstånd bara såg den gamla fågeln och bredvid den fem mindre, vitaktiga fläckar. Sällan sett detta så bra förut. (c) 1 ad med 5 juv, och (d) summa minst 11 ~~stora~~ m 1 m spridda ad. Mycket långt bort i västra änden av sjön fann jag dessutom en kull på 2 ad med minst 5 juv; kullen bestämbar på grund av starkt ljus, men exakta antalet ungfåglar kunde jag inte se. Alltså summa fem ungfåglar sedda av mig. Men naturligtvis kan fler ha funnits. Den ovanligt stora kullen på 10-11 juv varav en vit ("polsk svan") fann jag inte idag - men visst är det rimligt att tro att kullen smält ihop och nu bara omfattar 7 juv. den

sångsvan: i det ögonblick jag äntrade tornet hördes högljudd musik av sångsvan. 3 ad tätt intill varandra kom lågt från N - NO och fällde

FORTS

1988-09-30 forts.

mycket vackert på NK under fortsatt trumpetande. Jag bekikade dem noga: massor med gult på näbbarna! Efter ett par minuter lyfte de och flög c 500 m västerut, fällde på nytt och låg kvar. Ovanligt tidigt datum. Men nu finns ju häckande sångsvanar i Skåne sedan ett par decennier, och de kan kanske väntas röra på sig tidigare på hösten än de nordskandinaviska fåglarna.

obestämd svan: minst 2 + 2 svanar ad låg långt bort i V-NV, delvis fritt synliga, men artbestämning inte bergsäker, dock troligen knölsvan.

gräsand: på NK c 500 ex, koncentrerade till södra delen jämte det öppna stråket från kanalen från Silvåkrakärret. Längre ute ett par smärre flockar, skattade till c 15 + 30 ex; och mycket långt bort låg en tät andflock, vari huvudmassan utgjordes av gräsand, minst 150-200 ex, kanske mycket flera. Denna bestämning kunde göras när det tillfälligt var svag vind, men inte på långt när alla ex i den flocken kunde bestämmas. Se även nedan för behandling av fåglarna på NK

bläsand: på NK c 500 ex, tydligt ansamlade till norra hälften av den fria vattenytan. Därutöver ej sedd. Se nedan

kricka: liten flock på drygt 10 ex sedd på NK

stjärtand: summa 1 ex funnet på NK

skedand: också summa 1 ex " " "

brunand: 1 hanne i praktdräkt och ett ~~annat~~ annat ex upptäckta på NK

vigg: flock på 14 ex lyfte oväntat från NK, flög runt, fällde åter obestämda änder:

a) jag hann inte bestämma alla änder på NK, men de flesta

b) en fullkomligt obestämd and låg på NK och flög en gång runt i sällskap med c 5-6 gräsänder. Fågeln hade askgrått huvud och även i stort sett enfärgat askgrå kropp, dock en avstickande vit fläck på hakan/strupen men ej längre ner på halsen eller bröstet. Vingarna hade otydliga ljusa teckningar; ~~men~~ det fanns inga vita band såsom hos gräsanden, och om vingspegel fanns var den helt oansenligt färgad. Absolut inte heller några andra av-
~~stickande~~ stickande ljusa teckningar på vingarna. Storlek som gräsanden, men verkade tunnare i byggnaden. Jag har ingen aning om hur denna and skall placeras.

c) långt bort i väster låg andflockar som endast delvis kunde bestämmas (se gräsand härovan). Säkert fanns hundratals obestämda vattenfåglar därborta (änder och/eller sothöns).

Änder och sothöns på NK: summa c 1600-1700 synliga exemplar incl. sothönsen. Anderna låg som härovan sagts, men inne bland dem låg sothöns överallt, och alla fåglarna låg osedvanligt jämnt fördelade på NK, ungefär samma inbördes avstånd mellan alla individerna. Sällan man ser fåglarna så likformigt spridda på denna yta. Totalsiffran 1600-1700 är korrekt, var dock rimligen något högre eftersom en begränsad yta av NK är dold bakom de höga Salix-träden ute i sumpen.

brun kärrhök: först 1 juv, sedan ~~en~~ 1 ex till som nästan säkert var en hona (och ingen juv). De kom lågt, skrämde många ggr häftigt upp änder och sothöns, som lyfte så att det skummade om dem. Men mer än kanske 100-150 ~~ex~~ ex var aldrig på vingarna samtidigt, och de tog aldrig höjd utan fällde efter ett par 100 meter som ~~vanligt~~ mest. Detta skådespel upprepades rätt många ggr, vilket hjälpte mig att bestämma änderna. - Senare, när jag just kommit ner från tornet, kom 2 bruna kärrhökare juv över sjön på c 50-75 m höjd, nära varandra. Förmodligen 2 ex som jag inte sett tidigare, men för säkerhets skull anger jag antalet sedda ex inalles till bara tre.

sparvhök: förbi tornet, mycket lågt, kom först 1 hanne juv och sedan ännu 1 juv. Senare blev en tornfalk mobbad över f d sandtaget av en tredje sparvhök

fiskgjuse: 1 sent ex över sjön, sakta, höjd c 100 m. Var en tydlig juv. Kom rakt över NK med dess massor av änder, men dessa reagerade föga eller inte alls (jämför reaktionen inför bruna kärrhökarna)

FORTS

1988-09-30 forts.

tornfalk: vid ankomsten sågs 1 ex ryttla över f d sandtaget. Tre kvart senare sågs tornfalken, förmodligen samma ex, på samma plats, nu hårt mobbad av en sparvhök

sothöna: på NK c 500 ex, likformigt inströdda bland änderna, särskilt bland bläsänderna. Nästan alla som studerades noga såg ut som gamla fåglar; helt enstaka fåglar i ungdräkt upptäcktes dock. Reagerade inför bruna kärrhökarna ungefär som änderna. Se föregående sida beträffande uppträdandet på NK. - Längre ute på klarvattnet låg minst två mindre "flotttiljer" av sothöns, en på c 40 ex, en antagligen på över 60. Fler kan ha funnits långt bort i väster, bland obestämda vattenfåglar (och givetvis även dolda bakom vass etc.).

skrattnås: några få lågt flygande över sjön mot V. Senare en välsamlad flock på c 20 ex liggande långt ute

fiskmås: en ensam ad sedd flygande

havstrut: en grann ad låg bredvid skrattnåsflocken

obestämd tärna: långt ute ett ex, svårbestämbart, ljus, kan ha varit någon fin sak

ringduva: 1 ex förbiflygande (jfr skogsduva, följande tabell!!)

ladusvala: omkring kl 1005 kom ett ensamt ex, juv, förbi tornet mot SV. Senare kom ett glest förband på minst 10 ex på samma sätt.

Alla, som jag såg bra, var juv.

ängspiplärka hörd

talgoxe: liten flock kom norrifrån (rättare kanske: från NO), flög en och en från träd/öpp till träd/öpp som de brukar, passerade tornet mot SV

bofink sedd och hörd

grönsiska sedd och hörd ideligen, delvis i smärre flockar som hastigt sträckte förbi, delvis var det enstaka ex eller några få tillsammans som flög runt, fällde, etc. Inga stora flockar, men avgjort allmän

obestämda småfåglar: i luften mest hela tiden, dock alls intet masssträck. Snarare flög de åt olika håll, ensamma eller i smärre glesa förband. Individantalet dock hanska stort. Rimligen mest bofink och grönsiska. men säkerligen andra arter ~~mm~~ också, jag trodde mig höra sävsparv, ~~mmmm~~ kanske även gulspurv, grönfink m.fl. Bergfink inte hörd. - En del småfågel flög mot NO (vanligt fenomen på f.m.).

kråka: ett par överflygande ex.

Allmänna anmärkningar om [Krankesjön] obsarna vid:

- a) vackert väder, mycket god sikt, utmärkt belysning. Men tyvärr frisk till rätt hård, byig vind, vilket försvårade bestämningarna på långt håll. Tillfälliga moment av m l m lugnt väder förekom dock.
- b) den ojämförligt starkaste koncentrationen av fågel var på NK. Ute på klarvattnet låg fåglar i flockar, men ingen stor flock. Längst bort i väständer dock mycket fågel, som delvis kunde bestämmas till gräsand. Den s k "tarmen" var tom på fågel, likaså den del av sjön som jag brukar kalla "nordöstra delen".

Artlista från övriga lokaler:

skäggdopping: 1 ex sett H

häger: 1 ex flygande över H

gräsand: i H dels en gles flock flock på 30 ex, dels ett par, ~~♂♀~~ intill varandra. OBS det ringa antalet!

glada: 1 ex kretsande vid Kvinnevad; ruggade i stjärten. Därefter 1 ex VÄ och 1 ex söder om Veberöd

ormvråk: 1 över Heljesjön (Helgasjön) vid Vomb, 1 på telefontråd nära Veb., kort därpå ännu 1 på samma sätt(!); vid D passning 1145-1205, med god sikt mot NO över skogarna; här hände mycket litet, av ormvråk bara 1 + 1 ex sakta nalkande, stigande. Vid Häckebergakärret

Förkortningar härnadan:

H = Häckebergasjön + närmsta omgivningar

D = platsen där vägen mot Dörröd tar av från vägen Häckeberga - Skurup.

VÄ = Vombs ängar

Veb = Veberöd

1988-09-30 forts.

80

SSV.

i fint solsken 1225-1245 sågs endast en rovfågel, en ormvråk som steg upp ut bokskogen och i skruvar och svängar steg allt högre, till c 200 m höjd, varefter den gled mot S-~~SV~~ Intressant färg: övre vingtäckare gräddvita med anflog av orange, stjärt delvis ljus, undersida på kropp och vingar också rätt / ljusa, huvudet brokigt i mörkt och vitt, mörkt fält runt ögat. Mycket säregen dräkt. - Senare 1 ormvråk nära Skryllegården. Öväntat få ex!!
fjällvråk: 1 ex kretsande över VÄ. Min första bergsäkra i Skåne i höst, men jag såg arten nära Varberg c 20 sept., låt vara att den obsen ej var extra prima.
sparvhök: vardera 1 ex nära S Sandby på utvägen, 2 eller troligen 3 ex vid D, 1 ex Knivsåsen och 1 ex nära Skryllegården
tornfalk: 2 ryttlande nära varandra nära Revingeby, 1 sedd Kvinnevad, 1 på VÄ, 1 vid Knivsåsen
obestämda rovfåglar: 2 på my. långt håll bortåt Vombs Norregård, och 2 på hemvägen nära Dalby resp. Rögle Kloster. Sannolikt ormvråk; ett ex kan dock ha varit en finare sak, blåhök??
fasan: på hemvägen fler än vanligt: 2 tuppar över vägen nära Genarp, närmare Dalby 3 tuppar, senare 1 ex nära Rögle soptipp.
vipa: på skördat fält i ~~den~~ kanten av VÄ en flock, troligen minst 100 ex.
skrattnås: i vägkanten strax bortom Ö Torn gick en stor plog, bakom den, bara c 1-4 meter från körbanan, fladdrade resp gick c 200 skrattnåsar, ovanligt orädda. Hög andel icke utfärgade ex. Senare måsflockar på fälten flerstädes, men ej stora och ~~den~~ oftast ej noga studerade.
fiskmås: nära vipflocken på fältet minst 15 fiskmåsar, / mest juv. Nära Ö Torn på hemvägen flock c 50 fiskmåsar, allra mest juv.
skogsduva: vid uppehållet vid D kom en flock på 8 ex snabbt och lågt mot SV, och vid H en stund senare en flock på c 20 ex på samma sätt. Nära Björnstorp flock 4 ex.
OBS dessa iakttagelser! Säkert sträckande flockar. Jämför mina i Falsterbo vunna erfarenheter

att skogsduvorna reagerar snabbare på en väderleksförändring. När sträckvädret bättras, kommede igång något dygn ~~innan~~ före ringduvorna. ~~innan~~ Om 2-3-4 goda sträckdagar kommer i följd, är därför den procentuella andelen skogsduvor störst under första och kanske andra dagen i en sådan period, medan ringduvan dominerar procentuellt starkast (och naturligtvis även i absoluta tal starkast) under andra-tredje-fjärde dagen.
(ringduva sågs ej denna dag, så näsom på ett ex vid Krankesjön, se artlistan därifrån!!)
gröngöling: 1 ex flög förbi, högljutt ropande vid Häckebergakärret
sånglärka: några ex VÄ, även hörd ytterligare något gång
ladusvala: relativt många över VÄ, säkert sågs 30-40 ex som rörde sig glest och lågt och i stort sett mot S eller SV. Senare några ex, högst 6-8, över Häckebergasjön
backsvala: ett enda ex VÄ
gårdsmyg: 1 ex i risig skogsmark (avverkat klenvirke, kvarliggande) vid Häckebergakärret
järnsparv hörd därstädes i tjock vegetation i / skogsbrynet
rödhake sedd och hörd / några ggr i skogarna vid H
nötskrika: 1 ex flög över vägen vid Häckebergasjön
skata sedd några ggr
kaja ofta sedd
råka: många stora flockar sedda idag, kajor ofta inblandade men ej på långt när så talrika som råkan.
kråka: sedd i ringa antal, ja, jämfört med råkan i mycket ringa antal. För sig själva eller ihop med råka+kaja
stare: över VÄ tät flock på c 75 ex, senare flock i vägkanten vid Södergård, plockade där en stor lantbruksmaskin gått fram
bofink ofta sedd. Se nästa sida
grönsiska mycket allmän, flygande och rastande. Vid D satt de bl. a. i högväxta bestånd av Artemisia vulgaris i vägkanten
hämpling sedd VÄ

FORTS

1988-09-30 forts.

obestämda småfåglar: talrika stora flockar sågos snart sagt överallt på fälten eller lyftande från markerna. Detta gällde hela färden. Flerstädes verkliga massuppträdanden. De flesta flockar sågs på avstånd. Endast sällan har jag sett så mycket småfågel på en hastig rundtur.

Bofink var tydligen vanlig, sannolikt dominerande. Bergfink ej med säkerhet sedd eller hörd. Grönsiska och hämpling sedda, ängspiplärka hörd, grönfink troligen sedd. På grund av bristande tid - och uppriktigt sagt också av bristande kondition - begav jag mig inte mycket ut i terrängen efter dessa flockar. Jag skall förhöra mig med observatörerna i Falsterbo angående sträcket där dessa dagar.

Allmänt om denna del av exkursionen, jämte tillägg:

- a) vädret förblev bra, men på middagen drog det upp rikligt med moln. Framåt kl c 1230-1300 mest molnigt, och en stund helt molnigt och en aning duggregn, som dock slutade strax.
- b) en ormvråk skall tilläggas, sågs rätt högt kretsande vid Dörröd
- c) på den krokiga vägsträckan vid Håckebergasjön fann jag dels en trafikdödad men ganska väl bibehållen amiral, dels en död, stor och grann bålgeting.

Antal sedda rovfåglar på hela turen:

<u>art</u>	<u>Kranesjön</u>	<u>övrigt</u>	<u>summa</u>
glada	-	3	3
ormvråk	-	8	8
fjällvråk	-	1	1
sparvhök	3	minst 5	8
brun kärrhök	3	-	3
fiskgjuse	1	-	1
tornfalk	1	5	6
obest. rovf.	-	4	4
antal <u>be-</u> <u>stämda</u> <u>ex</u>	8	22	30

siffrorna för sparvhök och tornfalk relativt höga, men för ormvråk alldeles påfallande låga.

1988-10-02, söndag.

Exkursion med Sam Erlinge och professor Håkan Westling och hans maka Britt. Från Lund 0830, ankomst Falsterbo c 0915, gick ner till Nabben via Klubbhuset - sydstranden; vistades på Nabben och i dess närhet c 0945-1145, återgick till bilen, for ut till Ljungen och etablerade oss på den vanliga platsen, d v s vid sydvästhörnet av den öppna Ljungen. Satt här c 1210-1400. For sedan via Trelleborg - Anderslöv - Grönby till Havgårdssjön, stannade på vägen vid sjöns östra sida, bra resultat. Fortsatte via Bökeberg till Yddingen, där det dock bara blev ett helt kort uppehåll c kl 1600. Därefter tillbaka till Lund, ankomst 1640.

Närmare uppgifter: se efter artlistan.

Förkortningar i artlistan:

F = Falsterbo

H = Havgårdssjön + omgivning

L = Ljungen

M = Måkläppen, sedd från Nabben

N = Nabben + golfbanan

skäggdopping: 2-3 ex H
större skarv mycket allmän, oavbrutet sedd N
grågås: utomordentligt stora flockar rastande på Måkläppen; flera flockar kom också dit och fällde. Jag skattade antalet sedda till c 2000. Däremot ej sedd på sträckflykt.
prutgås: flock c 20 ex passerade på sträckflykt, lågt och rätt nära, ungefär 0930
knölsvan: 2 ad F. I ringa antal låg den också utanför sydkusten på sträckan Kämpinge-Trelleborg
sångsvan: 2 juv flög söderut nära Anderslöv
gräsand: flock på ett hundratal sedd H. Antalet kan ha varit större
kricka: bara ett flygande ex sågs vid N
bläsand: några få ex flög förbi Nabben
stjärtand: ett enda ex flög förbi N
ejder: gott sträck förbi N, fina flockar på c 20-120 ex, även någon större flock. Gudingar fanns i minoritet i varje flock av någon storlek
småskrak: flock utanför N på c 25-28 ex, därtill ett par små flygande flockar sedda
obestämd andfågel: långt ute över havet i söder gick rätt mycket andfågel mot väster. Majoriteten säkerligen ejder, men även andra arter torde ingått

glada: från N sågs först 4 ex nalkas senare några till. - Från L först enstaka sedda, därefter upptäcktes en samlad flock på 18 ex, kretsande i fjärran i ONO, nalkades sakta. Mycket sällsynt observation med en så stor flock på en sträckplats; däremot kan förstås större flockar ses vid foderplatser på vintern och vid nattkvarter.

sparvhök: gott sträck N, många ex kom lågt och ofta rätt nära. Antalet tycktes avta framåt förmiddagen (något som ofta händer); men över Ljungen på middagstimmarna blev det (åter?) god fart på sparvhökarna.

ormvråk: vid ankomsten till Falsterbo enstaka ex helt lågt över trädgårdar och villor. Tveksamt om dessa ex sträckte ut. Timmarna på N: fåtalig. Över L sågs visserligen ormvråk ofta, men bara i ringa tal, sällan mer än 4-5-6 ex samtidigt. Alltså, trots gynnsamt sträckväder, bara sparsamt sträck, särskilt i jämförelse med andra arter (se nedan). Dock fann jag ett par gånger, när jag granskade högkretsande rovfågel, att smärre sällskap av ormvråk kretsade högt ovanför dessa, oerhört högt alltså, och naturligtvis lätta att förbise. Därmed ej sagt att antalet passerande ormvråkar var stort; jag tror på något hundratal, och det är inte mycket en vacker höstdag i Falsterbo. (Se vidare nedan).

FORTS

fjällvråk: sedd alldeles utmärkt på L. Flera ex sågs oftast samtidigt, ryttlande lågt över marken, delvis nära; och på längre håll, över området med träd norr om landsvägen, sågs fjällvråkar m 1 m lågt tillsammans med ormvråkar. Enstaka fjällvråkar kretsande m 1 m högt. Däremot inte snabbt förbipasserande på sträck, även om en del ex rörde sig så sakta västerut. Jag förmodar att de (eller åtminstone en del av dem) sträckte ut. - Även under bilfärden fram och åter sågs t. ofta fjällvråkar; inalles blev det säkert flera tiotal ex, vilket är en god siffra. Och den är mycket hög i jämförelse med antalet sedda ormvråkar!

större skrikörn: ett ex sett my. bra vid H. Vi hade stannat och letat efter kretsande rovfågel och funnit några glesa ormvråkar, när skrikörnen plötsligt befanns kretsa över oss i gott ljus och på medelhöjd. Mycket grovt byggd, mycket breda vingar, påminnte faktiskt om en havsörn. Mycket mörk på undervingarna; jag såg inte med säkerhet någon ljus teckning på översidan. Efter kretsande gled den bort mot SV, vingspetsar nedåthållna, slog sedan djupa slag med vingarna, omväxlm. glidflykt. Mycket upptrassande att se den. Men lokalen är ofta bra!

blå kärrhök: över L först en ungfågel mycket lågt, delvis fällde den men fortsatte. En stund senare en gammal fin ljusblå hane, likaledes lågt. - På ~~hemvägen~~ hemvägen sågs ännu 1 ex nära S Åby, det var en hona eller årsung fågel.

brun kärrhök: över L kom först en hona, icke årsung; en stund senare kom en mycket mörk ungfågel mot öster över L.

tornfalk: på nervägen 1 ex i utkanten av Malmö. Över Ljungen rätt många ex, ryttlade flitigt. Ofta 4-5-6 synliga samtidigt; totalsiffra sedda där och i F för övrigt säkert minst 10 ex. - På hemvägen 1 + 1 + 1 = 3 ex sedda.

vipa: på nervägen en flock på c 100 ex nära Vellinge. Knappt sedd i Falsterbo-området(?). På hemvägen mellan Klågerup och Staffanstorp fyra flockar, c 250 + 100 + 400 + minst 1000; de flesta stående på späd, silkesgrön höstsäd i aftonljuset

strandskata: ett enda ex förbi N

myrspov: 4 ex i vinterdräkt på sandrevel nära N

skrattnäs: mycket få sedda N. Ej noga antecknad på färden f.ö.- Se nedan.

fiskmås: fåtaligt sedd N. F.ö. som föregående. Se nedan.

gråtrut: fåtalig N

silltrut: 1 fin gammal fågel N.

obestämda måsar: flockar sedda på hemvägen, bl.a. flera hundra ex efter harv vid Södra Åby. Troligen skrattnäs, men ej kontrollerat

ringduva: fint sträck sågs både N och L. Flockarna gick på medelhöjd eller högt, flockstorlek 50 - 500 ex. Eftersom vi spanade mest efter rovfågel på Ljungen, förbisåg vi säkert många högflygande ~~duvflockar~~ duvflockar.

större hackspett: ett ex flög västerut över L. Arten är invasionsfågel, flyttar bara vissa år och då i my. olika omfattning. - Viss "sträck-oro" har jag sett i september i Lund m.fl. ställen i Skåne.

sånglärka: några ~~flå~~ få ex i småfågelsträcket över N. Denna allmänna art flyttar i stort antal i oktober men är huvudsakligen nattflyttare

trädlärka: ett ensamt ex flög förbi vår rastplats på L. Locklätet hört också.

ladusvala: huvudmassan har lämnat landet före sista septemberveckan. Idag dock sedd ganska allmänt både på N och L, även på hemvägen för den delen. Inalles säkert något hundratal ex sedda.

backsvala: vid Nabben sågs 1 + 1 ex, ej flera

ängsfioplärka: tämligen ofta hörd i småfågelsträcket, även sedd uppskrämd på golfbanan i F och på L, som det brukar vara i oktober

sädesärta: några få på golfbanan nära N, även några ex i sträcket. På hemvägen några gånger lyftande från landsvägen (typiskt beteende på hög- och sensommaren. Men i oktober har de flesta rest söderut).

gulärta: ett ensamt, mycket försenat ex sågs på golfbanan, uppskrämdes av folk.

1988-10-02 forts.

lövsångare: enstaka ex sedda i rosenbuskarna nära Nabben och i björkdungen, vid vilken vi rastade på Ljungen. - Allmän art, men de flesta har flyttat bort före 1 oktober. Nästan enbart nattflyttare (liksom andra sångare)

rödhake: sedd och hörd flera gånger i Falsterbo

stenskvätta: 1 ex sågs på L koltrast sedd i Falsterbo

obestämda trastar: ofta sedda överflygande; delvis även på sträckflykt vid N och senare över L. Rätt allmänna. I realiteten var det otvivelaktigt snöskator och rödvingetrastar, kanske med inblandning av taltrastar. Men mycket få ex kom på närhåll.

blåmes: massförekomst, var ett mycket framträdande element i småfågelsträcket från vår ankomst och frammot kl 12. (Rimligen hade småfågelsträcket incl. inblandningen av blåmes varit ännu starkare tidigt på morgonen). Blåmesen är invasionsfågel, som flyttar bara vissa år.

Talgoxe: ingick också i småfågelsträcket men i ringa antal. Även denna art är invasionsfågel.

svartmes: ett exemplar i grantopp inne i Falsterbo, när vi hämtade bilen för att fara ut på Ljungen. Också denna mes är invasionsfågel men har veterligen inte uppträtt i nämnvärt antal i Falsterbo ännu denna höst.

gulsparv: sedd och hörd flera gånger i sträcket över N

sävsparv också hörd i sträcket över Nabben, men i ringa antal.

bofink: brukar utgöra dominerande inslaget i småfågelsträcket ungefär under tiden 20 sept. - slutet okt. Även idag kom den i betydande antal, men på intet sätt i maximiantal. Den procentuella andelen av blåmes var mycket hög, åtminstone från c 0930 när vi började studera småfågelsträcket.

bergfink: sträcker oftast tillsammans med bofinken, gärna - ehuru inte alltid - i blandade flockar. Då blir det synnerligen svårt att avgöra resp. arters talrikhet, varför observatörerna rekommenderas att ange totalantalet under rubriken "bo/bergfink". Idag var bergfinken rätt vanlig, dock enligt min ~~bedömning~~ bedömning inte alls så vanlig som bofinken. Lätena är lätta att skilja, om fåglarna flyger m. l.m. lågt, men ~~färgkaraktärerna~~ färgkaraktärerna kan oftast bara ses bra på närhåll. Och eftersom de starka sträcken ofta går högt, blir artbestämningen i regel omöjlig.

grönsiska: allmän eller mycket allmän i sträcket. Är invasionsfågel. Har de sista 2-3 veckorna varit extra talrik i Skåne, säkerligen i huvudsak fåglar norrifrån som passerar över ungefär mot SV liksom huvudmassan av småfågel.

grönfink: sedd och hörd i sträcket i måttligt antal. Men på Nabben, eller rättare sagt i Cakile-vegetationen på sanden på västra sidan, vistades en mycket stor flock grönfink, skattningsvis 400-500 ex. Tycktes äta fröna av Cakile; blev ideligen uppskrämda av passerande fågelskådare men sträckte inte bort utan återgick strax till sitt näringsfång.

hämpling: småflockar flera gånger i sträcket

pilfink: en liten flock på c 10 ex satt i buske nära Nabben och föreföll mycket orolig. Arten kan visa "sträck-oro", men i huvudsak är den stannfågel

nötkråka: över golfbanan, högt uppe, såg vi först 6 ex, glest fördelade, sträcka utåt, men de vände (ett ofta förekommande beteende här, där landet "tar slut"). ~~En stund senare kom 1 + 4 ex med kurs utåt SV och sedan några ex till på samma sätt. - Vid 13-tiden kom också över Ljungen först 4 och sedan några spridda ex, alla rätt högt mot V. Sällsynt art på sträck, invasionsart!~~

kaja: ofta sedd, något sträck torde förekommit.

råka: helt få i F, men ofta sedd på färden ut och hem

kråka: inte många i F, kanske svagt sträck. För övrigt ofta sedd på ut- och hemvägen.

FORTS

1988-10-02 forts.

Dessutom såg jag en amiral (Vanessa atalanta) i Falsterbo villa-kvarter när vi hämtade bilen. Och sedan vi lämnat Ljungen och hunnit öster om Trelleborg, närmare bestämt till Simmermarken, lyfte 2-3 stora mörka fjärilar från en blomsterrik trädgård i vägkanten; dock förblev det tyvärr ovisst om det var amiraler eller tistelfjärilar, eller eventuellt båda arterna.

Ute på yttersta rosenbusken närmast Nabben fanns fortfarande flera blommor. På en av dem satt ett ex av blomflugan Eristalis tenax; jag fångade den och nämnde kort att den var känd som flyttare, liksom amiralen och tistelfjärilen.

- - - -

Det blev verkligen en helt härlig dag med stor rikedom på fågel både vid Nabben och på Ljungen; och många arter - men naturligtvis inte alla - kom inom bekvämt räckhåll. Jag demonstrerade dem, och det blev tillfälle för oss alla att diskutera deras flyttningssvanor och, ej minst, orsakerna till att de skilda arterna koncentreras i olika grad till Falsterbohalvön under höstflyttningen.

Ute på Ljungen rådde värme som på sensommaren men fågelliv som på hösten. En god kombination! Och stämningen förhöjdes ytterligare av den delikata måltid, som våra vänner dukade fram.

Som fallet alltid är under vackra höstdagar, satt förstås massor med folk med kikare och tuber i närheten; vi satt dock på södra flanken. Jag träffade flera bekanta, även sådana som jag inte sett på årtal. Även kom Torbjörn Fagerström med fru och två små rara ungar fram och anslöt till oss en stund.

Hemfärden via Trelleborg - Anderslöv - Havgårdssjön - Klågerup blev fin. Vädret lika grant. Fågelrikedomen var i stort sett måttlig, och det är svårt att demonstrera från gående fordon. Men den mörka och tungt byggda större skrikörnen gav förvisso en särskild stämning åt dagen.

UTSTRÄCKANDE FÅGLAR NOTERADE VID FALSTERBO (NABBEN) DEN 2 OKTOBER 1988,
KL 0520-1400. OBSERVATÖR: HÅKAN LINDSKOG, FALSTERBO.

OBEST. LOM	2—	TRÄDLÄRKA	13
HÄGER	1	SÅNGLÄRKA	12
SÄDGÅS	75	BACKSVALA	12
BLÄSGÅS	10	LADUSVALA	335
GRÄGÅS	96	TRÄDPIPLÄRKA	2
PRUTGÅS	47	ÄNGSPIPLÄRKA	66
BLÄSAND	170	GULÄRLA	1
KRICKA	15	FORSÄRLA	1
VIGG	17	SÄDESÄRLA	27
EJDER	5.300	TALTRAST	11
SMÅSKRAKE	9	PHYLLOSCOPUS SP	3 —
GLADA	27	SVARTMES	10
HAVSÖRN	1	BLÅMES	3.700
BRUN KÄRRHÖK	4	TALGOXE	235
BLÅ KÄRRHÖK	11	KAJA	440
SPARVHÖK	600	RÅKA	180
ORMVRÅK	64	KRÅKA	3
FJÄLLVRÅK	12	STARE	8.200
TORNFALK	7	BO/BERGFINK	18.000
STENFALK	3	GULHÄMPLING	1
LJUNGPIPARE	1	GRÖNFINK	440
KUSTPIPARE	3	STEGLITS	28
VIPA	3	GRÖNSISKA	450
KÄRRSNÄPPA	30	HÄMPLING	300
FISKMÅS	2	OBEST. KORSNÄBB	1
SKRATTMÅS	480	GULSPARV	4
SKOGSDUVA	600	SÄVSPARV	17
RINGDUVA	27.400		
TURKDUVA	5		
ST. HACKSPETT	1		

Obs! Siffrorna är preliminära och smärre justeringar kan bli aktuella efter kontrollräkning av dagens protokoll.

88-10-11

GR. → betyder: Gunnar Roos.

Preliminär summa sträckande fåglar
kl. 0520 - 1400 : 67488

1988-10-11, tisdag.

Vi hade gäster hos oss: Astrid Hedenius, änka efter den ~~härskare~~ för sin aggressivitet kände filosofiprofessorn Ingemar Hedenius, samt dottern Ingrid. Astrid är omkring 84 år gammal och haltar rätt svårt efter ett komplicerat benbrott som krävt flera operationer, men hon är högeligen vital.

Eftersom vädret var härligt föreslog vi en utfärd, vilket möttes med entusiasm.

Jag var uppe redan c 0630 och studerade fågel från trädgårdsdörren: stor cirkus av snöskator, de flög åt alla håll i sina vanliga glesa flockar, ur vilka enstaka ex, eller några få ex, ibland plötsligt bryter sig ut och far iväg åt helt annat håll än huvudstyrkan. Även rödvingetrastar sågs i antal, var oroliga. Ända fram till 0930 studerade jag trastarna. Mycket aktiva, men ingen riktad rörelse kunde konstateras.

Efter frukosten kom vi iväg kl 0955. For som vanligt ut via Ö Torn och vidare österut på vägen mot S Sandby. Strax utanför Ö Torn en fjällvråk, den ryttlade sakta men fortsatte sedan ungefär mot V. Råkor på fälten. Litet fiskmås och skratmås sedda; även några gråtrutar på plöjnad. - Vi for S Sandby - Måryd - Tvedöra. Begynnande cumulusbildning, men molnen ännu helt små. Vid Tvedöra 1 ormvråk sedd samt en fjällvråk, den sistnämnda flög västerut. Vid Silvåkra en högt kretsande fjällvråk; och ~~en flock~~ en flock på minst 60 ringduvor kom mot SV på stor höjd. Även 1 sparvhök kretsande, och några ladusvalor.

Vid Krankesjön 2 kretsande glador och 1 ormvråk. Nära Silvåkra by kajor och enstaka kråkor.

1017 stopp vid vanliga P-platsen vid Krankesjön. Jag var i tornet 1020-1055. Massor med fågel! På närmsta klarvatten c 1500 ex, norr därom c 400, på öppna vattnet - delvis långt ute - sågs flera "flottiljer" sothöns, 3-4-5 stycken, ej alltid tydligt åtskilda. Långt bort i väster låg minst c 200 änder, i det goda ljuset kunde jag se att det åtminstone till en del (troligen stor del) var gräsänder.

Totala antalet sedda vattenfåglar (=andfågel av alla slag, plus sothöns) från tornet:

gräsand	1000	
bläsand	700	
sothöns	1200	
skedand	30	(var
vigg	15	men ryggen var mörk, och det bergsäkert vigg)
brunand	2	hannar
knölsvan:	1 ad med 8 juv + 2 ad med 3 juv,	dess 2 ad ej tydligt sam-
		manhållande med ungfåglarna + 1 ad med 5 juv + 2 ad med 2
		juv (de gamla i de båda sista fallen ej heller heller liggande
		tydligt nära ungfåglarna). Vidare summa c 12 ad, m 1 m
		spridda på klarvattnet
obestämda svanar:	några ex långt bort i västra änden	
skäggdopping:	spridda ex, summa 10-15 sedda	
skarv:	4 ex sittande på de av människor arrangerade ställning-	
	arna ute i sjön.	

Jag såg att den s.k. "tarmen" var tom på fågel, men i NO delen fanns alltså en del fågel idag.

Vidare sträck: det pågick storsträck av rödvingetrast ungefär mot SV och bra sträck även av bofink/bergfink samt grönsiska likaledes ~~mot~~ mot SV.

Astrid och Lena kom upp i tornet, faktiskt beundransvärt, men Astrid yrkade tydligen på saken med bestämdhet.

Vi spanade förstås efter rovfågel. Bra resultat i det fina vädret: en av de nyssnämnda två gladorna var kvar, vidare sågs 3-4-5 ormvråkar på låg höjd, c 3 ex på medelmåttig höjd, ~~och en flock på stor höjd~~ 4 ex på stor höjd och 10 ex på jättestor höjd, små som dammkorn, åtminstone delvis funna av en slump. Vidare flera fjällvråkar, dock

1988-10-11 forts.

nästan säkert ingen fjällvråk bland de allra högsta vråkarna. Ett tu tre kom en pilgrimsfalk och började kretsas med de 4 ex som var högt uppe, sågs mycket bra, ~~men~~ flygbilden härlig, men färger helt omöjliga att urskilja. - Vidare såg jag över sjön ett ringa antal skrattmåsar, 5-10 ex inalles, samt några få fiskmåsar. Ett tu tre kom en silltrut ad med kraftfulla vingslag med kurs mot O eller OSO, en sällsynt syn i inlandet i Skåne.

Krankesjön hade högt vatten. - 1055 ner från tornet men stannade kvar till 1105. Utmärkt småfågelsträck fortsatte! Flera fjällvråkar sedda på olika håll, nog sågs 10 ex inalles. ~~3~~ 3 sädgäss flög högt mot V.

Vi fortsatte över Vombs ängar, stannade här för rundspaning. Här var mycket vatten, vissa områden med ~~gräset~~ gräset räckande över vattenytan, men rikligt med stora pölar eller dammar eller vatten-samlingar; i dessa låg skrattmåsar och litet fiskmåsar, totalantal måsar c 50 - 80 ex. Vipor i vattenkanterna. Starflock, kråkor.

Mycket kreatur ute på ängarna, och på vägen stod 6 väldiga lantbruksmaskiner i tät rad jämte 3 bilar. Folket var dock hyggligt och släppte förbi oss. - Ytterl. 50-75 vipor i söder, flera hundra starar, och samtidigt kom minst 500 vipor och fällde på späd, silkesgrön höstsäd utanför Södergården. Några sånglärkor sågs och hördes, flög nära förbi. OBS att inte en enda gås sågs trots noggrann spaning.

Vi fortsatte 1120, för upp längs Vombsjöns V sida, såg 1 + 1 lågflygande fjällvråkar och på den odlade men nu rätt nakna och delvis översvämmade marken väster om vägen gick glest med vipor och ~~med~~ med dem minst c 800 ljungpipare, däri också några skrattmåsar. Långt ute på en stubbåker satt en fjällvråk; en blåhök juv kom och slog ytterst närgånget efter ~~fjällvråken~~ fjällvråken, som därvid intog en "platt" attityd på åkern. I Vombsjön ingen fågel att se från vägen. Precis över vägen ryttlade en tornfalk, och kort därefter sågs vid Hjälmared ännu en tornfalk, den satt på telefontråd. Ute i vattnet fanns här fågel, men i starkt motljus, och vi stannade inte för dem.

1140 Övedskloster, ej stopp, men jag såg en flock på c 60 ringduvor passera mot SV på måttlig höjd. - I kanterna av åkrar jättegrynna buskar av Evonymus. Bäckens förbi slottet (strömstarelokalen, numera sedan något år mycket starkt uthuggen) studerades: den höll massor av mycket grumligt vatten. Ingen närmare undersökning.

Vi fortsatte till Stannys affär, som naturligtvis intresserade Lena och Astrid och hennes dotter på det högsta, de var därinne 1150-1215 och handlade en del. Jag stod utanför och spanade efter rovfågel, såg 2 glador på låg höjd och nästan säkert ett tredje ex, vidare c 4 ormvråkar och en sparvhök, den sistnämnda flög söderut. En av ormvråkarna hade (nästan) vit undersida och rätt tydligt ljus stjärtrot men var inte ljus på vingarnas översida. 1 fjällvråk sedd. 5 fasantuppar lyfte från åkern, korsade vägen. En havstrut ad flög längs Vombsjön. några fiskmåsar kretsade högt, delvis mycket högt. Jag fann 3 jättehögt kretsande ormvråkar, utöver de nämnda. 1 häger. Småfågel sträckte fortfarande bra: bofink, bergfink, gulspurv och ängspioplärka hördes och sågs, desslikes snöskata och rödvinge i glesa flockar, ej stora, men de kom hela tiden med kurs ungefär SSV.

Flock 11 sädgäss nalkades, flög sedan runt länge. Flock på 65 obestämnda gäss kom mot V eller VSV på oerhörd ~~hög~~ höjd, jag kunde dock se att det var Anser-gäss. Oro på kråkor och kajor på avstånd, orsak oklar.

x) ljungpiparna jämte vipor och skrattmåsar vistades på den våta, harvade marken.

FORTS

1988-10-11 forts.

Vi fortsatte via Björka by - Ilstorps kyrka - Spjälla - Tågra. Fiskmåsar, c 25 + 25 + 150 ex, på stubbåkrar och jordiga fält. Det var enbart fiskmåsar, ad + juv, men mest ad. Vid Tågra flock 350 duvor högt mot SV. Letade rovfågel, jag fann 1 ormvråk och 1 fjällvråk lågt kretsande, inga högkretsare. Forts 1225 ner ~~förbi~~ förbi Snogeholm. Vid Assmåsa 1235 ej stopp, men 2 kretsande glador sågs på låg höjd. Stora måsflockar på avstånd ~~på~~ på fälten. Några överflygande skrattmåsar. Ny stor duvflock 250 ex passerar högt, sydost om oss. På stor översvämning på höstsädesfält sågs 90 skrattmåsar plus en vipa. Nyssnämnda duvflock tycktes hålla kurs mot V.

Ankom till vanliga platsen vid Krageholmssjöns S sida c 1250. Kafferast. Otroligt fint väder. ~~Ännu inga fåglar~~ I sjön sågs c 400 gräsänder, de var my. skygga, lyfte på långt håll, flög utåt sjön, fällde delvis dolda i viken som går in mot slottet. Bland gräsänderna troligen någon bläsand och bergsäkert 5 krickor och en skedanddrake, vidare sågs 10 viggas och en brunanddrake samt en snatterand, kortvarig observation men jag såg det vita i vingen OK. Flock 25 ringduvor över sjön mot V; en ensam gråtrut ad kretsar, stiger uppåt. Enstaka skrattmåsar. Summa 3 sothöns låg nära varandra. Långt uppe i norr en del obestämda ändar, dock ej mycket. Jag hade god sikt över större delen av sjön, men viken in mot slottet ej granskad. Småfågelsträck fortsätter, högt och glest. Talgoxe och rödhake i skogen. Jag stod länge ute och spanade över sjön, fann efter mycket långt letande en ensam glada kl 1335. Härlig rast, vi gick också ut på fältet söder om sjön, där glesa ekar står kvar. Åtminstone några stora ekar ~~och~~ i skogsbrynet hade producerat massor av ollon, jag samlade 25 stycken välskapta sådana på Lenas uppmaning. OBS hur litet rovfågel som sågs!

1345 start, for ner till Marsvinsholm, här 2 glador lekande i luften lågt. Vi följde sedan E 14 mot väster. Flock på c 300 vipor på fält. Spridda kråkor. Måsflock på närhåll på fält bestod av c 200 skrattmåsar, och 1 fiskmåsar; flocken stod på översvämning. 2 kråkor med måsarna. Även senare mycket mås på fält, incl. gråtrutar. Mycket tydligt att måsarna, liksom förresten ljungpiparna och atm. delvis viporna, ansamlas till våta eller direkt översvämmade fält. Måsar även i betfält, som ännu ej skördats.

Vi tar ner till den gamla kejsarörnsplatsen vid Lemmeströ, spanar här c 1410 - 1425 i fortsatt härligt väder men jag ser bara en enda vråk, en nästan säker fjällvråk som försvann bakom en trädrad helt lågt. Annars inte en rovfågel här!! Egendomligt,. Vi fortsatte därför hem via Bökeberg, såg måsar igen. Nära norr om Klågerup stod på vått höstsädesfält säkert 750 + 150 + 100 vipor. Mås även däri, och mer mås på vägen till Lund. Men rovfågel noll.

Mycket egendomligt att rovfågelaktiviteten, som var stor vid Krankesjön, sedan avtog så markerat. Orsak helt oklar, kanske lönar det sig att studera väderkartorna och att jämföra med aktiviteten i Falsterbo.

Följande arter också sedda på färden, men lokaler ej angivna: råka, skata, blåmes, nörväcka (vid Krageholmssjön!), koltrast, obestämda trastar, obestämd Phylloscopus.

Mycket glädjande att Krankesjön blivit så mycket bättre för fågel. Johnny Karlsson har nyligen sagt mig att undervattensvegetationen blivit rik och utbredd över en stor del av sjön nu igen.

Tillägg: i västra delen av Krankesjön låg också obestämda ändar, antal allra minst 100 ex, troligen flera.

1988-10-11, tisdag. Rapporter från andra observatörer.

1. Anders Dahm meddelade:

tid

1100	en glada kommer, kretsar ungefär över vår bostad,	} X)
	fortsätter sedan med rak kurs ungefär mot SV.	
1110	en skruv på c 30 vråkar, kretsar, försvinner.	
efter 1110	vråksträck fortsätter, glest.	
c 1300	ungefär 40 vråkar kretsar över Draco/motorvägen, sträcker bort.	
därefter	ytterligare vråkar ses passera.	
c 1600	sista vråken sedd.	

Alla observationer gjorda från Adams bostad, Soprangränden 25, helt nära vår bostad på Tenorgränden 8. Vråkarna var ormvråk, men "åtminstone någon säker fjällvråk" sedd. Sträck av småfågel m m ej närmare bokfört, men det var livligt; och Adam hade sett ungefär 30 arter i sträcket!

2. Berith Cavallin meddelade:

Ungefär kl 1600 hade tranor börjat komma över Vombs by mot söder. Det utvecklade sig till rent massuppträdande. Fram till c kl 1800 kom ungefär 800 tranor förbi på detta sätt. När skymningen föll, hade Berith kört till Veberöd för att hämta sin dotter; även då kom det tranor. Och ungefär kl 21, i rent nattemörker, hade hon hört tranor komma över! Uppskattningsvis hade c 1000 tranor passerat. Ytterst anmärkningsvärt: dels en exceptionellt hög siffra rent generellt, dels naturligtvis extra märklig så sent i oktober, dels den sena tiden på dagen. Visserligen är det känt att tranor kan sträcka i mörker, men sådana fall är sällsynta i Sverige. (Inga och jag hade något enda fall när vi bodde i stugan vid Krankesjön åren 1973-82).

X) Iakttagelser inte oavbrutna. Men minst 100 vråkar hade setts passera. Den verkliga siffran kan rimligen ha varit mycket högre.

okt. 3: taltrast i trädgården

okt. 4: en svartmes i trädgården

okt. 4-8: blåmes dagligen i trädgården, oftast flera ex. Dagarna 5 och 7 okt. sågs de ivrigt äta ur fröställningarna av lavendel. En dag satt där 5 ex alldeles intill varandra, de intog olika ställningar, men alla intensivt letande efter frön (eller kanske efter insekter; omöjligt att se). Det var en helt förtrollande syn i höstsolen.

okt. 5: ånyo en taltrast i trädgården

okt. 6: just i den sekund när jag skådade ut över trädgården - klockan var 0630 - kom en stenknäck väldigt snabbt nerdykande, fällde i bästa äppelträdet (Katja heter sorten) och blev helt osynlig. Men efter någon minut hoppade den ner från trädet till vattenfatet och satt här sedan tillsammans med koltrast, blåmes, rödhake och en liten Phylloscopus, troligen en gransångare.

okt. 8: en taltrast fällde på gräsmattan

okt. 11 och 12: mycket rikligt med trast över Östra Torn; glesa flockar av snöskata for på sitt egendomligt planlösa sätt åt alla håll, splittrades, fällde, bröt genast upp, åter-samlades mer eller mindre, for dock strax åt alla håll, etc. Mer än 50-60 ex sällan sedda samtidigt i luften, men säkert fanns väl 100 ex eller mer i närheten. Rödvingetrastar också allmänna, delvis lyfte de och/eller flög omkring gemensamt med snöskatorna; men tydliga blandflockar, som ~~blåmes~~ höll ihop ordentligt, förekom knappast. På morgonen 11 oktober satt flera rödvingar på gräsmattan, letade föda etc. Beträffande exkursionen 11 okt. se särskilt protokoll. - Den 12 oktober var det gråväder, delvis med småregn. Även denna dag stort kringirrande av trastar över Östra Torn, blandning av snöskata och rödvinge, mest snöskata. Därtill förstås koltrastar i trädgården.

På e m 12 oktober minst 7 blåmesar samtidigt i trädgården, 3-4-5 i lavendeln, 1-2 på kungsljusen, mycket fin syn.

Det stora kungsljuset, som står precis vid muren, började blomma innan Lena och jag for till Stockholm dagarna före midsommar och har sedan blommat oavbrutet, på sista veckorna mindre rikligt men dock med 50-100 blommor samtidigt, kanske flera. Dock, på allra sista dagarna, när temperaturen plötsligt sjunkit många grader, har blommorna nästan tagit slut, några få små gula prickar syns fortfarande. Andra kungsljus i trädgården, även välväxta och kraftiga, slutade helt att blomma för flera veckor sedan.

okt. 10: På morgonen en kungsfågel i trädgården alldeles utanför fönstret. På e.m. sågs i trädgården samtidigt: 1 rödstjärt, 1 rödhake, ett par tre koltrastar, 5-6 rödvingetrastar, en talgoxe, och minst 5 blåmesar; de sistnämnda sökte föda dels på ett stort kungsljus, som varit helt överblommat sedan månader, dels på ~~ett~~ ett bestånd av rölleka, också helt överblommat. Vid fågelbadet sågs en Phylloscopus, mycket grå eller mot gråbrunt, och undersidan verkade snarast gråvit. Jag tror på gransångare. - Överflygande trastar, det var snöskata och rödvinge, sågs ideligen, oftast många ex samtidigt, såsom fallet varit de sista 3-4 dagarna. Kanske även taltrast (en bergsäker taltrast även igår 9 okt. på gräsmattan). - I en barrträdstopp på en granntomt hade idag en större hackspett fällt, den flög snart bort.

okt 10:
se nedan

1988-11-03, torsdag.

På e.m. kl 1410-1540 gick jag till posten med brev och sedan den vanliga svängen österut på gamla "hardebergaspåret" så långt som till landsvägs korsningen; därefter samma väg tillbaka. Mycket klart väder, sol, molnfritt, svag vind, det kändes kyligt, men enligt rapporten ("Fröken Väder") var temp kl 13 i Malmö +6, i Lund +5, på Sturup +6, vind NV 6 m/s, barometer 1031 Hp.

Fågel; nästan ~~genast~~ genast kom en flock på c 25-28 sidensvansar över, lågt, liksom tvekande, sirrade livligt. En god stund senare en flock på c 18-20 ex sittande i en ung ask vid gamla banvallen. Övrig fågel bara det allra elementäraste: enstaka blåmesar, dito talgoxar, några små flockar snöskata, rätt många koltrastar, helt enstaka rödvingar/talttrastar sedda flygande. Skator; ett par kråkor överflygande rätt högt mot SV, kanske sträckflykt. Ett fåtal måsar högt uppe, åtminstone delvis var det fiskmåsar. En större hackspett hörd

De längs vandringsvägen talrikt förekommande hagtorsbuskarna (delvis snarast småträd) hade ojämn bärtillgång, många buskar helt utan bär, andra med glesa bär, andra bar riklig frukt, ännu röd och fin. Nyponbuskarna - också mycket rikliga här, och ofta stora och yviga - bar däremot nästan överallt rikligt med välbildade frukter.

Koltrastar satt rätt ofta ensamma i hagtorsbuskar, snöskator sågs mest överflygande i glesa småsällskap, ej många.

Utefter en sträcka av banvallen svärmade en vintermygga (*Trichoceridae* sp.). Den svärmade bara över den ungefär meterbreda sträng av rätt höga ~~örter~~ örter, som bildade gränsen mellan själva ytan, ~~och där~~ där skenorna en gång legat, och den angränsande åkern. Vegetationen på denna "sträng" ~~var~~, som sluttade brant och var exponerad mot söder, bestod av *Artemisia vulgaris* (oftast dominerande), vidade renfana (*Tanacetum*), litet nässlor, litet *Geranium* sp., någon *Lamium* och/eller *Galeopsis*, en del rätt högväxta gräs m m. Åkern hade burit sockerbetor, men dessa var just skördade, och marken var naken och mörk.

Jag stegade upp en sträcka på 100 meter (=100 steg ena vägen, 99 steg tillbaka, 100 steg tredje gången). Längs denna räknade jag de svärmande myggorna. De svärmade mest c 20-60 cm över vegetationen, ofta alltså ungefär i höjd med de högsta *Artemisia*-plantorna etc. De var fördelade i små och glesa svärmar, vanligen c 8-20 ex/svärm, ibland upp till 25 ex, ibland förstås några ensamma ex med ett par meter mellan varje. På den 100 m långa sträckan räknade jag exemplaren först i medljus, de syntes rätt bra mot den mörka jorden ~~men~~ jag fick en känsla av att många ex blev oräknade. Gjorde sedan räkningen två gånger i motljus, /Fick nu c 340-350 exemplar.) fick nu 550-600 ex på 100 m, de syntes mycket bättre nu (vilket jag också väntat). Insekterna svärmade bara över sådan vegetationssträng som var helt utan träd. En sträcka bredvid den undersökta hade örtvegetation plus en del träd och buskar, m 1 m glesa (alm, hagtorn etc). Här inte en mygga. - Svärmingen skedde i stark aftonsol.

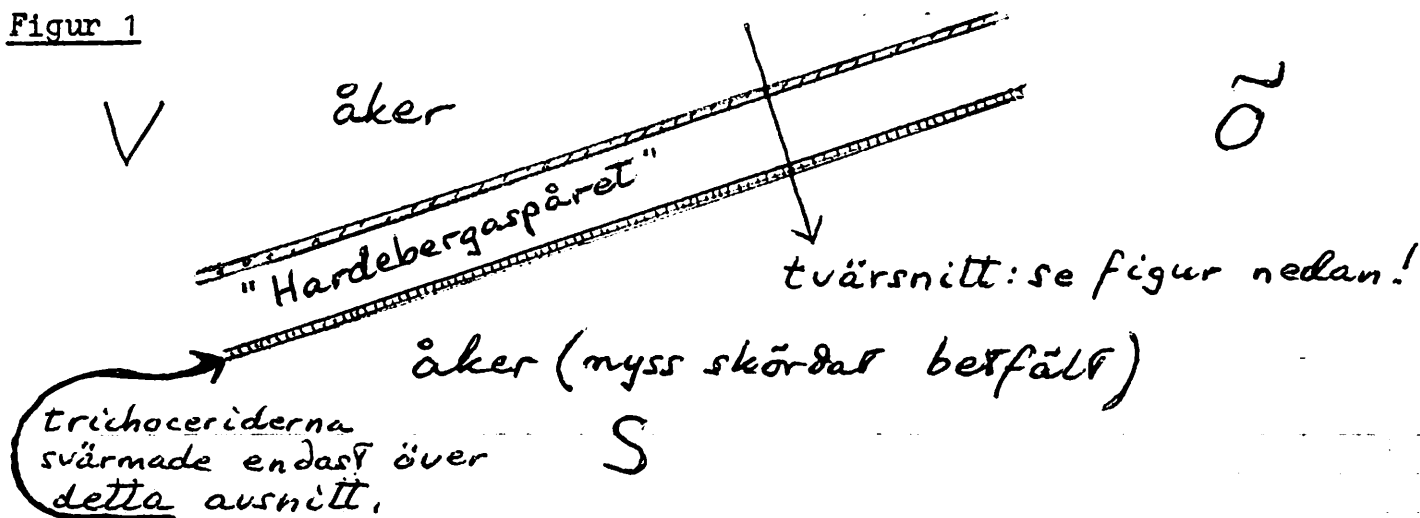
Skisser: se nästa sida.

FORTS

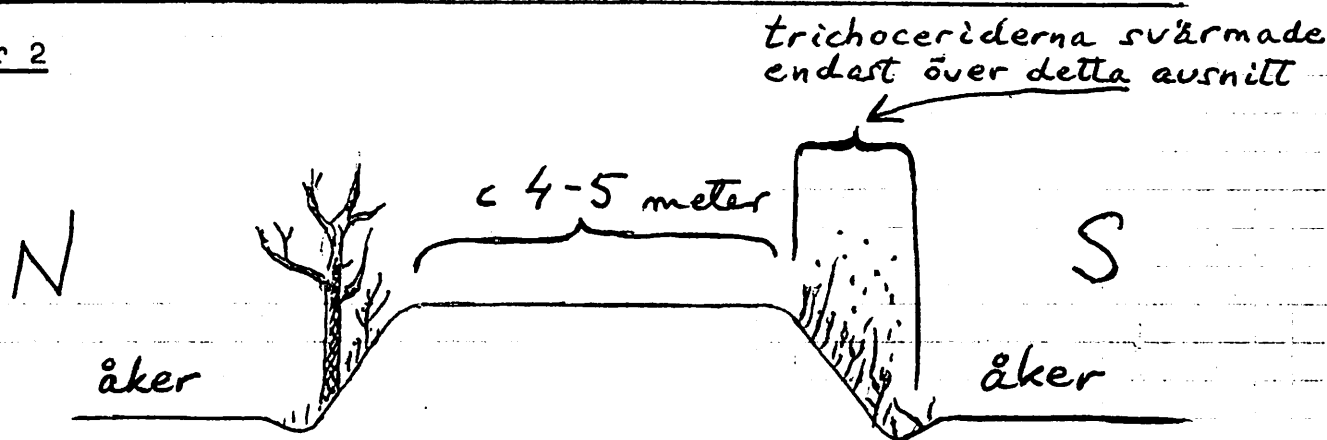
1988-11-03 forts.

(93)

Figur 1

Figur 2

Detta är ett tvärsnitt över "Hardebergaspåret", som ju egentligen ingenting annat är än Harlösabanans gamla banvall. Järnvägstrafiken nedlagd sedan 1939, och spåret (i betydelsen järnvägsräls) har varit borta sedan 30-40 år. Banvallen är sedan länge promenadväg för gående och för cyklister, även - i södra kanten - för ridande; däremot ej för motortrafik.

OBS att trichoceriderna svärmade endast över banvallens södra, mot söder exponerade sluttning, klädd med örtvegetation enligt texten på föregående sida. Motsvarande norrsluttning hyste också en del örter men dessutom en m 1 m oavbruten rad av olika träd, ask, alm, hagtornsbuskar m m.

Mellan banvallen och åkrarna på ömse sidor fanns också ett dike, antytt på figuren, men det var föga märkbart och alls inte djupt och inte heller underhållet i senare tid. Örtvegetationen gick ner i diket. Intet vatten fanns i diket på denna sträcka.

Iakttagelserna gjordes nära den gård, som håller hästar; det är den första gården österut sedan man lämnat villabebyggelsen bakom sig.

1988-11-12, lördag.

Morgonen och förmiddagen var, liksom igår, mycket dimmiga, miserabel sikt, flera plusgrader; vind svag eller omärklig. Idag lördag ändrade sig läget emellertid omkring kl 1300, det blev sakta bättre sikt och samtidigt betydligt ljusare. Snart sågs det tydligt att molntäcket skulle brytas upp. Så skedde redan kl c 1400. Kl 1420 gick Lena och jag ut en promenad på "Hardebergaspåret" och delvis på andra vägar tillbaka, hem kl 1520. Då hade det blivit till stor del blå himmel, solen kom fram och spred ett fint, liksom förklarar ljus över landskapet. Fågelutbyte föga märkligt, med något undantag. Kråka, råka, kaja, skata sedda i ringa antal, koltrast ofta sedd, grönfink hörd, några sparvar dito, och spridda fiskmåsar, till stor del ungfåglar, flög glest över fälten. En rödhake sågs, en större hackspett hördes länge, och en nötkråka flög västerut över de öppna fälten, kom så nära att jag nästan kunde se näbbens form, men säker blev jag tyvärr ej. Snöskator i ringa antal också sedda några gånger.

Vintermyggor (Trichocerider) svärmade mängenstädes, bland annat hemma i trädgården, men även utefter den gamla järnvägsvallen och över gräsmattor etc. Talgoxe sedd.

1988-11-14, måndag.

Eftermiddagstur med Lena, delvis ~~inomhus~~ som förberedelse för den exkursion med Kullabygdens Naturvårdsförening, som jag sedan länge lovat hålla den 27 november. Folket därifrån brukar vara särskilt intresserat av rovfågel och gäss. Idag studerade jag därför alldeles övervägande dessa grupper.

Vi startade sent, c 1345, i utmärkt fint väder, det var sol och klar luft och ~~inomhus~~ ovanligt god sikt, flera plusgrader och svag vind. Rätt rikt utbildade höga moln, snarast av cirrus-typ, delvis dock täta. Men solen sken mesta tiden. Svag halo synbar runt solen. Om lämpliga moln fanns till höger och vänster om solen, var de båda "regnbågsfärgade fläckarna" mycket kraftiga, stundvis rentav så starkt lysande att jag inte på flera år sett något liknande.

Vi for Lund - S Sandby 1355 - Revingeby - Revingeby men ej ner till Krankesjön utan raka vägen förbi Silvåkra by - Vombs Ängar, här kort stopp 1419, rundspaning, inga gäss. Fortsatte via Vombs by - Vombsjöns V sida. Sjön helt öppen förstås, praktiskt taget ingen fågel låg i västra delen utom längst uppe nära NV hörnet, där jag såg en del mås, säkerligen mest fiskmås, på vattnet. Änder ej sedda här men ej närmare eftersökta. Fortsatte på väg 104 förbi Oveds-kloster, stopp där denna väg ansluter till vägen upp mot Tulesbo och Bjärsjölagård. I den stora sänkan ~~inomhus~~ i vinkeln mellan dessa båda vägar, norr om väg 104, stod massor av gäss, se nedan. Studerades noga c 1440-1500. For vidare till Torps gård, där det ofta går gäss, men idag intet. Vände därför tillbaka, for längs Vombsjöns Ö sida - Björka - korsade väg 12 - ~~inomhus~~ mot Ilstorp men vek av till vägbron över Klingavälsån på vägen mot Kumlatofta - Everlöv. I dalen nära bron inga gäss, men en del närmare Ilstorp, se nedan. For sedan Ilstorps by - Ilstorpsgården, stannade på vägen för gäss, fortsatte till Tågra, passerade en del smärre flockar betande gäss utan att fingraska dem, fann mer gäss S om Tågra gård. OBS att vi (nu) ej passerade Sövde flygfält och ej heller markerna norr om Lottentorps gård. Vi fortsatte istället rakt över stora Ystadvägen ner genom skogen till Sövdeborgs slott. Längesedan jag kom här; skogen var åtskilligt ~~inomhus~~ förändrad sedan sist, grov lövskog (=mest bokskog) ställvis ordentligt utglesad; granskogen naturligtvis så mycket ~~högre~~ högre. Mot Sövdeborg 1544. Solen försvinner nu, bakom tät molnbank men också nära solnedgången.

X) Vände vid vägbron 1520, for tillbaka till Ilstorp.

XX) Tågra kl 1535

1988-11-14 forts.

Körde upp till kvarnruinen, den gamla klassiska utsiktsplatsen söder om Sövdesjön, stod här 1551-1559. Enbuskarna på sluttningen mot sjön har (sedan många år!) blivit så höga att man inte längre har fri sikt över sjön. Gäss mycket få här, men en del andra trevligheter. For vidare mot Navröd och Frihult, stannade vid den goda utsiktsplatsen söder om sjöns SV vik, såg gäss i mycket måttligt antal, hörde inte mycket heller. Nu skymning. Fort/satte för att komma ut på vägen Ystad - Blentarp och ämnade oss sedan mot Lund. Men jag hade glömt min gamla tub på sistnämnda utsiktsplats. Vände därför - utan att ha fått klarhet om eventuella gäsflockar väster om Holmabacken - och for samma väg tillbaka, jag fann~~o~~ tuben och propo~~n~~erade att vi skulle äta vår kvällsmåltid på Sjöbo Gästis. Detta gillades högt av Lena. I djup skymning, övergående i mörker, for vi skyndsamt till Sjöbo, åt en god måltid (ängad fjordlax med tillbehör), och kl 1750-1830 tillryggalade vi sista sträckan till Lund via Harlösa - Hunneberga - Revingeby.

OBS att vi i skymningen före Sjöbo kom förbi Sövde flygfält; inga stora gäsflockar sågs nu, men det mörknade snabbt.

Resultat beträffande gäss:

lokal	sädgås	bläsgås	obest. gäss	anm.
Vombs ängar	0	0	0	
Vikens gård	0	0	0	spaning fr. ängarna
plöjda fältet				
V om Vombsjön	0	0	1	
Övedskl. väg- skälet mot Bjärsjölagård	≤ 200 250	1600	få	
Torps gård	0	0	0	
Vombsjöns O sida	0	0	1	
mellan Ilstorps by och vägbron över Kling.-ån	300	10	0	
ådalen Ö och V om vägbron	0	0	0	
S Ilstorpsgården N om flygfältet	850	0?	150	
nära Tågra gård	50	450	100	
Holmabacken etc. S och SV om Sövdesjön	100	0?	0?	
Sövde flygfält	0	0	20 flygande mot V	
summa	1750	2060	> 272	summa summarum minst 4082

Kommentarer till gässen:

- a) Obsarna nära Övedskloster, mellan Ilstorps by och vägbron samt vid Tågra gård var noggranna, även om det naturligtvis var omöjligt att granska varje ex. kritiskt. Siffrorna är ~~noggranna~~ försiktiga, ~~utvärderade~~ på grund av att ett par stora flockar delvis gick m l m dolda bakom svaga ojämnheter i marken. Obsarna söder om Ilstorpsgården bara delvis bra, eftersom en del flockar var oroliga och bytte plats. Siffror härifrån mycket starkt i underkant. På vägen därför till Tågra passerades en del gående småflockar, men flygande flockar sågs på olika håll, sannolikt ofta sådana flockar som inte blivit räknade tidigare.

FORTS

1988-11-14 forts.

- b) OBS läget i stora mängden gäss vid Övedskloster. Gässen var uppdelade i två flockar, dels den väldiga mängden bläsgäss med ett inslag av högst 200 sädgäss; alla dess gick på höstsäd; dels bakom dem en mycket mindre och mycket glesare flock av, såvitt jag kunde se, enbart ~~sees~~ sädgäss, summa c 250 ex, som alla gick, eller stod, på jordigt fält (harvat eller plöjt). Därför helt korrekt att två flockar ~~sees~~ sädgäss anges för denna lokal.

Bläsgåsflocken på 1600 torde vara den största jag sett i Sverige. Totala antalet kan ha varit större, ty när vi fann flocken, hade småsällskap därifrån redan lyft och flugit ner mot Vombsjön.

- c) I den väldiga bläsgåsflocken upptäckte jag tre gäss med breda djup-röda halsband; två av banden var rent och djupt röda, ett var något mera mot rödorange. Jag såg med absolut säkerhet att dessa gäss var ljusa och ofläckade undertill, och hållning och ~~hållning~~ halslängd tydde också på att det var sädgäss. Inte bergsäkert ~~men~~ hur färgen var på huvudet. Men gamla bläsgäss kan det absolut inte ha varit eftersom undersidan var ofläckad och ljus.

Resultat beträffande rovfågel:

	<u>summa</u>	<u>anm.</u>
<u>fjällvråk</u> : väster om Revingeby 2 ex, "stora heden" 1 ex, Furets hörna vid Vombsjön 1 ex, Spjälla 1 ex	5	alla sittande utom ex vid Spjälla
<u>ormvråk</u> : Vombsjöns V sida 2 ex, Öveds- kloster 1 ex, klar "börringe- vråk", bron över Kling-ån 1 ex Tågra 1 snarast gråaktigt ex, Ilstorpsgården 1 ex, samt vid södra Sövdesjön 1 ex	7	5 av de 7 ex sågs sittande
<u>tornfalk</u> : 1 ex rytt ryttlande över "stora heden"	1	
<u>blåhök</u> : Vombs ängar 1 ex icke hanne ad, södra Sövdesjön 2 ex varav 1 hanne ad nära förbi	3	alla flygande mycket lågt
<u>glada</u> : 1 ex Övedskloster över fält, lågt, nära, <u>ryttlade</u> faktiskt ett kort slag	1	
summa 5 arter i ialles	17 ex	

Övriga arter:

häger: 2 ex sakta glidande över flocken på c 300 gäss väster om Ilstorp, 1 ex på stor höjd mot S i skymningen söder om Sövdesjön.

knölsvan: vid kvarnruinen hördes plötsligt vingljudet, och från öster kom en flock på 7 ex, höjd c 150 m, kurs mot V, vingtonen hördes kilometervitt i den stilla kvällen

obestämd svan: (a) från landsvägen nära Vombsjöns NV hörn såg jag en flock, i huvudsak tycktes den stå på ett led linje; antal c 15 ex, flock kanske delvis dold av ojämnheter i marken. Fåglarna stod på höstsäd långt uppe på sluttningen ungefär SO om Vikens gård. Uppenbart sångsvan, men avstånd mycket stort, och mindre sångsvan kan inte uteslutas. Därför osäker. (b) ensam svan flög lågt mot NV vid Kling.-ån.

fasan: 2 tuppar tycktes jaga varandra på fält vid Tågra gård.

vipa: en flock på c 50 ex på stort höstsädesfält med många vatten-samlingar V om Vombsjön, och en flock på 280 ex på fält nära Tågra gård.

Forts

1988-11-14 forts.

fiskmåsar: vid Vombsjön glest flygande fiskmåsar, nära Övedskloster flock drygt 40 ex kretsande över fälten nära gässen, vid Tågra både på fälten och i luften, säkert 50 ex inalles. Se även obestämd mås.

obestämd mås: nära Vombsjöns NV hörn ~~flora~~ massor efter harv på fält; i Vombsjön glest liggande måsar, delvis långt ute i NV hörnet, säkert 100 eller fler inalles; på fält m l m nära Ilstorps gård säkert 150 - 200 ex på avstånd. Mycket stark misstanke att dessa måsar mest var fiskmåsar; jag såg inte en enda säker skratmåsar

större hAckspett: 1 hona fällde i torrtall vid Ivans backe, mycket nära. Senare 1 ex hört från kvarnruinen.

kråka } svartfågelflock sedd V om Revingeby; därefter en del svart-
råka } fågel på Vombs ängar, med råkan i tydlig majoritet; nya
kaja } blandflockar sedda vid Vombsjöns ~~flora~~ norra sida, nära Svansjö; nära Ilstorps by flock 40 ex bara kråkor och vid bron över ån mindre flock, också bara kråkor. Slutligen en flock på c 40-50 ex vid S Sövedsjön på kvällen, troligen på väg till nattkvarteret, i denna flock ~~flora~~ en hel del kajor. Kråkfågelflockar inte noga bokförda idag.

gulspurv: i trädtopp vid kvarnruinen 3 ex, därtill hörd från annat ~~flora~~ håll i närheten, och ytterligare c 3-4 ex kom och fällde bredvid de förstnämnda.

Summa bestämda arter alltså: gäss 2, rovfågel 5, övriga 10, summa summarum 17, extremt lågt, men vi ägnade oss nästan uteslutande åt gäss och rovfågel.

När vi färdades nära S Sövedsjön (där vi inom kort vände och for samma väg tillbaka i skymningen), såg jag flera rådjur ute på fälten och betesmarkerna.

Som ovan sagts, vände vi vid Torps gård kort efter kl 1500. Då lyste solen ännu i en långsmal lucka i molnen. Dessa var rätt täta och dolde helt solen efter mycket kort stund. Men till vänster om solen blev det ett slag en ljus fläck (inte en blå fläck!) i dessa molnstråk, och den fläcken lyste med bländande ljus och var mycket större än solen, som lyste samtidigt. (Till höger om solen just då mest klart, bara en svag cirrus-slöja, och i den sågs en mycket tydlig och vacker men på intet sätt bländande färgfläck, med orange närmast solen.) Ovanligt att se denna "halo-fläck" så skarpt lysande, mycket ovanligt.

1988-11-25, fredag.

Rundtur med Lena för att rekognoscera inför ~~morgondagens~~ ^{Söndagens} exkursion med Nordvästskånska Naturvårdare. Dagens färd blev ganska snabb, och jag lade huvudvikten på rovfågel och gäss. Start från Lund 1310. Väder: grått men torrt, flera plusgrader, god eller hygglig sikt på alla "normala" avstånd, men över långa håll var ett dis märkbart. Rätt svag vind. Ändringar i vädret se nedan.

Vi for Lund - Hardeberga - Rögle Dammar - vägen från S Sandby till Dalby - Dalby - Björnstorp - Genarp - Håckebergasjön; denna var till största delen isbelagd, visserligen mycket tunt men dock oväntat. Fortsatte ner mot Kullaröd - korsade E 14 - ~~Korsade~~ Ystadbanan - Gärdslov - Näsbyholm - Skurup - E 14 - Svaneholms slott - Brodda - Slimminge - Rydsgårds gods - mot Knickarp - vägen österut till Bellinga lagård - upp på utsiktspunkten väster om Ellestasjön. Därefter tillbaka norrut via Snogeholm - längs östra sidan av Sövde flygfält - Ilstorpsgården - Ilstorps by - korsade väg 12 - Björka - Övedskloster - Svansjö - Vombsjöns V sida - Vombs by - Vombs ängar; här långt uppehåll, se nedan. Fortsatte till Ivans backe, nu i djup skymning, stod här länge, for sedan via Revingeled - S Sandby till Lund; denna sista sträcka tillryggälades kl 1700 - 1730, varvid vi mötte en ström av bilar.

Tider: passerade Dalby 1325, stannade bl a vid Björnstorp för gäss, stannade kort vid Håckebergasjön, stannade på fri plats en bit S om sjön kl 1345-1355 och hoppades se rovfågel men fann intet, stannade sedan c 1410 nära E 14 för ovanligt svårbestämd ormråk, stannade sedan flera ggr på sträckan Gärdslov - Näsbyholm. Helt kort stopp vid Svaneholmssjön, som också var delvis (till stor del!) belagd med tunn is, dock fanns här en stor vak. Sedan lång sträcka utan nämnvärt stopp. Molntäcket lättade något ungefär när vi passerade Rydsgård; passerade Skoghult 1450 och stannade på utsiktsplatsen väster Bellinga lagård 1500, sedan på fina utsiktsplatsen vid vägen väster Ellestasjön 1505-1520, bra resultat. Ellestasjön till stor del med tunn is, dock tillräckligt tjock för att bära två havsörnar och några kringsittande kråkor! - Vi forts. norrut med rask fart, passerade Ilstorpsgården 1530 och gjorde kort spaning över Klingavälsåns dalgång från Ilstorps by, såg icke en enda gås på marken och i luften bara en liten flock på 10 ex överflygande! Fortsatte enligt ovan, men stannade bara helt kort nära Björka by. Vombsjöns V sida följdes, sjön fullkomligt isfri, och som vanligt nästan helt fågeltomt vid västra stranden, däremot litet svan i NV hörnet, se nedan. Klockan nu 1550, det var fortfarande rätt bra ljus och några smärre luckor i molntäcket. Passerade Vombs by och stannade strax V om Vombs Södergård 1553, eftersom massor av gäss lyfte ett stycke söder om vägen, från jordig mark, jag tror det var ett stort skördat potatisfält. Fortfarande bra ljus men genast därefter blev det disigare, inga klara fläckar på himlen, och ~~men~~ det blev mycket snabbt mörkare,. Vi stannade på vägen för att vänta ut gässen, hoppades de skulle flyga till nattplats, helst Krankesjön förstås. Men de lyfte endast i mycket ringa utsträckning (se nedan), och vi for därför till Ivans backe för att lyssna på ev. gäss i Krankesjön och hoppades att de stora (flockarna nyssnämnda) skulle komma över och fälla i sjön. Detta hände dock ej, tyvärr. For därför hem, nu nattmörkt.

Det skall tilläggas, att vinden plötsligt friskade när jag spanade ut över Ellestasjön; men på kvällen ~~var det fortfarande~~ på Vombs ängar och på Ivans backe var den ~~blev~~ svag.

Artlista med kommentarer: se nästa sida.

rätt

FORTS

Artlista med kommentarer:

häger: vid Snogeholms slott minst 6 ex stående på iskanten. Som vanligt ett isfritt område utanför bäckens (dikets) utlopp omedelbart söder om slottet. Här stod hägrarna. Sjön var f.ö. allra mest islagd, även om isen var helt tunn. Ingen annan fågel sågs i sjön eller på isen, men vi stannade inte för närmare studier.

kanadagås: den mycket stora gåsflocken utanför Vombs Södergård innehöll kanadagäss. Jag såg minst 30-40 ex, kanske fanns mycket flera. Ljuset var hyggligt bara första minuten sedan vi funnit flocken av gäss. Klockan var då 1553. Kl 1610 lyfte c 20 + 10 kanadagäss och flög mycket lågt mot N-NV. Läten hördes, dock rätt dämpade.

sädgås: flock 44 ex på höstsäd nära "Björnstorps torg" (=vägkorset strax S om slottet). Några hundra meter härifrån ytterligare 33 ex. Alla var sädgäss. Jag har sett gåsflockar rasta på denna plats även tidigare år, dock aldrig stora flockar. - Därefter besöktes flera välkända gåsplatser utan att vi idag såg några gäss (se härnadan: obestämda gäss). Dagens stora gåsflock var alltså på Vombs ängar, eller rättare sagt på fält invid ängarna, strax V om Södergården. Massor av gäss, säkert 700 - 1000, lyfte när vi körde ut på den vanliga vägen över ängarna; ~~men~~ jag hann se att huvudmängden var sädgäss, men jag hörde bläsgäss och såg kanadagäss, därtill lyfte några helvita fåglar bland gässen, men det hela gick så fort att jag inte blev klar över dessa exemplar; ~~men~~ nästan säkert var det dock sångsvanar, ty jag har en tydlig minnesbild av att vingarna, liksom fåglarna ~~för~~ för övrigt, var helvita. Flocken hade säkert inte lyft för oss; avståndet var ~~ca~~ säkert 300 m, och hela flocken fällde strax på samma plats. Vi stannade kvar för att ~~uppleva~~ uppleva flockens uppbrott, vi stod där 1553-1635. Därvid blev det dels rätt disigt, dels mycket snabbt mörkare. Dämpade läten av sädgäss och bläsgäss hördes, och kanadagäss lyfte (enligt ovan). Men inga andra lyfte. Vi for till Ivans backe, därifrån hördes svag sädgåskör från Krankesjön, och en medelstor flock bläsgäss kom österifrån och fällde säkert i sjön, men inga passerande sädgäss kom.

bläsgås: i föregående stora flock fanns bläsgäss, och en flock kom österifrån över Ivans backe. Jag fick in den i kikaren, den flög relativt högt och bestod skattningsvis av 40-50 ex., ej fler.

obestämda gäss etc.: en stor del av gåsflocken på Vombs ängar ~~kunde~~ kunde inte bestämmas kritiskt, men huvudmassan var sädgäss. - Följande lokaler besöktes och granskades utan att vi såg gäss (eller också såg vi obestämda gäss i ringa antal):

- (1) hela området vid Gärdslov och Näsbyholm: icke en gås.
- (2) Ellestasjön: på långt håll ett par smärre gåsflockar sedda flygande, kanske uppskrämda av havsörnarna.
- (3) Sövde flygfält och angränsande fält: ej en gås.
- (4) Klingavälsådalen sedd från Ilstorps by: ej en gås. Även fälten norr om Ilstorpsgården: ej en gås på marken, men en liten flock på c 10-12 ex obestämda gäss överflygande.
- (5) markerna väster om Vombsjön: ej en gås.
- (6) Vombs ängar norr om vägen: ej en gås att se, men sikten och ljuset försämrades snabbt här.

Vi fick alltså intet säkert svar på frågan huruvida gäss i nämnvärt antal övernattar i Krankesjön för närvarande.

knölsvan: trevlig obs från backen med fin sikt över Ellestasjön:

en flock svan på c 14-15 ex sågs flyga mycket lågt över sjön. Många ex var juv. Flocken flög m l m mot NV, svängde och gjorde en kilometerlång runda tillbaka, steg därvid något och kom slutligen rätt nära förbi mot väster, medelhöjd. Det var 14 ex varav 6 vita och 8 ungfåglar. Kanonsäkra knölsvanar, vinglätet hördes när de passerade. Mycket länge inom synhåll, flera minuter.

Antal och åldersfördelning kunde avgöras långt innan artbestämning kunde ske säkert.

Gas

1988-11-25 forts.

Artlista med kommentarer forts.:

- obestämda svanar: på isen i Håckebergasjön, rätt långt från vägen, stod 3 vita svanar, oklara, men sannolikt sångsvan. - I Vombsjöns NV hörn låg c 6 vita svanar. Av trafiktekniska skäl omöjligt att stanna. Sannolikast sångsvan. Och slutligen några svanar i den stora gåsflocken, såsom ovan sagts. Art oklar, men knölsvanar går aldrig upp och betar på gräsmarker eller andra fält som sångsvanar (och även mindre sångsvanar) ibland gör.
- gräsand: på grund av isläggning, mer eller mindre total, sågs ~~ingen~~ icke en enda gräsand i Håckebergasjön eller i Snogeholmssjön, ej heller i Vombsjön trots att den var isfri (men bara västra sidan snabbgranskad). Däremot fanns en stor vak i Svaneholmssjön, här en renkultur på 170 gräsänder.
- obestämda änder: havsörnarna över Ellestasjön hängde över stora andflockar, som dock var långt borta och ej kunde bestämmas kritiskt. Troligen gräsand, men ett par helt små sällskap på c 4-5 ex flög bort i bättre ljus, dessa var m l m svartvita änder, rimligen ^(stor-) skrakar.
- ormvråk: 1 ex söder om E 14 norr om Gärdslov, stod mycket länge mot vinden över en ~~liten~~ liten sluttning, höll sig praktiskt taget stilla i luften, med snett bakåt hängande fötter i vilka den troligen höll ett litet föremål (liten grästuva??). Hängde bara c 10 m högt. I sned vinkel framifrån såg vingarna ut att vara rätt djupt "fingrade", och flygbilden kunde inte avgöras ordentligt. Såg avgjort stor ut. Men äntligen gav den upp, steg i vinden, ~~svängde~~ svängde - och förvandlades till en alldeles typisk, rätt mörk ormvråk. Intet spår av ljust på stjärten. Osedvanligt svärbestämd i början, typexempel på ett ex som kunde blivit felbestämt om jag ~~inte~~ inte fortsatt granskningen länge! - Därefter 1 + 1 ex sittande på staketpålar rätt nära varandra vid Näsbyholm, 1 sittande ex nära Bellinga lagård, och 1 sittande ex nära Björka by. Summa 5. Intet extremlyst ex.
- fjällvråk: nära Kullaröd. söder om Håckebergasjön 2 ex ryttlande och kretsande rätt nära varandra, därefter 1 sittande i stort träd nära Näsbyholm och 1 ex ryttlande strax S om Skurup. Summa 4 ex.
- havsörn: vid granskning av Ellestasjön fann jag 2 ex nära varandra, båda juv. Ett ex hängde ytterst lågt över andflockar som lyfte, satte det sig sedan på tunn is nära det andra ex. Helt nära satt 5 - 6 kråkor. Studerades rätt länge, ena ex mest uppe över andflocken (eller - flockarna). Mycket fint att se, ~~men~~ trots att hållet var rätt långt. Stora ytor av sjön öppna, andra med tunn is.
- tornfalk: 1 ex ryttlande vid Hardeberga på utvägen
- fasan: 1 tupp nära Härdslov, och därefter, vid Rydsgårds gods, ej mindre än 12 tuppar nära varandra i vägkanten, därtill ett ex som kanske var en ungtupp som ruggade mot första vuxna dräkt, kanske dock en höna; här på landsvägen även ett överkört ex. helt ~~oerhållbart~~ färskt, men vi stannade inte för att ta upp det. - Mycket längesedan jag såg ~~en~~ fasaner samtidigt på en rundtur av detta slag. Troligen har en mängd fasaner just släppts ut på denna plats
- skrattmås: enstaka ex sedda några ggr. t ex vid Vombsjön
- havstrut: 1 ad satt på stengrundet i Ellestasjön. Högt vatten, bara en stor sten över vattenytan. ^{och}
- obestämda måsar: några sedda, sannolikt både skratt- ^{och} fiskmås samt därtill någon grästrut. Ingenstädes flockar; bara få ex inalles.
- domherre: flock 5 ex lyfte precis vid vägkanten några km S om Håckebergasjön.
- kaja: flockar sedda, bl a nära Näsbyholm på gamla sjöbotten
- kråka: flockar sedda flerstädes, bl a en ren flock 1 7 ex vid Näsbyholm vid järnvägen. Mycket ~~h~~ kråkor även längs vägen S Håckebergasjön och annorstädes; ej noga antecknade. Ellestasjön också!
- Obestämda kråkfåglar bl.a. många flygande mot O-SO vid Ilstorps by på e.m., samt en hel del vid Vombsjön etc.

FORTS

1988-11-25 forts.

Artlista, slut:

rådjur: eftersom färden skedde på e.m. och kvällen i de bästa markerna, såg vi ovanligt många rådjur: på fälten på sluttningen väster om Bellinga lagård 3 ex; på fälten nära Svansjö gård gick minst 4 + 7 + 2 ex, och på Vombs ängar minst 6 ex, svåra att finna i det svaga ljuset, men de ljusa speglarna syntes. Högst sannolikt mer än 6 ex här. Summa minst 22 ex sedda.

OBS: Sövdesjön sågs inte på denna runda, inte heller Krankesjön.

1988-11-27, söndag.

Bussexkursion med Kullabygdens Naturvårdsförening och Åsbo-Bjäre Naturvårdsförening "till sydsåkanska gås- och rovfågelmarker", som det hette i kallelsen i Skånes Natur nr 3, 1988, sid. 172. Exkursionen, även datum, överenskomms redan i våras. Arrangemangen i startområdet, d v s Ängelholm + Höganäs + Helsingborg, omhänderhades som vanligt av fotograf Bo Petersson, Höganäs. Starten från Ängelholm skedde kl. 0900, och jag mötte vid Centralstationen i Lund kl 1015. Bussen kom dit en kvart försenad. Det blev en märklig exkursion, gynnad av det härligaste senhöstväder: intensiv sol, tillfälligt mattare ett par ggr av höga molnslöjor och cirrusmoln; utmärkt sikt, någon plusgrad på dagen, och svag vind.

Vi for följande runda: Lund - Dalby - Veberöd - Vombs by; här hämtade Bo hos Berith C en nyckel till Skånes Naturvårdsförbunds egendom Hörjel, där vi skulle hålla lunchrast. Vi fortsatte utefter Vombsjöns V sida (rätt kort stopp) - dess norra sida längs väg 104 - (stopp för gåsflockar på samma ställe som 14 nov, i sänkan väster om vägen Övedskloster - Tulesbo) - sjöns östra sida - Björka by - tvärs över väg 12 - Ilstorps by (långt stopp för rastande och flygande gäss söder om vägen) - Ilstorpsgården (långt stopp för rastande gäss norr om vägen) - Spjälla - väg 12 genom Sjöbo Ora - ner till Fylan i Fyledalen - bästa utsiktsplatsen nära Lyckås (långt stopp) - Lyckås - Benestad - Tomelilla - Tryde - gården vid Hörjel (långt stopp för lunch m m m m) - tillbaka via Tryde - Svampakorset (= korsningen mellan väg 12 och väg 20 strax väster om Tomelilla) - in på väg 12 - vek av till Eriksdal - Assmäsa - Eneborg - Krageholm - Krageholms-sjöns sydligaste punkt, vanliga rastplatsen för Lena och mig. Här sista stoppet, det var skymning när vi kom och djup skymning när vi reste vidare kl 1630. Därefter inga obsar. Kom till Lund 1720 efter färd via Skårby - Röglå - Knickarp - Veberöd. Bussförare var en ung flicka, som hanterade sitt fordon med stor elegans och perfekt säkerhet.

Vi såg följande arter: (häger, sängsvan, obestämd svan, gräsand, knipa, storskrak, obestämda änder, ~~omständiga arter~~, sädgås, blåsgås, vitkindad gås, kanadagås, obestämda gäss, ormvråk, fjällvråk, obestämda vråkar, havsörn, kungsörn, obestämd örn (som dock nästan säkert var en större skrikörn), glada, blåhök, tornfalk, fasan, skrattnås, fiskmås, gråtrut, obestämda måsar, större hackspett, varfågel, domherre, skata, kaja, råka, kråka, korp. Summa 28 bestämda arter. Understrukna arter behandlas i tabeller jämte kommentarer; övriga arter behandlas sist.

Vid lunchen inomhus på Hörjel - i trevliga, nyinredda lokaler - blev jag föremål för stora hyllningar: högeligen erkännsamma tal; stor, nej, jättestor Schwarzwaldtårta, som jag fick börja på; och jag fick ett härligt, saltglaserat Höganäskrus (allt detta utöver en fin present helt nyligen då jag fyllde 75 år). - Efter lunchen här gick vi en runda med Birger Emanuelsson, som talade om gårdens historia, hur den brukats i gamla tider, hur marken använts av det åldriga par, som donerat gården till Skånes Naturvårdsförbund, etc. Mycket givande runda, men den måste göras rätt kort eftersom vi ville hinna med åtminstone någon trevlig lokal på hemvägen (det blev Krageholms-sjön, se ovan).

FORTS

102

1988-11-27 forts.

	Lund-Vombs by 1045-1115	Vombsjön-Öveds- kloster-Björka 1120-1145	Ilstorps by 1150-1210	Ilstorpsgården 1210-1235	Spjällå-Sjöbo öra - Fylan 1235-1250	Fyledalen vid Lyckås 1250-1325	Lyckås-Benestad- Tryde-Hörjel 1325-1350	Hörjel 1350-1505	Hörjel-Svampa- korset-Eriksdal- Krageholmssjön 1505-1540	Krageholmssjön vid sydspetsen 1540-1630	summa
ormvråk	1	≧ 4	1	1	≧ 2	3	5	2	3	1	≧ 23
fjällvråk	2	1	1					1			5
obest. vråk	1				1						2
havsörn			1								1
kungsörn						juv. 1					1
obest. örn						1					1
glada		1	≧ 2					1		< 40	≧ 44
blåhök								1		1	2
tornfalk	1	1									2
sädgås		450	1400	1700			400				3950
bläsgås		få	t. få	få							rel. fåtalig
vitkindad g.				1							1
kanadagås		25		10							35
obest. gäss		se	kom-	men-	ta-	rer-	na!				se komm.
											alla dessa arter kommen- teras nedan.

1988-11-27 forts.

Kommentarer till dessa arter:

ormvråk: siffror från något område, särskilt vid Ilstorp, är i underkant eftersom jag hade fullt upp att göra hela tiden och nästan säkert glömde att anteckna något ex. - Ett ex över Fyledalen var rätt ljust åtminstone på undersidan men inte extremljust. Ett ex nära infarten till Hörjel var däremot en utpräglad "börningevråk", massor med vitt på övre vingtäckarna, ryggen, stjärtbasen etc, och undersidan tedde sig snarast helt vit (men sågs ej i detalj).

fjällvråk: siffran också i underkant, men nära rätt.

obestämda vråkar: mer än 2 sådana ex sågs ej.

havsörn: vid granskning av de stora flockar gäss, som nalkades söderifrån vid Ilstorp, hörde jag några deltagare ropa att en havsörn flög lågt under gässen, på långt håll. Det stämde precis; men den kom inte närmare. Alder helt omöjlig att ~~kalla~~ i det starka motljuset.

kungsörn: 1 juv i Fyledalen kom förbi i gott ljus, fällde i skogsbrynet rätt nära Ramsåsa kyrka, i sluttningen. Se följande art.

obestämd örn, dock praktiskt taget säker större skrikörn: när vi stannade på den vanliga goda obs-platsen, fick vi besked av två obekanta män, att en kungsörn satt i en hög bok, rätt långt bort men lätt att finna och väl synlig. Det blev långt argumenterande om denna fågel, dock dessbättre inte med de två som funnit den; de körde strax bort. Somliga trodde på ormvråk, etc etc. Fågeln sågs snett bakifrån, och en grov gren dolde bl.a. skulderpartiet. Men jag såg huvudet, det var grovt byggt, och stjärten visade/entydigt att det var en örn av släktet Aquila. Fyra-fem män, däribland Bo Petersson, "offrade sig" genom att gå igenom skogen mot den, trots att detta måste innebära att de hade föga chans att se den lyfta. Jag höll den nu hela tiden i kikaren. Slutligen lyfte den, slog några slag med vingarna, en bergsäker Aquila, gled sedan vidare ut över dalen under långsam höjdförlust, och fortfarande sågs den snett bakifrån och ungefär "i ögonhöjd", så att intet kunde ses av färgen på över- och undersidan. Storlek: föreföll tydligt mindre än kungsörn. Men när den nådde marken i skogsbrynet på andra sidan dalen, gjorde den en snabb sväng, varvid jag såg att den tedde sig helt enfärgad och faktiskt svart. Den blev osynlig när den fällt. I samma ögonblick ropar någon, "kungsörn". Jag sänkte kikaren och tänkte protestera. Men därav blev intet. Ty ett par hundra meter bakom den underliga örnen kom en typisk ung kungsörn glidande; i rak flykt och lågt, men den faller c 150 m från den punkt där den första fällde, och gör då en snabb sväng i solen. Så fick jag, med några sekunders mellanrum, se båda dessa fåglar från ovansidan och såg med största tydlighet att den först fällande verkligen var svart eller möjligen praktiskt taget svart, enfärgad, på ovansidan, under det att den unga kungsörnen hade typisk färg, brun med stort vitt vingfält och vit stjärtbas.

Jag avstår från vidare redogörelse, men det synes sannolikt på gränsen till säkert att den första örnen var en större skrikörn. Det skall tilläggas, att jag många gånger sett stora örnar (havsörn och kungsörn) sitta i stora lövträd, och då ser faktiskt ofta örnarna rätt små ut.

glada: 1 ex seglande över Vombsjöns N strand, och allra minst 2 ex sedda kretsande väster om Ilstorps by, nere över ådalen. Troligen flera här, men jag måste ägna mig mest åt gässen. Sedan, när Birger Emanuelsson ~~stod~~ stod och talade utanför gården vid Hörjel, kom en glada förbi på avstånd. Jag visade

FORTS

1988-11-27 forts.

den inte för övriga deltagare; det var viktigare att lyssna till B.E:s redogörelse. - Därmed (minst) 4 glador sedda. Men vid Krageholmssjön ändrades läget drastiskt. Det var redan skymning. Några man granskade skogsridån i norr i tub. De meddelade att en tät "skruv" av ungefär 40 glador kretsade långt över skogen och mycket långt uppe i norr. Jag hade ingen egen tub med mig men fick se flocken i andras tub och kunde konstatera att jag inte lyckades finna flocken i min kikare. Inom kort försvann fåglarna, fällde säkert för natten. Utan att konsultera kartor trodde jag att platsen måste ligga rätt nära Bellinga slott. Kanske ett nyupptäckt nattkvarter för glador.

Vid granskning av den fina kartan i skala 1:50 000 finner jag, att gladorna snarast kretsade i nordvästlig riktning räknat från vår obs-plats och att de därför måste hållit sig över markerna 1 - 2 kilometer väster eller sydväst om Bellinga slott (ungefär, naturligtvis).

blåhök: 1 ex, ej hanne ad, gled ytterst långt förbi Hörjel när vi lyssnade till B.E:s intressanta redogörelse. - Senare, i djup skymning vid Krageholmssjön, kom ett ex rätt högt över sjön i rak flykt mot ~~██████~~ NNO - NO, säkert på väg mot nattplats. Icke heller detta ex var hanne ad.

tornfalk: 1 ex ryttlade alldeles vid vägen nära Dalby, och 1 ex satt på ledningsträd vid Vombsjöns NV hörn.

gäss, allmänt: gäss i stort antal sågs bara på tre platser:

- (a) väster om vägen Övedskloster - Tulesbo. Här gick en flock på c 150 ex på plöjd mark; den bestod enbart av sädgäss. Längre bort mot Tulesbo gick en annan flock, den var på c 300 ex, och hälften gick på naken jord, andra hälften på höstsäd. Mest sädgäss, men i utkanten av flocken c 25 kanadagäss rätt tätt tillsammans. Bläsgäss hördes ett par ggr från dessa flockar, och jag såg ett fåtal ex.
- (b) vid Ilstorp. Från byn granskade jag Klångavälsådalen och fann inga gäss därnere nära ån. Men på marken söder om vägen mot Ilstorpsgården gick en flock på c 400 ex, i mycket starkt motljus, de såg svarta ut mot det solbelysta fältet, men flocken var långsmal, och så småningom kunde en god del av fåglarna bestämmas kritiskt; det var nästan bara sädgäss. Medan vi granskade dem, sågs mycket långt nere i söder väldiga gäsflockar, de lyfte just och delade som vanligt upp sig i smärre sällskap i flykten. Det blev flera tiotal flockar, inalles minst c 1000 ex. De spred ~~██████~~ sig starkt, somliga flockar tycktes fara bortåt Tågra, andra ungefär mot V eller NV, men många kom upp och fällde hos de 400 som nämnts ovan. Det blev en väldig flock på fältet. Några smärre flockar flög rakt över oss, vände dock delvis och ANslöt till huvudmassan. Bland dem som kom nära var 5 bläsgäss, 2 ad och 3 juv. ~~██████~~ Bläsgäss hördes också från andra håll, men minst 90-95 procent av totalantalet var sädgäss.

Vi stannade väl 20 minuter för att se på detta skådespel. Ingen kunde ju veta om vi skulle se lika mycket gäss i fortsättningen. Men vi hade bara fortsatt några hundra meter, ~~först~~ jag fick fri sikt över markerna norr om Ilstorpsgården. Där gick tre mycket stora gäsflockar, alla i fint medljus: en på c 900, en på c 500 och en på c 300! Sädgäss även här i stark majoritet; dock skall sägas att den största flocken var mycket tät så att flera hundra ex där ej kunde detaljgranskas. Bläsgäss sågs och hördes sparsamt, snarare mycket sparsamt. Ett sällskap på c 10 ~~██████~~ kanadagäss anträffades samt en vitkindad gås! De tre stora flockarna stod på platt mark av olika slag, jag antecknade tyvärr inte närmare. - Vi avnjöt

FORTS

troligen
lyfte de från
markerna vid
Sövedesjön.

Ja

1988-11-27 forts.

den granna synen grundligt. Fortsatte sedan via Spjälla och upp på väg 12, gjorde alltså inte svängen via Tågra gård (där det rimligen bör ha funnits mycket gäss också, se ovan).

- (c) När vi efter besöket i Fyledalen passerat Benestads kyrka på vägen mot Tomelilla, fann vi en stor och tät gåsflock stående norr om denna väg, på rätt nära håll och inte långt från kyrkan. Antalet ex osäkert, kan ha varit betydligt över 400. Vi kunde inte stanna, tyvärr; jag skulle ha velat bestämma fåglarna noga, dels av principiella skäl, dels eftersom jag aldrig tidigare sett gäss rasta på denna plats. Majoriteten säkerligen sädgäss, men närmare besked kan jag inte ge.

Huvudintrycket av dagens gås-obsar: sädgäss dominerade starkt, inga stora bläsgåsansamlingar sedda eller hörda. Många stora flockar dock givetvis obestämda, bl.a. en stor del av dem som kom upp söderifrån mot Ilstorp (fast nästan alla de som fällde inom bestämningshåll faktiskt var sädgäss!).

sädgås:
bläsgås:
vitkindad gås:
kanadagås:
obest. gäss:

} se ovan!

Övriga arter:

häger: 1 ex flygande över Vombsjön, och 1 + 1 ex stående på betesmark vid sjöns Ö sida.

sångsvan: från vägen vid Vombsjöns V sida såg vi på mycket långt håll på sluttningen ungefär ovanför Vikens gård en svanflock på ett höstsädesfält. Antal c 12 ex. Så betar sig aldrig knölsvanen. Men teoretiskt kan det förstås ha varit mindre sångsvan.

Därefter bergsäkert sedd i Krageholmssjön på kvällen. Trots att vi inte hade sikt över sjöns östra och sydöstra del, sågs på klarvattnet följande sångsvanar:

- (a) 2 ad med 2 juv, (b) 5 ex, troligen alla ad, (c) 4 ex, (d) minst 2 ex. Fåglarna tycktes alltså hålla ihop parvis eller familjevis.

obestämda svanar: från Ilstorps by såg jag en rad på 5 svanar flyga mycket lågt över ådalen. Det var 2 ad och 3 juv. Art omöjlig.

gräsand: bara sedd i Krageholmssjön i my. måttligt antal, summa c 50 ex. Men bara del av sjön synlig!

knipa: enstaka ex sågs flyga över Vombsjön. Därtill några små sällskap liggande på vattnet där. Flera gamla ♂♂ sedda i dessa flockar.

storskrak: vid stoppet i Vombsby såg jag en flock på c 10 ex ligga i Bysjön.

obestämda änder: på långt håll en del i Vombsjön.

skrattmås: vid utfarten från Lund, nära Råby, summa 21 ex sittande på höga lyktstolpar. Därefter knappt sedd.

fiskmås: märklig observation: vid Ilstorpsgården flög den talrikt över fälten, samlade sig till en flock, vari jag räknade 230 ex!!

gråtrut: enstaka juv över Vombsjön.

större hackspett: 1 ex i trädtopp nära Dalby, från bussen.

varfågel: i Fyledalen, när vi beskådade den egendomliga örnen, fick vi en fin och långvarig obs av varfågel. Den stod länge ryttlande på c 8-10 m höjd över dalbotten, så att den hade den mot söder exponerade sluttningen som bakgrund. Då såg den ut som en snabbt blinkande fläck i svartvitt, och det dröjde faktiskt innan vi blev kloka på fallet. Den fortsatte att ryttla rätt länge, flyttade sig litet, till lägre

FORTS

höjd, fällde ett slag på åkern, steg upp och fortsatte rytllandet. - Min första obs för i höst.

domherre: när vi åt lunch, satt två granna hannar på nära håll utanför fönstret. De satt i höga bestånd av Artemisia vulgaris och åt frön, eller åtminstone sökte efter frön.

skata sedd flerstädes

kaja
råka
kråka

sedda i betydande antal men ej noga granskade. Se dock svartfågel här-bredvid!

svartfågel: när vi stod vid Krageholmssjön i skymningen, kom svartfågel i stort antal ungefär från S eller SSV ut över sjöns sydligaste vik och fortsatte med rak kurs över vattenet, flyghöjd ofta c 50-75 m. Det är så gott som säkert att de styrde mot ön Lybeck för natten. (Men ön kunde inte ses från vår obsplats). Hundratals ex kom kl 1610-1625.

korp: över Fyledalen, vid vår rastplats, kretsade 2 ex på stor höjd när vi bröt upp därifrån kl c 1325.

Tillägg:

- vid Krageholmssjön kom också en del gäss på kvällen, det var sädgäss, bl a en flock på c 55 ex, och totalsiffran blev c 200, men ej mer. De fällde i sjön. Möjligen kom flockar till till sjön även österifrån, alltså från Baldringehållet. Det föreföll så på lätena, men någon stor kör blev det inte så länge vi var kvar. Bläsgås hörd ett par ggr, men eljest bara sädgäss. OBS den ringa inblandningen av bläsgås överallt.
- Det var en synnerligen lyckad exkursion i det härligaste väder. Dagen innan var grå, och dagen efter blev det ösregn och usel sikt. - Säkerligen var alla deltagare nöjda. Men naturligtvis fick inte alla deltagare se alla arter.

Vid avgången från Lund var det tal om att fara relativt snabbt till Hörjel, så att det skulle bli tid till en ganska stor runda även efter lunchrasten. Men detta befanns vara helt omöjligt. Redan vid Vomb frågade deltagarna varför de inte kunde titta på Vombs ängar, och även senare var jag tvungen att, trots det rika fågellivet, driva på i viss grad; annars skulle vi inte kommit till Hörjel förrän klockan 1500. Nu fick vi ju det mesta och bästa utbytet före lunch och hann bara med en plats på hemvägen, nämligen Krageholmssjön. Då hade det redan blivit kväll. Men platsen är fin och ger nästan alltid något av intresse.

Notis från 30 november: se sid. 110.

1988-12-11, söndag.

Biltur från Lund, start 1115. Väder grått, måttlig sikt, frisk V vind. Mycket milt, middagstemp i Lund +8° C. På utvägen nära Hardeberga några kråkfåglar; och en flock på c 8 måsar mot V, troligen trutar. Väster om Revingeby 1 fjällvråk på staketstolpe vid vägen, lyfte ej. Några gäss flygande på avstånd. I Revingeby, på gräsmatta på villatomt 1 gröngöling på närhall, hackade eller plockade ivrigt ~~marken~~ i marken. - Vi far Kvinnevad - mot Silvåkra by, ej ner till Krankesjön nu utan ~~marken~~ (byn och genom) ut på vanliga vägen över Vombs ängar. Vid Öbacken kommer 1 härlig blåhök ♂ ad lågt förbi, och på litet avstånd över en backe ryttlar en fjällvråk lågt. 1 kråka.

Ute på Vombs ängar stopp för rundspaning. En tredje fjällvråk sitter på staketstolpe. ~~marken~~ På betesmark flock 8 gäss tämligen nära: det är bläsgäss varav flera ungfåglar som ännu saknar både bläs och svarta bukfläckar. Trevligt. På rätt långt håll flera små gäss-flockar flygande, bara ett par tre tiotal ex inalles.

Nytt stopp 1145-1200 ~~marken~~ närmare Södergården, eftersom vi ser svanar beta på höst-säd. Det blir plötsligt livligt av fågel:

- (a) svanflocken består av 15 sångsvanar ad och en kanadagås
- (b) på jordigt fält, nästan säkert ett skördat potatisfält, upptäcks fler svanar, det är 13 sångsvanar ad och minst 4 juv. Ungfåglarna svåra att se mot bakgrunden (se nedan också), och de gamla var så smutsiga av jord på näbbarna att intet, eller, flera av på några ex, nästan intet av den gula färgen var att se! Jag såg särskilt noga efter detta, även om det ju var nästan otänkbart att knölsvanar skulle gå och beta på detta sätt.
- (c) den sistnämnda svanflocken var rätt gles och gick delvis tillsammans med gäss på det jordiga fältet, därför förvånande svårt att finna de unga svanarna. Det var mulet och rätt mörkt men torrväder och alls inte särskilt långt håll. Dessa gäss var c 150 till antalet och utgjorde en blandning av ~~marken~~ säd- och bläsgäss. Räkning bara approximativ, ty
- (d) jag fann att väl 600 andra gäss stod längre bort, på ängsmark;
- (e) och i detsamma blev det stort liv av gäss i luften, många flockar kom ungefär österifrån och fällde vid de 600. Bland de ankommande var mycket rikligt med bläsgäss, men hur läget var bland "de 600" blev jag tyvärr inte klar över. Dock hördes bläsgäss livligt även därifrån.
- (f) en häger flög över ängarna och gässen
- (g) en kungsörn juv kom lågt västerut över ängarna, tycktes flyga avgjort nära de stående gässen, men dessa lyfte ej. Örnen blev attackerad av en kråka, båda försvann i väster
- (h) en blåhök, ♂ ad, kom förbi mycket lågt; detta kunde dock mycket väl vara samma hanne som setts kort dessförinnan.
- (i) 4 rädjur upptäcktes på håll, och 2 andra sprang upp på närmare håll.

Det blev livligt i luften och på marken. Över ängarna såg jag bara ett fåtal kråkfåglar.

Vi fortsatte genom Vombs Fure på den s k Norra Vombvägen fram till vanliga utsiktsplatsen vid sjöns SO hörn. Sjön helt öppen. Det var grått, och svagt duggregn hade börjat, men sikten var trots allt tämligen god. Ute i sjön låg dels en rätt välsamlad flock på c 90 gräsänder, dels flera små eller tämligen små och glest fördelade sällskap av samma art, dessa utgjorde tillsammans c 140 ex varför summa summarum av gräsand blev c 230 ex. Däribland fann jag en hanne med så bleka ~~marken~~ kroppssidor att jag först tog den för vigg; men i kikaren var bestämningen enkel. Alla änderna några hundra m från stranden eller längre.

Vi fortsatte härifrån 1225, passerade Stannys affär, såg på fältet en stor mörk fläck som upplöstes i en normalfärgad ormvrak och summa två kråkor. Fortsatte till Övedskloster. Här, på ~~marken~~ fält med höst-oljeväxter, gick nya sångsvanar: 8 ad och en juv! Nu småregn och rätt

1988-12-11 forts.

dålig sikt. Inga gäss i den stora sänkan väster om vägen Övedskloster - Tulesbo. Men när vi passerat genom skogen och nalkades Svansjö, gick min själ nya sångsvanar och betade, det var 9 ad och 7 juv, och nu på höstsädesfält!!

Vi kom till Sjögården 1240. Stannade för kaffe med dopp, mycket skönt. Regnet blir något tätare, dock fortfarande måttligt, sikten också måttlig. Granskade vattnet: sjön helt öppen, inte en enda fågel att se på vattnet.

Kl 1320 start, for till Vombsjöns NV hörn, stannade med sikt över vattnet. Allra innersta lilla viken hade tunn is, eljest helt öppet. Här låg gräsänder i ringa antal, och några kråkor syntes, men längre ute låg mer gräsänder, och plötsligt svärmade änder i stort antal upp. Det blev flera hundra ex, därav en albinist, se teckning på nästa sida. En rovfågel kom lågt utifrån sjön, ~~den~~ höll kurs snett mot mig, vråkstor och av något ojämn brun färg, jag trodde fast på ormvråk, men när den kom nära - ty den kom verkligen nära! - befanns stjärten vara märkvärdigt lång och ~~smal~~ flygbilden visade smalare vingar; även rörelsemönstret litet "svajigare". Ett ögonblick trodde jag på brun kärrhök (av vilken jag dock inte har en enda december-obs från Sverige); och inte heller den bestämningen övertygade mig. Fågeln förblev obestämd trots det korta avståndet!!! Det är tänkbart att de stora gräsandflockarna lyft för denna fågel, när den nalkades utifrån sjön. - Antalet gräsänder här c 700; ett par flockar som fällt lyfte på ~~långt~~ långt håll när jag rörde mig utanför bilen. Ingen annan andfågel än gräsand sågs här.

Vi fortsatte längs vägen på sjöns V sida söderut. Helt öppet vatten men icke en fågel låg där. I Vombs by skådade jag ner över Bysjön: delvis islagd, isen föreföll "rutten". Så korsade vi Vombs ängar igen, nu mot väster. På höstsädesfältet nu 17 sångsvanar ~~9~~ ad och en juv; dessutom 3 ad som just flög bort och fällde hos 7 andra ad rätt långt bort. Möjligen fanns här även juv, svårt att se i det dåliga ljuset. Alla dessa 17 + 1 + 3 + 7 + X sångsvanar måste naturligtvis anses vara samma som vi såg på utvägen! Inga gäss gick kvar, men flockar sågs flyga långt borta i norr.

Mycket vatten i Klingavälsån. Vid Silvåkra by 1 häger juv på över-svämmad betesmark. Vi ner till fågeltornet vid Krankesjön. Jag stod i tornet 1345-1405. Nu regn hela tiden, dock ej stritt. Mulet och mörkt av låga regnmoln, vinden var mycket frisk, och sikten på längre håll dålig, däremot inte dålig vid granskning av närmsta klarvatten och avstånd på c 500-700 m. Sjöns västra ände syntes, men helt omöjligt att se fågel på det hållet, utom ~~ett~~ ett antal obestämbara svanar som skymtade längst bort.

Trots vädret blev obsarna från tornet rätt upplysande. Sjön var mestadels öppen, närmsta klarvatten helt isfritt, sjön i stort sett likaså, men utanför östra stranden is c 100 m ut, uppbrytande i kanten. "Tarmen" ~~is~~ isbelagd, och vissa ytor utanför södra stranden också med is, som dock verkade tunn och skör.

På närmsta klarvatten låg 2 ad och 2 juv knölsvanar, dessutom ~~ett~~ sågs där ett par tiotal gräsänder, två storskrakar och ett viggpar, även fann jag c 6-7 sothöns. Men i stort sett var ~~ytan~~ ytan tom på fågel. I vasskanter längre ute såg jag minst 3 hägrar, och i vattnet låg glest fördelade 15 ad och 3 juv knölsvanar (utöver de 2+2 som nämn-
des ovan). De låg i en rätt tydlig flock på 6 ad, f ö spridda. Längre ute, delvis my. långt bort, räknade jag minst 15 ad och c 5 juv obestämda svanar. - Eventuella flockar av änder och/eller sothöns långt borta var omöjliga att se. En gammal havstrut drog västerut.

Vi for hem via Kvinnevad - Revingeby - S Sandby. Regn, mycket låga regnmoln, men sikten trots allt ej hopplös. Ankom Lund 1430. Inga fåglar sedda på hemfärden, vilket är sällsynt.

FORTS

1988-12-11 forts.

Artlistan ser ut såhär:

- 1 häger summa minst 5 sedda
 - 2 sångsvan: exceptionellt många ex betande på olika platser, summa 57 ex varav 45 ad och 12 juv; någon liten osäkerhet beträffande antalet juv, det kan ha varit något större
 - 3 knölsvan Krankesjön 17 ad och 5 juv sedda; siffran för juv är minimum, jfr även obest. svan.
 - obest svan: Kr minst 15 ad och 5 juv sedda
 - 4 sädgås summa c 600-700 sedda
 - 5 bläsgås allmän, skattningsvis c 150 sedda
 - obestämda gäss: rätt många flygande flockar, kanske c 150-200 ex
 - 6 kanadagås 1 ex med sångsvanar
 - 7 gräsand inalles c 1000 ex sedda. OBS att Vombsjön bara granskades partiellt. Två ex med onormal färg
 - 8 vigg: 2 Krankesjön
 - 9 storskrak: 2 "
 - 10 ormråk bara 1 ex sett
 - 11 fjällvråk: 3 ex
 - 12 blåhök: hanne ad sedd vid två tillfällen, troligen samma ex båda ggr
 - 13 kungsörn 1 juv lågt över Vombs ängar
 - obestämd rovfågel: ett gåtfullt ex vid Vombsjöns NV hörn
 - 14 havstrut: 1 ad sakta över Kr. mot V
 - obestämda måsar: bara en flock på c 8 ex på utvägen
 - 15 grängöling: 1 ex Revingehed
 - 16 kråka flera gånger, men i ringa antal
 - obestämda kråkfåglar: endast få ex sedda Vombs ängar och annorstädes.
- rådjur: 4 + 2 ex på Vombs ängar och angränsande mark vid Södergården.

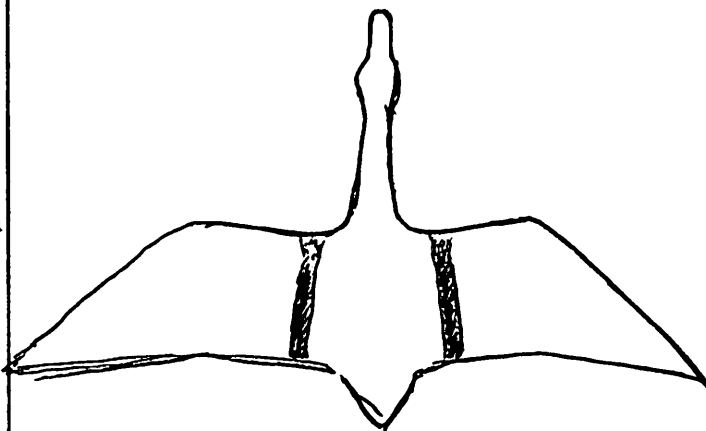
OBS att inga småfåglar sägs!
 Detta är mycket säreget, även om sådana arter alltid blir under-representerade på dessa m 1 m snabba bilrundturer.

varav Vombsjön SO c 230, Vombsjön NV minst 700, Krankesjön bara c 30 sedda.

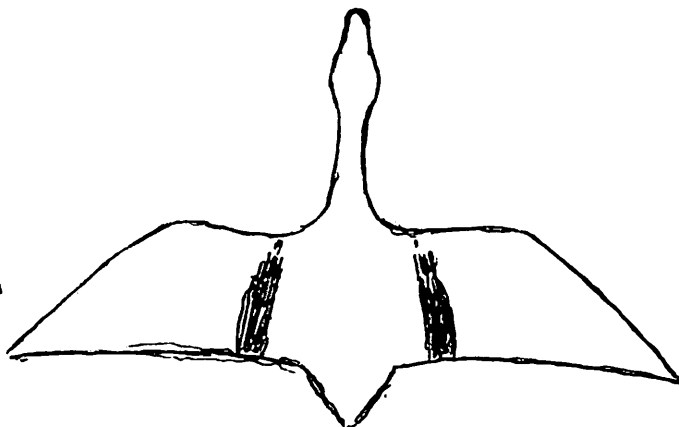
Övriga kommentarer:

Jag observerade att kanalen från Silvåkrakärret till Krankesjön grävts upp nyligen, även en god bit in i kärret. Har hört av Urban Emanuelsson, att detta skett genom militärens försorg. Männe tillätligt ingreppet var betydande.

Den albinistiska gräsanden i Vombsjöns NV del lyfte tillsammans med c 50 - 60 artfränder och flög utåt sjön. Den var till största delen vit eller kanske grävit men hade en mörk, mycket väl avsatt strimma enligt denna teckning, alltså bilateralt symmetrisk. Jag har aldrig tidigare sett en sådan färgfördelning. Ryggfärgen var mähända inte vit, men den var ~~mycket~~ ljus.

Jag ger härnadan ännu en skiss av andens utseende. Det är möjligt att det mörka bandet blev smalare framåt, d v s på övre vingtäckarna. Dessutom är det osäkert huruvida det löpte ända fram till vingens framkant.

1988-11-30: på morgonen passerade en flock på c 10 korsnäbbar över Tenorgränden mot SV. Flög lågt och snabbt och lockade ivrigt; klangfärgen föreföll mig inte alldeles typisk, men högst sannolikt var det dock mindre korsnäbb.

Några timmar senare såg jag från mitt arbetsrum på Ekologihuset en glada, den kom mycket sakta västerifrån i det vackra soliga vädret. Flyghöjd c 100 - 125 m. Ses inte ofta över Lund.

1988-12-09: jag gick på "Hardebergaspåret" österut och samma väg tillbaka, tid: 1355-1500. I buskar och småträd vid spåret nära Arendala satt 2 domherrar, båda honor. Över Tenorgränd vid hemkomsten en tornfalk på närhåll, ej hanne ad. För övrigt mycket få fågelarter sedda, och bara de allra vanligaste. Individantalet också lågt, dock med undantag av kråkfågel, av vilka en blandflock på c 80-90 ex drog förbi mot N-NV strax före kl 1500. Ovanlig flygriktning. På eftermiddagarna brukar kråkfågel i flockar eller glesa förband komma med kurs ungefär mot S:t Lars park, där jag tror att de övernattar.

1988-12-12: i Lundagård på middagen en större hackspett, den ropade ofta och befanns sitta allra allra överst i toppen på ett av de högsta träden. - På hemväg från Ekologihuset till bostaden såg jag domherre, hanne och hona, i buskarna vid Tekniska Högskolan.

Även om obsarna inne i staden blir få och föga märkliga, har jag intrycket att större hackspett och domherre denna höst ses (resp. har setts) där oftare än vanligt. Invasion, skulle jag tro, ehuru jag ännu ej fått besked om deras uppträdande vid Falsterbo.

1988-12-13: en domherre, hanne, i trädgården vid Tenorgränd. Jag var inomhus hela dagen. I trädgården sågs f.ö. några koltrastar och på e.m. en talgoxe och en blåmes. Därutöver intet.

1988-12-14: vid Zootis hördes domherre.

1988-12-15: på f.m. en rödhake, den flyger och hoppar i kanten av granntomten, delvis under tallbuskar etc., finner tydligen något att äta. Ej sett arten i Lund på månader. Väder denna dag utmärkt vackert, stilla, klart, mycket stark sol, lätta cumuli, någon minusgrad.

Kl 1420, strax norr om Ekologihuset: jag hör vingläte av knölsvan, och 10 ex kommer i fin plog mot väster, höjd c 150 m; i flocken fanns flera juv. Jag fortsatte obsandet, och kl 1433 kom tre stora plogar med sädgäss med kurs mot VSV eller SV, höjd c 150-200 m, i utmärkt eftermiddagsljus. Det var c 66 + 42 + c 95 ex. Alla tre flockarna var inom synhåll samtidigt, kom också ungefär lika nära allihopa. Inbördes avstånd mellan flockarna c 500 meter, kanske något mer. Skisserna här visar flockarnas (plogarnas) utseende, siffrorna anger det (exakta eller nästan exakta) antalet individer i varje "arm":

Kackel hördes från alla flockar, bara sädgäss.

Kl 1449 kom en sparvhök från NO i alldeles rak kurs mot mitt fönster på Ekologihuset, höjd under 50 m, fortsatte rak kurs hela tiden. Eftersom det blev så livligt i luften stannade jag kvar vid fönstret till kl 1515 men såg intet mera. Väder lika strålande.

$$\begin{array}{r} c 51 \\ \swarrow \quad \searrow \\ \quad 44 \end{array} = c 95$$

$$\begin{array}{r} 22 \\ \swarrow \quad \searrow \\ \quad 20 \end{array} = 42$$

SÄDGÅSFLOCKARNA:

$$\begin{array}{r} c 59 \\ \swarrow \quad \searrow \\ \quad 7 \end{array} \quad \begin{array}{r} 22 \\ \swarrow \quad \searrow \\ \quad 20 \end{array} = c 66$$

SV ↙

Notiser december 1988

- 1988-12-16: på morgonen fann jag en större hackspett sittande på TV-antennen på grannvillan. Fågeln satt på en tvärpinne allra överst, satt alltså vinkelrätt mot pinnens (metallstavens) längsriktning. Satt länge så och såg sig omkring, kastade sig ut när en skata kom över, bara något tiotal meter från masten.
- 1988-12-21: en ensam steglits flög över Tenorgränden på morgonen. Lockade livligt. Ses ej ofta inne i staden.
- 1988-12-22: en tornfalk ryttlade över det område invid motorvägen, som enligt uppgift skall bli park. Området har legat rätt orört under sommaren och haft yppig vegetation av ogräs, men på sista månaden har stora bulldozers rört om överallt, och i dagens läge är det nästan enbart naken jord, mycket ojämnt fördelad i vallar, branta kullar, små flata ytor etc.
Det skall tilläggas, att Anders Dahm gick över området på högsommaren för att leta efter sällsynta eller tillfälliga växtarter. Och han hade framgång: han fann Agrostemma githago, klätt, som nu sedan många är mycket tunnsädd. När jag var ung i Lund var klätten ett rätt allmänt åkerogräs. Ovanligt vacker ört dessutom.
- 1988-12-23: jag gick en timslång promenad på Hardebergaspåret och åter. Såg en sparvhök två gånger över villakvarteren, för övrigt bara de allra allmännaste arterna: talgoxe, blåmes, koltrast, kråka, råka, skata, en enda bofink-hanne, en liten flock grönfink, någon enda överflygande fiskmå.
- 1988-12-25: gick på Hardebergaspåret som ovan, tid 1205-1315. Mycket fattigt, men såg en sparvhök som plötsligt blev attackerad av en fiskmå. ad, alldeles lågt över hus-taken. Hörde domherre.
- 1988-12-27: kom förbi UB på förmiddagen. Rätt mycket folk, särskilt skolungdom, fanns där just då. En sparvhök kom lågt över oss, precis rakt över och bara 4-5 m upp; den gled snabbt mellan de höga träden och bar en småfågel i klorna. Försvann in i biskopens trädgård (där den högst sannolikt fick sitta ifred; man ser nästan aldrig folk därinne). - Två timmar senare såg jag från mitt fönster på Ekologihuset en sparvhök, den kom mycket sakta österifrån på c 75 m höjd, sänkte sig något mot gamla Zootis' trädgård, först sakta men ökade plötsligt farten och svängde kvickt, gjorde sannolikt jakt på småfågel men försvann bakom huset och återsågs ej. - Väder: på f.m. mulet och grått, på middagen åtskilligt lättande molntäcke, mycket ljusare, och starkt förbättrad sikt.
- 1988-12-28: kl 14 kom en sparvhök österifrån vid Ekologihuset, flyghöjd c 60-70 m, och fortsatte in bakom de höga träden vid Gamla Zootis. Beteendet påminde mycket om gårdagens sparvhök, och det skedde också nästan precis 24 timmar senare. Måne samma sparvhök?

FORTS

1988-12-31.

Härlig dag, sol, mestadels ringa molnighet, mycket svag vind. Utmärkt sikt. Några plusgrader.

På förmiddagen gratulerade jag Lisen på hennes 36-årsdag. Var hos henne kl 1210-1320. Inga och Thomas var där också. Lisen bjöd på läcker måltid, och vi hade alla en verkligt trivsamt stund.

På nervägen till Lisen såg jag på långt håll en flock på c 10 gäss, som flög mot NO. Kort därefter kom en flock på 8 sädgäss rakt över staden i solskenet, de flög också mot NO. - När jag vandrade hem från Lisen sågs en flock på 5 gäss flyga mot SV. Alla flockar på c 75-100 meters höjd.

Även under vistelsen hos Lisen och senare fram till kl 15 gjorde jag flitiga obsar men såg intet mera av sträck eller andra rörelser i fågelvärlden.

På e.m. kom Ingrid Björkman, en litteraturhistoriker som omnämns tidigare, t ex 1988-06-02. Det är en mycket trevlig dam. Hon har korrektur till en bok färdigt och skall diskutera tryckningen med en person som bor i Stehag av alla platser. - Senare på e.m. kom Lenas pojke Anders med maka Ulrika. De hade bilat från Stockholm.

Vi samlades rätt tidigt på kvällen till en god och tjusig måltid. Därefter läsning och vila tills bara några minuter återstod av året 1988. Då bjöd Anders på champagne, vi tackade varandra för det gångna året och utbytte välgångsönskningar för år 1989. Beskådade även fyrverkeriet, som tjuvstartat redan tidigare på kvällen; men just vid midnatt blev det förstas särskilt grant.^m

Tillägg
B
1988-08-05.

Lena och jag for från Lund 1735, ankom Vomb 1800. Inga hade semester och bodde i ett hus i Vombs by, som hon och Thomas hyrt även någon tidigare sommar, om jag minns rätt. Lisen var hos Inga. Vi satt hos dem 1800-1830. Gjorde sedan, efter att ha sagt farväl till dem, en rundtur sålunda:

upp utefter Vombsjöns V sida. Här sågs 35 storskarvar på en rad pålar i sjön; och ytterligare 3 ex kom flygande! Många skarvar var ljusbukade. En ensam skarv satt dessutom på ett verikalt fisknät nära sjöns NV hörn. Över sjön och på pålar mycket mås, men dessa ej närmare granskade.

Vi fortsatte runt Vombsjön. Nedanför hembygdsföreningens hus i skogsbrynet på sjöns N sida en fiskgjuse, den flög sakta västerut i motvinden. Väder: kylig, mycket klar luft, mest molnigt men med klara stråk; regnbyar kom, dock föga på oss. Stopp i Furet 1855 på Norra Vombvägen med rätt bra sikt över stora gläntor i skogen. Här kom ännu en fiskgjuse seglande över. Vi for förbi dammarna väster om allmänna vägen (från Vombs by ner till väg 12); vid dessa dammar 2 gluttsnäppor samt 1 ung häger, f.ö. föga.

Vi stod sedan länge på vägen över Vombs ängar och vid Öbacken; såg här 1 brun kärrhök juv och 1 + 1 hägrar, även spridda kråkor som flög österut. Kl 1955 kom vid Öbacken en flock på c 700 starar med kurs mot Krankesjön. Svalor i stort antal kom glest över Vombs ängar, troligen flög de mot Krankesjön för övernattnig. Jag såg inalles c 2000 (tvåtusen) svalor, det var back- och ladusvalor. En normalfärgad ormråk flög förbi på låg höjd.

Kl 2005 kom kvällssolen fram. Nu sågsinga svalor. En tornfalk ses ryttla långt nere i söder. Därnere kom också, kl 2010, en flock på 60-65 vipor sakta flygande västerut, men de splittrades m 1 m och svängde. 1 hare, 3 kaniner.

Kl 2020 far vi från Öbacken ~~2000~~ tillbaka till Beriths bostad i Vombs by, såg därvid ännu 1 fiskgjuse och 1 ruggande ormråk. Mycket fin kväll. Ankom Berith 2030.

Tillägg: på utvägen från ~~2000~~ Lund sågs 1 tornfalk ryttlande vid Silväkrakärret.

Kommentarer:

Efter inlastning av allt resgods i Beriths bil tog vi farväl av Lena, som återvände till Lund. Berith och Elin och jag fortsatte till Ystad för vidare befordran med båt till Polen (Swinoujscie eller hur det nu ~~st~~stavas). För den resan se särskild dagbok.

Anteckningarna på denna sida blev bortglömda och återfanns först år 1990. Renskrevos och kommenterades 1990-07-14. Måste därför placeras i Tillägget till mina dagböcker, eftersom årgång 1988 redan är ~~paginerad~~ paginerad. GRck 1990-07-14.

Tillägg
B

1988-08-21.

Eftermiddagsexkursion med Lena. Vi for först till Vombs ängar. Här sågs 2 ormvråkar, 1 + 1 bruna kärrhökar, 1 tornfalk, 1 sparvhök. Vidare laduavalor och backswalor, ett fåtal gulärlor, en ensam ~~stare~~ (~~stare~~ (!)) samt som vanligt en del kråkfågel; kråka, råka, kaja.

Vid Vombsjöns SV hörn 31 storskarvar och 1 fiskgjuse, alla sittande på fiskepålar resp. fiskegarn. Här även spridda skäggdoppingar, några måsar och tärnor, men obsar här mycket flyktiga. Vid sjöns NV hörn en flygande och en sittande fiskgjuse.

Vid Sjögården, alltså caféet på nordsidan, gjorde vi rast kl 1620. Jag undersökte några döda ekar vid sjöns strand (högst sannolikt dödade på grund av vattenståndsväxlingarna i sjön, som är en följd av regleringen). Även några levande ekar granskades, men min förhoppning att finna trevliga insekter på stammarna infriades ej. Vid Sjögården sågs 1 sparvhök och summa 2 vipor. - Några hussvalor vid Svansjö gård.

Vombsjöns Ö sida: på nyslaget fält mycket kråkor. Vid sjöns SÖ hörn stopp kl 1640-1700 på vanliga utsiktsplatsen: en fiskgjuse satt på påle, och flock på c 35 gräsänder låg i vattnet vid fisknät. Vidare 26 + 1 + 1 skäggdoppingar: de 26 låg ~~inom~~ i flock. Ytterligare enstaka ex mycket långt ute på sjön. Havstrut 1 ad flygande och 1 ad liggande på vattnet; gråtrut 1 ad flygande och 2 ad på vattnet. Ringduva.

Över Heljesjön 3 fiskgjusar nära varandra. På Vombs ängar på återvägen 3 skogsduvor, 1 fiskmåsjuv, gulärlor, sädesärlor, ladusvalor. Vid Silvåkrakärret kl 1720 tämligen mycket svalor samt 1 tornfalk.

Därefter Krankesjön:

grågås 15 + 90 ex, därtill c 12 + 9 som flög bort från sjön mot VSV

skedand allmän

kricka troligen rätt allmän

bläsand mycket allmän

gräsand relativt få

brunand några sedda

minst 250 änder uppskrämda av fiskgjuse; nästan alla dessa änder låg på närmsta klarvatten

sothöns över 100 på närmsta klarvatten, därtill flock 45 ex långt ute skäggdoppingar några få sedda

knölsvan: långt ute låg 1 ad med minst 8 mycket stora ungar; på närmare håll 2 ad med 2 juv, och slutligen sågs drygt 10 ex ad liggande spridda.

Ljuset dåligt på håll. I väster rätt mycket fågel. Fiskmåsar, flera obestämda måsar samt 1 tärna (rimligen fisktärna) sedda.

Från Silvåkra allé spanade jag ut över kärret i söder: här sågs tre ryttlande ormvråkar, varav en börringevråk med massor av vitt på undersidan, övre vingtäckarna och på stjärtbasen. Alla tre nära tillsammans, ryttlande på motvinden.

Kl 1810 startade vi härifrån och for hem via Silvåkra by - Stensoffa vägsäl - Tvedöra - S Sandby.

Kommentarer:

Originalanteckningarna till detta protokoll blev bortglömda och återfanns först 1990-07-14. Renskrevs då omedelbart. ~~Anteckningarna från år 1988~~ Måste placeras i Tillägget, eftersom anteckningarna från år 1988 för längesedan paginerats.

En notis om tornsvala i Lund denna dag finns i renskriften från år 1988, sidan 70.

GRck 1990-07-14.

1983-10-19: sol; stark ostanvind

-10-20: sol; mycket stark ostlig vind

-10-21: sol; svag ostlig vind.

Kl 1215 kom en ormvråk mot Ö över Ekologihuset

1320 " två " " Ö "

1430, i solskenet utanför Ekologihuset i fint solsken och svag ostanvind, sågs tämligen mycket småinsekter flyga. De fällde i stort antal på ett gult biltak. Det var bladlöss och små gröna cicador. Fällde inte på bilar med andra färger.

Jag har senare tillagt, att detta var sista gången för denna höst som jag upplevde en sådan relativt riklig flykt av småinsekter.

-10-22: dimma hela dagen

-10-23: också dimma hela dagen

-10-24: se särskilt protokoll.

1988 - 10 - 24, måndag.

Jag tog bussen till Revingehed, gick ner till Krankesjön, obsade från tornet, gick tillbaka till Revingehed, därefter buss till Lund.
Artlista:

art	vandring Rev.-tornet 0955-1100	Silvåkra- tornet 1100-1230	återvandring via heden 1230-1400	Anm.
skäggdopping	-	2+1+1+enstaka	-	
storskarv	-	-	1 mot Ö 1305	
häger	-	1 juv från Ö, fällde	-	
sädgås	ng småflr, 5-12 ex/flock åt olika håll	8000000 8 fällde 11 lyfte,	c 11+5 flyg., och c 100 på Vomhs ängar	
obest.gäss	några	liten flock	ett par små flockar	
knölsvan	-	c 12 ad och c 20 juv, inte familje- vis	-	
sångsvan	hörd från Kr	ensam juv kom till Kr	-	
mindre sångsvan	summa 11 ex till sjön	-	6 + 10	se kommentarer
obest. svan	-	c 10 ad my. långt bort		se kommentarer
gräsand	-	först c 700, senare c 1500 sedda	-	
bläsand	--	200-250	-	nästan alla på närmsta klarv.
kricka	-	småflockar, c 30 ex högst	-	
stjärtand	-	4 från Kr, flög mot Ö	-	
snatterand	-	♂♀ bland bläsänderna	-	
skedand		c 16 ex i tät flock	-	
vigg	--	spridd, del- vis småflr, < 100 ex	-	
brunand	-	samlad flock på 200 + många spridda, tot. 250	-	
knipa	-	3 långt ute	-	
storskrak	♂♀ mot Ö	2 + 3 sedda	-	
obest.andfågel	-	nog 150-200 my. långt bort i NV		

art	vandring Rev.-tornet	Silvåkra- tornet	återvandring via heden	anm
ormvråk	summa c 11	minst 5	2 kretsande	se kommentarer
fjällvråk	4	1	2 sitt.	" "
sparvhök	1	1	-	" "
duvhök	1	-	-	" "
glada	minst 2	c 2	c 2	" "
blåhök	-	-	1, möjl. 2	" "
tornfalk	-	-	1+1	" "
fasan	på utvägen vid Flyinge och på hemvägen vid Hammarlunda, Holmby, Flyinge, S Sandby och Fågelsång tjugo ex sedda; mycket ovanlig siffra.			summa minst
sothöna	-	närmsta klarvatten 500, längre bort c 400	-	
vipa	-	ett ex mot SO-O	-	flock c 10 på plöjnad nära Flyinge
skrattnås	-	-	-	allmän bl a vid S Sandby och Flyinge
gråtrut	-	ett ex	-	
havstrut	-	ett ex ad	-	
obestämd nås	-	-	-	på hemvägen fr bussen flera stora flockar efter lantbr.-redskap
ringduva	-	-	-	2 på hemvägen
skogsduva	2 överflyg.	-	-	
spillkråka	ett ex	hörd, först "prytt prytt", sedan "kliäää"	-	
större hacksp.	h Kvinnevad, + 2 därtill h	h fr tornet	1 sedd heden, 1 h Kvinnevad	
ladusvala	-	1 juv	-	
ängspiplärka	1 överflyg.	-	1 överflyg.	
snöskata	småflr sedda	småflr mot SV	ofta sedd, även hörd	
rödvinge	sedd och hörd	flockar på 5-20 ex åt olika håll	sedd	
talgoxe sedd på nervägen		stare: några sedda Revingeby		
gulspurv hörd på "		skata sedd Kvinnevad		
sävspurv " " "		kaja stor flock Revingeby, senare parvi		
och 1 sedd på återv.		råka i föreg. flock, allmän		
grönsiska 2 överflyg. tornet		kråka sedd i ringa antal		
domherre hörd fr tornet och på återvägen		korp 4 ex högt uppe, lekande med varandra när jag nalkades tornet.		

Forts.

1988-10-24 forts.

Kommentarer till några arter:

mindre sångsvan: till sjön, ungefär från öster, flög summa 11 ex; först en flock på 5 varav 3 ad och 2 juv; sedan en ensam ad, och slutligen en ny flock på 5, i vilken jag dock ej hann avgöra åldern noga. I sjön ej sedd med säkerhet; se obestämd svan härnäst. På återvägen kl c 1240 hörde jag låtet tydligt; ungefär kl 1245 kom 6 ex långt, antagligen på väg till sjön, och kl 1315 kom en flock på 10 ex mycket högt mot VNV.

tillägg
se nedan.

obestämd svan: flocken på c 10 ad, som låg my. långt borta i NV, kan (teoretiskt) ha bestått av de 11 mindre sångsvanar som jag en stund tidigare hade sett.

ormvråk: på nedvandringen sågs först 3 ex flyga ungefär mot SSO; en kort stund senare ytterl. 3 ex mycket högt också mot SSO, och kl 1037 kretsade 5 ormvråkar och 3 fjällvråkar över mig på olika höjd.

Av senare sedda ex åtminstone något som flög mot SO (ungefär

fjällvråk: det enda ex som sågs från tornet flög mot SO.

obestämda vråkar (uteglömda i artlistan): två ex sedda, båda på oerhörd höjd: båda flög mot SO.

sparvhök: den först sedda kom norrifrån (Färg på undersid. my. ljus.)

duvhök: var stor och ljus, kretsade långt, gled sedan söderut.

glada: omöjligt att veta om alla obsar gällde olika ex; men totalsiffran 5 eller 6 är säkerligen inte för hög

blåhök: oviss om 1 eller 2 sedda; troligen var det en ♀ ad, sannolikt samma ex vid båda tillfällena.

tornfalk: bara ett ex sett på heden; men dessutom en ♂ ad, grant utfärgad, vid Hammarlunda på hemvägen.

/m ~~Anteckningar om fåglar i skogen~~. Underligt att så många rovfåglar flög ungefär mot SO. Måne vind omkring O eller SO? Anteckningar noggrant förda. Inte en lärka, ~~ingen~~ inte en hämppling sedd.

Jag träffade Urban Emanuelsson och Gunnar Andersson. Intressant samtal med dem, bl a om de starka växlingarna i fågelantalet i sjön.

Anteckningar om vädret funna; de lyder så:
"Fin morgon, kallt, sol, vind svag NO; senare molninformationer"

Originalanteckningarna, incl. tabellen, kom att hamna bland det som ej renskrevs omedelbart. Vid genomgången av sådana anteckningar fann jag dessa och renskrev dem 1994-06-22.

Tillägg om de elva (fem + en + fem) först sedda mindre sångsvanarna: de nalkades på jättestor höjd ungefär österifrån, och de kom uppenbart (mycket) tätt efter varandra. De "satte sig på huk i luften" och sänkte sig i den ställningen ner till Krankesjön

1988 - 10 - 26.

Lena och jag åkte tåg till Göteborg. Tog in på Hotel Eggers.

1988 - 10 - 27.

Båt till Fredrikshavn, avgick 0745. Före Vinga: havstrutar, gråtrutar, skarvar; skratmåsar allmän, fiskmåsar tämligen allmän. Därefter observationer 0825-0910; mulet och disigt, sikt c 1 km. Interregn. Tunt med fågel: på dessa 45 minuter sågs endast 7 ex: en obestämd alka, tre unga gråtrutar och tre tretåiga måsar.

Nya obsar 0955-1020; fortfarande mycket fattigt, bara summa c 6 tretåiga måsar, c 10 gråtrutar, och en flock på 5 ejdrar varav 4 gudingar och en mörk fågel.

1100 ankomst Fredrikshavn. Ljusare väder, milt, grått. Vi köpte tågbiljetter till Skagen. Före avresan sågs två tofslärkor vid stationen på ett helt stenlagt område.

1345 ankomst Skagen. Gott om turkdavor. Gick på konstmuseet, det var helt underbart, stor upplevelse. Tog in på Bröndums Hotell, fick utmärkt middag och bra rum och kojade tidigt, trötta men ~~mycket~~ belåtna.

1988-10-28.

Efter frukost gick vi 0825-0900 ut till Grenen, i medvind. Stannade där till 1130, gick sedan hem i hård motvind 1130-1230, fick två regnskurar på oss på vägen.

På uppvägen: mycket litet finksträck, största flock var c 20-22 korsnåbbar, säkerligen mindre arten; de fällde i grantoppar i en plantering. Hämling och grönfink ngn liten flock. ~~En~~ Trastflockar kom ~~vanligtvis från Grenen~~ lågt från Grenen, snöskata och rödvinge ofta blandat, vanl. mellan knappt 30 och c 40 ex/flock.

Grenen: ytterst få småfågelflockar sågs komma in. Glrs flock snöskator c 20 ex plus ngn rödvinge/taltrast steg uppåt i blåsten, tycktes gå ut mot vinden, men osäkert. - Kl 1020 1 sparvhök in från N, lågt. Kl 1040 över 100 trastar lågt, fällde i buskar N om museet. Kl 1055 kom 8 sidensvansar lågt, ~~en~~ 1102 kom några blåmesar, 1104 kom 4 steglitsor, och 1112 kom 20 sidensvansar lågt, kurs ungefär SV. På stranden c 500 - 800 stående gråtrutar (85 procent) och havstrutar (under 15 procent) samt åtskilliga fiskmåsar och skratmåsar. Flera tretåiga måsar ad sågs.

1120 kom bilar och folk, trutar lyfte, och en vanlig labb av mörka fasen ad flög länge ensam omkring utan att störa måsar, och den blev ej heller ofredad. Den stod eller låg på sanden för sig själv. Blev slutligen attackerad av en ~~en~~ fiskmåsar ad; labben var mindre än fiskmåsen, my mörk, i ren drakt, ej vitt på vingarnas översida. F 8 sågs ejder, skarv, lom, obest alka, 30 sjöorrar. Snösparv hörd, ängsgräsläcka sedd och hörd. ~~En~~ 70 kajor rundflygande högt uppe, men störtade ner.

Grenen helt härlig plats. Halv storm när vi vandrade tillbaka. Vilade sedan, åt sedan middag; andebryst.

Obs att andelen unga gråtrutar var mycket hög, på Grenen c 70-75 procent, och nära Skagens samhälle var av 40 förbiflygande trutar hela 34 ungfåglar.

1988-10-29, lördag. På morgonen vid Bröndums hotell vid sjösidan c 250-280 trutar, delvis sittande på hustak, 80 procent var juv. Vid stationen mycket skratmåsar överflyg., tidigare bara sedd i rätt ringa antal. En stor starflock sedd, nog c 2000 ex.

Tåg Skagen-Fredrikshavn och därefter, i härligt höstväder, tåg till Aarhus. Såg 1 ormvrak vid Kvissel, 1 nära Hobro, 1 nära Randers ~~en~~ och 2 jämte en tornfalk strax före ankomsten till Aarhus. ~~En~~ Massor av snöskateflockar sedda från tåget, ~~en~~ mest var det i början, räknat från Fredrikshavn. Svartfågel förstas, och råka var viktig.

1988-10-30, söndag.

Min 75-årsdag. Vi var i Aarhus (Århus) i jättefint höstväder, stilla, glasklart, men kallt. I skuggan låg frost kvar hela dagen. Vi gick länge i Den gamle BY, som verkligen var mäkta trivsamt och innehållsrik.; gick även i Botaniska Trädgården därtill. Av fågel bara koltrast och turkduva noterade, eljest noll.

1988-10-31.

Kvar i Aarhus (Århus). Lika härligt väder, Vi gjorde lång vandring i omgivningarna.

1988-11-01.

Tog tåg tillbaka till Fredrikshavn på morgonen. Så oerhört med mås på vägen, har antecknat 5000 ex men inga övriga uppgifter. Svartfågel allmänna, nog 1000 ex sedda från tåget, vidare några stora snöskateflockar. 3 ormvråkar sedda före Hobro.

Fredrikshavn: kl 1215 över hamnen 3 sidensvansar, de kom in på c 25 m höjd, tillsynes från V eller NV.

Båtresan: 1230-1330 föga obsar, några tretåiga, 2 skratmåsar ad. 1330-1345: på dessa 15 minuter 7 tretåiga måsar ad och 6 dito juv, de flög lågt mot vinden som var omkring N(?). 1 silltrut ad också sedd, enstaka fiskmåsar, några gråtrutar.

1345-1400: sol, m 1 m molnfritt, vind ökar. Inga tretåiga måsar, bara enstaka trutar, 1 havstrut ad, gråtrut ad + juv, 1 fiskmåsar ad

1400-1415: 2 tretåiga måsar juv. Andra måsar ss förut eller ännu färre, Ingen fiskmåsar. En stormfågel lågt mot vinden. Inga obsar efter 1415. Vi fortsatte till Lund på e.m.

1988-11-02.

Över Tuna kom kl 1330 en flock på 35 sidensvansar lågt åt öster, ivrigt sirrande; och kl 1405 kom 65 sidensvansar sakta över vår bostad på Tenorgränden, de sirrade, tedde sig "tvekan", flocken splittrades, åtminstone tillfälligt.

OBS dessa upprepade obsar av sidensvans på sista veckan.

Dagarna 1988-10-26 t o m 1988-11-02 renskrivna 1994-06-27.